

Vlaanderen
is werk

Jaarrapport

Vlaamse opleidingsincentives

Schooljaar 2020-2021

INHOUD

LIJST MET FIGUREN.....	3
LIJST MET AFKORTINGEN.....	4
LIJST MET BEGRIPPEN.....	5
INLEIDING.....	6
KRACHTLIJNEN VAN DE VLAAMSE OPLEIDINGSINCENTIVES.....	7
DEEL 1: ALGEMENE MONITORING VLAAMSE OPLEIDINGSINCENTIVES.....	8
1. BETAALD EDUCATIEF VERLOF.....	8
2. VLAAMS OPLEIDINGSVERLOF.....	10
2.1. Algemeen.....	11
2.2. Stand van zaken schooljaar 2019-2020.....	14
2.3. Stand van zaken schooljaar 2020-2021.....	15
2.4. Profiel werknemers en werkgevers.....	16
2.5. Gevolgde opleidingen.....	21
2.4. Type opleidingen.....	22
3. OPLEIDINGSSCHEQUES.....	23
3.1. Algemeen.....	23
3.2. Aantal aanvragen en nominale waarde opleidingscheques.....	24
3.3. Aantal uitgegeven opleidingscheques.....	26
3.4. Profielkenmerken.....	27
3.5. Type opleidingsverstrekker.....	29
3.6. Type opleiding.....	29
3.7. Budget en uitgaven opleidingscheques.....	31
4. VLAAMS OPLEIDINGSKREDIET.....	32
4.1. Algemeen.....	32
4.2. Aantal aanvragen en goedgekeurde dossiers.....	33
4.3. Profielkenmerken.....	34
4.4. Type opleiding.....	37
4.5. Budget en uitgaven Vlaams opleidingskrediet.....	38
DEEL 2: ARBEIDSMARKTGERICHTE OPLEIDINGEN.....	39
1. HET BEOORDELINGSSYSTEEM.....	39
2. PROCEDURE OM EEN OPLEIDING TE REGISTREREN.....	41
2.1. Goedkeuringsinstanties: Vlaamse opleidingscommissie en paritaire comités.....	42
2.2. Beroeps- en Evaluatiecommissie.....	44
2.3. Aanbod in de opleidingsdatabank.....	46
3. AANPAK JAARLIJKE EVALUATIE ARBEIDSMARKTGERICHTHEID.....	48
3.1. Dataset.....	49
3.2. Aanpak evaluatie opleidingen.....	49
4. RAPPORTERING EVALUATIE SCHOOLJAAR 2020-2021.....	50
DEEL 3: TEVREDENHEIDSBEVRAGINGEN.....	54
1. VLAAMS OPLEIDINGSVERLOF: TEVREDENHEIDSBEVRAGING BIJ WERKGEVERS.....	54
2. VLAAMSE OPLEIDINGSSCHEQUES: TEVREDENHEIDSBEVRAGING BIJ WERKNEMERS.....	57
CONCLUSIES.....	60

ACTIEPLAN	62
AANBEVELING	63
BIJLAGEN	65
BIJLAGE 1: SCHEMATISCH OVERZICHT BEOORDELINGSSYSTEEM.....	65
BIJLAGE 2: OVERZICHT VRAGEN TEVREDENHEIDSBEVRAGING OPLEIDINGS-CHEQUES EN RESPONS	67

LIJST MET FIGUREN

Figuur 1: Ingediende terugbetalingsaanvragen schooljaar 2019-2020 (situatie op 10/11/2021)	15
Figuur 2: Ingediende terugbetalingsaanvragen schooljaar 2020-2021 (situatie op 10/11/2021)	16
Figuur 3: Ontvangen terugbetalingsaanvragen naar geslacht deelnemers per opleidingssoort in schooljaar 2020-2021.....	18
Figuur 4: Leeftijdverdeling deelnemers VOV per opleidingsverstrekker schooljaar 2019-2020 en 2020-2021.....	19
Figuur 5: Terugbetalingsaanvragen schooljaar 2020-2021 naar leeftijdsklasse werknemer volgens opleidingsverstrekker	20
Figuur 6: Verdeling naar scholingsgraad (schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021)	35
Figuur 7: Vergelijking type van de gevolgde opleiding in schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021.....	38
Figuur 8: Totale doorlooptijd registratie-aanvragen.....	44

LIJST MET TABELLEN

Tabel 1: Terugbetalingsaanvragen BEV	9
Tabel 2: Gebruikers BEV	9
Tabel 3: Aantal werknemers naar type opleidingen in BEV	10
Tabel 4: Overzicht fasering behandeling terugbetalingsaanvragen schooljaar 2019-2020	13
Tabel 5: Ontvangen terugbetalingsaanvragen naar geslacht deelnemers per opleidingssoort in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021.....	18
Tabel 6: Bedrijfsgrootte van de werkgevers in VOV	21
Tabel 7: Aantal terugbetalingsaanvragen per opleidingsverstrekker.....	22
Tabel 8: Opleidingen waarvoor er min 1.000 werknemers waren die gebruik wilden maken in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021.....	23
Tabel 9: Aantal goedgekeurde aanvragen per schooljaar naar nominale waarde opleidingscheques	25
Tabel 10: Aantal besliste aanvragen schooljaar 2020-2021	26
Tabel 11: Aantal besliste aanvragen naar beslissingstype	26
Tabel 12: Status opleidingscheques	26
Tabel 13: Aantal uitgegeven opleidingscheques met recht op verhoogde tegemoetkoming	27
Tabel 14: Aantal goedgekeurde aanvragen naar scholingsgraad	27
Tabel 15: Status opleidingscheques	28

Tabel 16: Aantal goedgekeurde aanvragen naar leeftijdscategorie t.o.v. werkzaamheidsgraad in België in 2020	28
Tabel 17: Aantal goedgekeurde aanvragen naar woonplaats werknemer	29
Tabel 18: Aantal uitgegeven opleidingscheques naar type opleidingsverstrekker	29
Tabel 19: Meest gevolgde opleidingen met OC.....	30
Tabel 20: Beslissingen voor aanvragen opleidingscheques in kader van loopbaanbegeleiding	31
Tabel 21: Aantal uitgegeven cheques naar overgangsmaatregel.....	31
Tabel 22: Budget en uitgaven opleidingscheques	31
Tabel 23: Gesubsidieerde bedragen van de aanmoedigingspremie in de privé sector en private social profit sinds 1 september 2021.....	33
Tabel 24: Evolutie aantal unieke personen en goedgekeurde dossiers per sector	33
Tabel 25: Verdeling naar geslacht	34
Tabel 26: Evolutie naar scholingsgraad	35
Tabel 27: Verdeling naar leeftijd in de privé sector	36
Tabel 28: Verdeling naar leeftijd in de private social profit	36
Tabel 29: Verdeling naar provincie van de gebruikers VOK en de populatie	36
Tabel 30: Aandeel alleenstaanden van totaal aantal goedgekeurde dossiers per schooljaar	37
Tabel 31: Verdeling naar onderbrekingspercentage	37
Tabel 32: Betaald bedrag op budget per jaar	38
Tabel 33: Vergelijking jaar 2020 en 2021 budget en uitbetaald	38
Tabel 34: Aantal besliste registratie-aanvragen (periode 1/9/2020 t.e.m. 31/08/2021).....	43
Tabel 35: Vergelijking besliste dossiers schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021.....	43
Tabel 36: Aantal geannuleerde en onontvankelijke registratie-aanvragen (periode t.e.m. 31/08/2021).....	43
Tabel 37: Aantal beroepen BEC (periode 1/9/2020 t.e.m. 31/08/2021).....	45
Tabel 38: Huidig aantal opleidingen in de opleidingsdatabank op 11/10/2021	47
Tabel 39: Positieve evaluaties naar competentiegroepen en pijlers	51
Tabel 40: Negatief geëvalueerde opleidingen naar geëvalueerde competentiepijlers	52
Tabel 41: Herziening jaarlijkse evaluatie n.a.v. wijziging knelpuntgerichtheid	53
Tabel 42: Populatie in verhouding met responsgraad tevredenheidsmeting naar beslissing aanvraag en scholingsgraad	58

LIJST MET AFKORTINGEN

- **AAMC:** Algemene arbeidsmarktcompetenties
- **BEV:** Betaald educatief verlof
- **BEC:** Beroeps- en evaluatiecommissie
- **CVO:** Centrum voor Volwassenenonderwijs
- **DWSE:** Departement Werk en Sociale Economie
- **HBO5:** Hoger beroepsonderwijs
- **LMS:** Learning management system
- **NT2:** Nederlands voor anderstaligen
- **PC:** Paritair comité
- **POP:** Persoonlijk ontwikkelingsplan
- **RVA:** Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
- **VDAB:** Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding

- **SERV:** Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- **STEM:** Letterwoord dat staat voor Science – Technology – Engineering – Mathematics
- **TBA:** terugbetalingsaanvraag
- **VEC:** Vlaamse erkenningscommissie
- **VKS:** Vlaamse Kwalificatiestructuur
- **VOC:** Vlaamse opleidingscommissie
- **VOK:** Vlaams opleidingskrediet
- **VOV:** Vlaams opleidingsverlof

LIJST MET BEGRIPPEN

- **Schooljaar:** Voor het evaluatierapport wordt op basis van schooljaren gerapporteerd. De periode loopt vanaf 1 september tot en met 31 augustus.
- **Kortgeschoolden:** Personen die niet beschikken over een diploma secundair onderwijs.
- **Middengeschoolden:** Personen die hoogstens beschikken over een diploma secundair onderwijs.
- **Hooggeschoolden:** Personen die beschikken over een diploma van het Vlaamse kwalificatieniveau 5, 6 of 7 (HBO5, graduaat, bachelor of master).
- **Vlaamse opleidingsincentives:** Vlaams opleidingsverlof, opleidingscheques en Vlaams opleidingskrediet

Het decreet houdende het Vlaams opleidingsverlof (VOV) en diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein Werk en Sociale Economie van 12 oktober 2018 is het resultaat van de hervorming van de Vlaamse opleidingsincentives en vormt de aanzet van dit jaarrapport. Dit decreet stelt dat DWSE jaarlijks een evaluatierapport bezorgt waarin nagegaan wordt in welke mate de doelstellingen zijn bereikt voor het Vlaams opleidingsverlof en of de arbeidsmarktgerichte opleidingen voldoen aan de voorwaarden.

Driejaarlijks wordt het evaluatierapport uitgebreid met volgende aspecten:

1. Een onderzoek naar de evolutie van het gebruik van het Vlaams opleidingsverlof (VOV), het profiel van de werknemers die er gebruik van maken, de noodzaak om de beoordelingscriteria voor opleidingen aan te passen en daaraan gekoppeld een inschatting of er behoefte is aan bijsturing van het maximum aantal uren VOV per werknemer per schooljaar, de periode waarin de werknemer het VOV mag opnemen en de eventuele overdraagbaarheid van niet opgenomen uren VOV.
2. Een onderzoek naar de inhoud van de loopbaangerichte opleidingen, de omvang en het profiel van de werknemers die er gebruik van maken en de meerwaarde ervan voor de arbeidsmarkt.
3. Een onderzoek naar het gebruik van werkplekleren, de omvang en het profiel van de werknemers en de opleidingen die ervan gebruik maken.

Die uitgebreide evaluatie zal geïntegreerd worden in het evaluatierapport van schooljaar 2021-2022.

De regelgeving van het Vlaams opleidingskrediet (VOK) voorziet ook een jaarlijkse rapportering over het gebruik van deze aanmoedigingspremie, zowel in de privésector, als in de private social profitsector, meer bepaald:

1. Een onderzoek naar de evolutie van het gebruik van het VOK, het profiel van de werknemers die ervan gebruik maken, en de inhoud van de gevolgde opleidingen.
2. De budgettaire ontwikkeling van de regeling over deze aanmoedigingspremie .

Het tweede jaarrapport focust zoals het eerste jaarrapport op de algemene monitoring van de drie Vlaamse opleidingsincentives, de arbeidsmarktgerichtheid van opleidingen en de tevredenheid van de klanten. Het jaarrapport wordt afgesloten met conclusies en aanbevelingen.

KRACHTLIJNEN VAN DE VLAAMSE OPLEIDINGSINCENTIVES

Vlaanderen evolueert naar een innovatieve kenniseconomie, baan zekerheid neemt af en loopbanen duren langer. Meer dan ooit is de ontwikkeling van competenties essentieel voor de productiviteit en competitiviteit van bedrijven en de werkbaarheid en loopbaanontwikkeling van werknemers. Een gedigitaliseerde economie en andere maatschappelijke ontwikkelingen leiden ertoe dat de benodigde competenties sterk wijzigen. Technologische en wetenschappelijke kennis en een ondernemende en creatieve attitude worden steeds belangrijker. Een duurzame inzetbaarheid van werknemers op de arbeidsmarkt is slechts mogelijk wanneer ze hun competenties up-to-date houden, uitbreiden en vernieuwen. Dit vereist een beleid dat zich richt op het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden en het wegwerken van skills mismatches en een vernieuwd competentie-, opleidings- en onderwijsbeleid.

Als gevolg van de zesde Staatshervorming heeft Vlaanderen de bevoegdheid over diverse vormings- en opleidingsinstrumenten. Samen met de sociale partners werden de krijtlijnen van het belang van vorming en opleiding voor alle werkenden uitgetekend in het VESOC-akkoord, of het zogenoemde Guldensporenakkoord. Dit vormde de basis voor de hervorming van de Vlaamse opleidingsincentives voor werknemers. Men streefde naar een coherent beleid rond (toekomstige) arbeidsmarktgerichte opleidingen zodat iedereen langer en met goesting aan de slag blijft. Tegelijk formuleerde het akkoord ook de ambitie om de participatie te verhogen van diegenen die minder participeren.

In antwoord op dit advies werden de globale lijnen voor de hervorming van opleidingsincentives uitgezet met drie hervormde opleidingsincentives: het Vlaams opleidingsverlof, de Vlaamse opleidingscheque en het Vlaams opleidingskrediet. Met VOV kunnen werknemers uit de Vlaamse privésector een opleiding volgen en daarvoor afwezig zijn op het werk met behoud van hun (begrensd) loon. Via de Vlaamse opleidingscheques kunnen werknemers de directe kosten van opleidingen terugbetaald krijgen. Het VOK is een aanmoedigingspremie die werknemers kunnen aanvragen als zij via RVA loopbaanonderbreking opnemen voor het volgen van een opleiding.

Deze drie incentives zijn gebaseerd op dezelfde overkoepelende bouwstenen¹, wat ervoor zorgt dat het volledige opleidingsaanbod uniform en gestroomlijnd wordt.

In functie daarvan werd het opleidingsinstrumentarium grondig hervormd. Naast transparantie en digitalisering en een meer arbeidsmarkt- en toekomstgerichte focus, vormen één generiek kwaliteitskader, één erkende opleidingsdatabank, en een uniforme monitoring en evaluatie de krachtlijnen van het akkoord.

Het up-to-date houden van competenties in een voortdurend veranderende arbeidsmarkt vraagt een aangepast en actueel opleidingsaanbod. Dit betekent dat registraties van opleidingen in de erkende opleidingsdatabank opgeheven kunnen worden. Als de opleidingsverstrekker het programma van een geregistreerde opleiding wijzigt, op eigen initiatief of na een negatieve beoordeling bij de jaarlijkse evaluatie, moet de opleidingsverstrekker deze opleiding opnieuw aanmelden ter registratie in de opleidingsdatabank.

¹ Deze werden in detail uitgeschreven in het [jaarrapport Vlaamse opleidingsincentives 2019-2020](#)

DEEL 1: ALGEMENE MONITORING VLAAMSE OPLEIDINGSINCENTIVES

De algemene monitoring van de drie Vlaamse opleidingsincentives is gebaseerd op een aantal administratieve gegevensbronnen die hieronder per maatregel worden toegelicht.

De data voor VOV komen uit de online applicatie OVA. Daarin worden de terugbetalingsaanvragen van de werkgevers beheerd. Bij de behandeling ervan worden de gegevens verrijkt met persoons-, tewerkstellings-, ondernemings-, en opleidingsgegevens uit authentieke bronnen.

Anders dan het eerste jaarrapport voor schooljaar 2019-2020, wordt voor de algemene monitoring van opleidingscheques gebruik gemaakt van de data uit OCA (= de applicatie voor het beheer van opleidingscheques) aangezien de operationele bevoegdheid voor opleidingscheques sedert 1 september 2020 van VDAB naar DWSE is overgegaan. Deze gegevens worden gekoppeld aan persoonsgegevens en opleidingsgegevens uit authentieke bronnen.

Voor het VOK komen de data voor dit rapport uit de applicatie van aanmoedigingspremies. Bij de verwerking van de aanvragen worden persoons-, onderbrekings-, ondernemings-, tewerkstellings- en opleidingsgegevens gebruikt.

Wat de opleidingsgegevens betreft, gaat het meer specifiek over de opleidingsinstellingsgegevens, de periode, de soort opleiding en de scholingsgraad.

1. BETAALD EDUCATIEF VERLOF

Het Betaald educatief verlof (BEV), de voorloper van VOV, is niet gedigitaliseerd voor de werkgever en de opleidingsverstrekker. Na elk schooljaar, uiterlijk op 31 december, dient de werkgever een terugvorderingsdossier in voor alle werknemers die BEV opnamen. Het dossier bevat een schuldvordering, per werknemer een steekkaart met het aantal opgenomen uren BEV en de trimestriële aanwezigheidsattesten van de opleidingsverstrekker(s). DWSE heeft ongeveer een jaar de tijd om alle aanvragen te verwerken en de subsidie te betalen. De werkgever krijgt per e-mail of brief feedback over de dossierbehandeling en heeft een maand de tijd om hierop te reageren. Na de verwerking van eventuele extra gegevens die de werkgever bezorgt, volgt er een definitieve afrekening. De werkgever krijgt een betaling en een detail ervan per werknemer.

Sinds schooljaar 2019-2020 is BEV enkel nog een overgangmaatregel. Werknemers die in schooljaar 2018-2019 een meerjarige opleiding volgden mét BEV in Vlaanderen kunnen diezelfde opleiding verderzetten met gebruik van BEV tot en met 31 december 2021. Er is geen verplichte overschakeling naar VOV.

In het voorjaar van 2021 behandelde DWSE de terugbetalingsaanvragen BEV van schooljaar 2019-2020. Alle dossiers werden verwerkt vóór 1 mei en uitbetaald vóór 1 juli 2021. Er dienden 75% minder werkgevers een terugbetalingsaanvraag in. Dit is een gevolg van de uitdoving van de maatregel. Het aantal goedgekeurde werknemers daalde met 91%. Het totaal aantal goedgekeurde uren daalde met 89%. Het gespendeerde budget bedraagt voor het schooljaar 2019-2020 6,4 miljoen euro of 10% van het vroegere jaarbudget.

Gemiddeld werden er in 2019-2020 procentueel minder werknemers goedgekeurd dan dat er aangevraagd werden. 16% van alle werknemers in 2019-2020 werd geweigerd. Dit is +/- 12% meer in vergelijking met de schooljaren voordien. De oorzaak kan gezocht worden in de gewijzigde reglementering (het eerste jaar van de overgangsmaatregel BEV). Er werden meer werknemers geweigerd omdat ze niet meer in aanmerking kwamen.

Gemiddeld werden er in 2019-2020 procentueel ook minder uren goedgekeurd dan er aangevraagd werden. 23% van alle aangevraagde uren werd geweigerd. Dit is +/- 15% meer in vergelijking met de voorbije schooljaren. Het is onduidelijk of de lockdown in het voorjaar van 2020 naar aanleiding van de coronapandemie daarin een rol speelt: sommige opleidingen werden tijdelijk geschorst of stopgezet. Wordt de opleiding echter niet stopgezet, maar digitaal verdergezet dan zal de impact hiervan beperkt gebleven zijn, door de genomen coronamaatregelen inzake BEV waardoor digitale contacturen uitzonderlijk in aanmerking kwamen.

In het algemeen werden beduidend meer aanvragen onder de overgangsmaatregel ingediend dan verwacht. Ook voor werknemers waarvoor een aanvraag VOV gunstiger zou zijn, werd nog BEV aangevraagd.

Tabel 1: Terugbetalingsaanvragen BEV

Schooljaar	Aantal ondernemingen	% t.o.v. 2013-2014	Werknemers aangevraagd	Werknemers goedgekeurd	% t.o.v. 2013-2014	Goedgekeurd vs. Aangevraagd
2013-2014	6.716	100%	51.498	50.070	100%	97%
2014-2015	6.802	101%	51.668	50.109	100%	97%
2015-2016	6.759	101%	54.168	52.173	104%	96%
2016-2017	6.633	99%	52.097	50.742	101%	97%
2017-2018	6.627	99%	51.856	49.838	100%	96%
2018-2019	6.743	101%	52.667	50.523	101%	96%
2019-2020	1.727	26%	5.786	4.844	10%	84%

Tabel 2: Gebruikers BEV

Schooljaar	Bedrag goedgekeurd	% t.o.v. 2013-2014	Aantal uur aangevraagd	Aantal uur goedgekeurd	% t.o.v. 2013-2014	Goedgekeurd vs. Aangevraagd
2013-2014	66.013.336	100%	3.323.590,15	3.098.516,94	100%	93%
2014-2015	65.563.897	99%	3.301.764,84	3.078.117,21	99%	93%
2015-2016	64.748.907	98%	3.299.414,22	3.040.222,53	98%	92%
2016-2017	66.063.092	100%	3.335.875,73	3.101.688,61	100%	93%
2017-2018	65.189.516	99%	3.402.015,08	3.061.217,39	99%	90%
2018-2019	65.309.513	99%	3.358.299,01	3.066.796,24	99%	91%
2019-2020	6.432.044	10%	392.085,41	301.973,88	10%	77%

Werknemers volgden in het schooljaar 2019-2020 vooral talen in het volwassenenonderwijs (23%). Omdat niet alle taalopleidingen meer in aanmerking komen voor het VOV, enkel nog Nederlands, Frans, Engels en Duits, was te verwachten dat opleidingen Spaans en Italiaans verder gezet werden met BEV. Ook opleidingen in het volwassenenonderwijs (19%) en opleidingen van sectorale vormingsfondsen (20%) werden veel gevolgd. De top 4 wordt afgesloten met beroepsopleidingen erkend door de Erkenningscommissie (15%).

Tabel 3: Aantal werknemers naar type opleidingen in BEV

Type opleiding	2013-2014	2014-2015	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	Aandeel in schooljaar 2019-2020
Opleidingen sectorale vormingsfondsen	16.296	18.247	18.732	19.984	20.332	21.348	1.186	20%
Volwassenenonderwijs BO erkend door de Erkenningscommissie	12.461	11.041	9.827	9.025	8.511	7.930	1.132	19%
Algemene opleidingen	4.445	5.886	7.437	5.643	6.854	8.193	884	15%
Talen in volwassenenonderwijs	8.334	7.204	9.540	9.131	7.790	6.668	349	6%
Middenstandsopleidingen Hoger onderwijs	5.642	5.551	5.293	5.004	4.922	4.929	1.317	23%
Landbouw	3.204	2.424	2.016	2.096	1.922	1.862	334	6%
Niet erkende cursussen	1.012	888	803	879	921	1.004	404	7%
Examens centrale examencommissie/examencontract	199	288	261	303	273	381	5	0%
Mentoropleiding	178	140	323	265	257	433	180	3%
Erkenning verworven competenties	144	200	250	249	195	196	43	1%
Deeltijds kunstonderwijs	441	560	452	227	399	140	0	0%
VDAB/FOREM/BXL-Formation/Arbeitsamt	55	51	28	7	45	2	0	0%
Eindtotaal	28	40	16	23	46	37	0	0%
Eindtotaal	52.490	52.538	54.989	52.847	52.491	53.131	5.835	100%

De top 3 van sectoren waartoe werknemers behoren, blijft ongewijzigd ten opzichte van het schooljaar 2018-2019, hoewel de volgorde gewijzigd werd:

- PC 330 (gezondheidssector): 16% van alle aanvragen
- PC 200 (aanvullend PC voor de bedienden): 15% van alle aanvragen
- PC 111 (metaalsector): 11% van alle aanvragen

Waar het voorheen vooral mannen waren die gebruik maakten van het BEV (+/- 60%) is er in het schooljaar 2019-2020 een evenredige verdeling van mannen en vrouwen (50/50).

Wat het statuut betreft is er een switch te zien. Het zijn niet langer voornamelijk arbeiders (+/- 60%) maar wel bedienden (+/- 60%) die nog gebruik maken van het stelsel in de overgangsmaatregel.

2. VLAAMS OPLEIDINGSVERLOF

Dit onderdeel geeft een overzicht van het aantal terugbetalingsaanvragen dat werd ingediend voor schooljaar 2020-2021 ten opzichte van schooljaar 2019-2020 en de fase waarin de dossiers zich bevinden. Ook de meest voorkomende types opleidingsverstrekkers en opleidingen voor VOV worden in kaart gebracht.

Verder wordt de stand van zaken van de betalingen voor schooljaar 2019-2020 toegelicht.

2.1. Algemeen

VOV biedt aan werknemers uit de privé sector het recht om op eigen initiatief een opleiding te volgen en daarvoor afwezig te zijn op het werk met behoud van hun (begrensd) loon. VOV focust zich voornamelijk op kortere opleidingen die combineerbaar zijn met een job; en waarvoor een kortere afwezigheid op het werk te verantwoorden is.

Per schooljaar kan een werknemer maximum 125 uur VOV opnemen. Het maximum aantal op te nemen uren (persoonlijk maximumrecht) wordt berekend volgens de contractuele tewerkstellingsbreuk van september. Bij minder dan 50% tewerkstelling wordt er gerekend met de contractuele tewerkstellingsbreuk van de maand waarin de opleiding start. Is er minder dan 50% tewerkstelling, dan worden er geen VOV-uren toegekend. Het concreet aantal uren wordt toegekend op basis van de opleiding die gevolgd werd.

Afhankelijk van het type opleiding is aanwezigheid in de les en/of deelname aan de eindbeoordeling verplicht om VOV terecht te kunnen opnemen. Dit wordt gevalideerd door de opleidingsverstrekker aan de hand van digitale attesten. Alleen voor de gevalideerde VOV-uren krijgt de werkgever een forfait betaald ter compensatie van de loonkost.

Bij de hervorming van BEV naar VOV was één van de belangrijkste doelstellingen de administratieve vereenvoudiging voor werkgever en opleidingsverstrekker. Van bij de aanvraag tot aan de betaling verloopt alles **digitaal** met gebruik van zoveel mogelijk **authentieke bronnen**:

- De werkgever dient een terugbetalingsaanvraag in via het WSE-loket, het online platform van DWSE. Hij vermeldt daarbij het registratienummer en de start- en einddatum van de opleiding en het aantal uren/studiepunten waarvoor de werknemer is ingeschreven. De deadline voor het indienen is 30 november van het jaar waarin het schooljaar eindigt.
- De terugbetalingsaanvraag wordt automatisch behandeld in het WSE-loket door de koppelingen met authentieke bronnen. Samen met de beslissingsmail wordt het persoonlijk maximum voor de werknemer gecommuniceerd.
- De werkgever registreert ieder kwartaal de opgenomen uren VOV in DmfA, een online platform van de federale overheid.
- De opleidingsverstrekker laadt in het WSE-loket aanwezigheidsattesten op, uiterlijk 1 maand na het einde van de opleiding. Voor opleidingen uit het regulier aanbod van onderwijs Vlaanderen gebeurt de gegevensuitwisseling automatisch: na afloop van het schooljaar maakt het WSE-loket een koppeling met de centrale databanken van AHOVOKS.
- Door de koppeling met verschillende databanken heeft DWSE de nodige gegevens (persoonlijk maximum, opgenomen uren VOV in DmfA en aanwezige uren in de les of deelname aan de eindbeoordeling in de aanwezigheidsattesten) om het subsidiebedrag voor de werkgever te bepalen. Bij een positief bedrag wordt er betaald. De werkgever kan de betalingen opvolgen via berekeningsnota's in het WSE-loket.
- Na elk schooljaar volgt de schooljaarafrekening. De dossiers worden nogmaals gekoppeld met alle bronnen wat eventueel kan leiden tot een terugvordering bij de werkgever.

De koppeling met de authentieke bronnen is de voornaamste oorzaak van vertraging bij het ontwikkelingsproces van de beheerstoepassing voor VOV. Het gaat immers over een groot aantal gegevens dat moet worden opgehaald:

1. In functie van de beslissing (goedkeuring/weigering):
 - Dimona: controle op werkrelatie werkgever-werknemer

- VKBO: controle op sector van de werkgever
 - Opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives: controle op registratie van de opleiding
 - DmfA: controle op de tewerkstellingsbreuk van de werknemer om het persoonlijk maximum van de werknemer te bepalen
2. In functie van de betaling:
- DmfA: ophalen van het aantal opgenomen uren VOV
 - centrale databanken van onderwijs: ophalen van de aanwezigheidsattesten van reguliere opleidingen CVO en HO

Het ophalen van gegevens via koppelingen vereist naast de technische opzet ook een grondige controle om zeker te zijn dat alle relevante informatie ontvangen werd en op de juiste manier geïnterpreteerd en verwerkt werd.

De gegevensuitwisseling verloopt via het Magdaplatform. Dat betekent een gecoördineerde aanpak voor telkens 3 partijen: de authentieke databron, Digitaal Vlaanderen en DWSE. Sluip er een fout in zo'n complexe koppeling, dan heeft dat grote gevolgen. Een herprogrammering van het digitale proces is dan nodig wat al snel resulteert in een vertraging van enkele weken bij de gegevensuitwisseling.

De berekeningsmotor moet 4 types opleidingen kunnen verwerken, elk met een eigen berekeningslogica.:

- Opleidingen die aanwezigheid vereisen: voor elk uur aanwezigheid in de les krijgt de werknemer 1 uur VOV;
- Opleidingen die aanwezigheid vereisen, met verplichte eindbeoordeling: voor elk uur aanwezigheid in de les krijgt de werknemer 1 uur VOV, maar enkel als hij deelnam aan de eindbeoordeling
- Regulier aanbod Hoger onderwijs: Voor elk studiepunt waarvoor de werknemer deelnam aan de eindbeoordeling, krijgt hij 4 uren VOV (of 6 ingeval van graduaatsopleiding)
- Regulier aanbod CVO: als de werknemer deelnam aan de eindbeoordeling, krijgt hij het aantal uren VOV dat overeenkomt met het aantal uren waarvoor hij ingeschreven was in de opleiding of module.

Om te vermijden dat de berekeningsmotor onmiddellijk alle mogelijke situaties moest aankunnen, werd beslist voor een gefaseerde aanpak voor de ontwikkeling en de testing van de digitale beheerstoepassing. Hierdoor werden de betalingsmomenten gespreid.

- Fase 1: de dossiers van opleidingen die aanwezigheid vereisen en plaatsvonden tussen 1/9/2019 en 31/12/2019. Door het beperkt aantal dossiers konden alle berekeningen nagekeken worden en de fouten eruit gehaald. In november 2020 werd voor meer dan de helft van de 5.000 dossiers het berekende bedrag betaald. Voor deze dossiers konden ingegeven VOV-uren uit DmfA gematcht worden met aanwezigheidsattesten van de opleidingsverstrekker. Voor dossiers zonder match (30% van de 5.000 dossiers) werd in 2021 de werkgever en/of de opleidingsverstrekker gecontacteerd om na te gaan of de gegevens terecht ontbraken, of nog moesten geregistreerd of gecorrigeerd worden.
- Fase 2: de dossiers van opleidingen die aanwezigheid vereisen en plaatsvonden in de loop van het ganse schooljaar 2019-2020. Het enige nieuwe element in vergelijking met fase 1 zat in de nieuwe registratiewijze van de DmfA-gegevens van de opgenomen uren VOV. Vanaf kwartaal 1 van 2020 is die immers bijgestuurd zodat die voor alle werknemers in uren geregistreerd kunnen worden. In december 2020 werd voor 23.000 dossiers het berekende bedrag betaald.
- Fase 3: de dossiers van opleidingen met een eindbeoordeling. De bijkomende functionaliteit die hiervoor ontwikkeld werd, is de controle of de werknemer deelnam aan de eindbeoordeling. Enkel

als dat het geval is dan kunnen de uren VOV toegekend worden. De helft van deze dossiers is uitgedrukt in uren, de andere helft in studiepunten omdat het ging om postgraduat. Voor die laatste moet nog een conversie gemaakt worden van studiepunten naar uren. In februari 2021 werden 2.734 dossiers met een eindbeoordeling uitgedrukt in uren berekend en betaald. In juni 2021 werden 2.689 dossiers met een eindbeoordeling uitgedrukt in studiepunten berekend en betaald.

- Fase 4: De regelgeving voorziet dat er ook VOV toegekend wordt als er meerdere modules die apart minder dan 32 uur duren, gevolgd worden bij eenzelfde opleidingsverstreker. Terugbetalingsaanvragen voor dergelijke korte modules, worden “geparkeerd” tot er nog andere terugbetalingsaanvragen ontvangen worden zodat aan de voorwaarde van minimum 32 uur voldaan is tussen de startdatum van de eerste module en de startdatum van de laatste module. In het schooljaar 2019-2020 zijn er 33.000 dossiers ingediend die apart niet voldeden aan de minimum voorwaarde. 22.000 daarvan konden in april 2021 samengevoegd worden en uitbetaald.
- Fase 5: De dossiers die betrekking hebben op het regulier aanbod van CVO en HO. In september 2021 werden 19.000 dossiers verwerkt, waarvan er 12.000 een betaling ontvingen.

Tabel 4: Overzicht fasering behandeling terugbetalingsaanvragen schooljaar 2019-2020

	Groep 1 geen eind- beoordeling 2019	Groep 2 geen eind- beoordeling sj 2019-2020	Groep 3 Met eind- beoordeling uren	Groep 3 Met eind- beoordeling studiepunten	Groep 4 < 32 uren	Groep 5 CVO & HO
# Dossiers goedgekeurd	5.046	22.788	2.734	2.689	22.420	19.159
Datum eerste betaling	Nov 2020	Dec 2020	Feb 2021	Juni 2021	April 2021	sept 2021

Om schooljaar 2019-2020 te kunnen afsluiten, zijn volgende functionaliteiten nodig:

- De correcties van de opgenomen VOV-uren die de werkgevers aanbrachten in de DmfA-aangifte moeten verwerkt kunnen worden. In oktober 2021 werden verkeerde gegevens ontvangen. Om niet te moeten wachten op de nodige bijsturing bij RSZ, heeft DWSE van alle goedgekeurde VOV-dossiers de nodige DmfA-gegevens opnieuw opgevraagd. Half november 2021 werd dit proces afgerond waarna een nieuwe berekening gestart werd, gevolgd door een uitgebreide testing. In december worden alle dossiers afgerekend op basis van de recentste aanwezigheidsattesten en DmfA-gegevens.
- Overzicht per werkgever van al zijn ingediende terugbetalingsaanvragen en de daarbij horende attesteringen en betalingen: welke dossiers werden berekend en welke niet (+ de reden voor niet berekenen).
- Bij iedere betaling ontvangt de werkgever een overzicht met de basisgegevens (terugbetalingsaanvraag, aanwezigheidsattest en opgenomen uren VOV) van zijn betaald dossier. Van de niet-betaalde dossiers heeft de werkgever deze basisgegevens nog niet ontvangen. Schooljaarafrekening: De schooljaarafrekening van 2019-2020 berekent voor de laatste maal de dossiers en legt het aantal opgenomen uren VOV in Q3 (juli-augustus-september) 2020 vast en stelt het totaal overzicht beschikbaar in het WSE-loket.
- Sanctie: Werknemers die meer uren VOV opnemen dan waar ze recht op hebben, krijgen een sanctie. Hun recht op VOV wordt met 25% verminderd, in het schooljaar na ontvangst van de sanctie.

- Eindafrekening: Een werkgever kan tot 36 maanden na het kwartaal zijn DmfA-aangifte bijsturen. De definitieve afsluiting van de dossiers schooljaar 2019-2020 gebeurt dus na voorjaar 2025, als aan alle kwartalen van schooljaar 2019-2020 geen wijzigingen meer in DmfA kunnen aangebracht worden.

Een nieuwe werkwijze vergt in een opstartfase extra controles om bij alle betrokken dataleveranciers na te gaan of ze de nieuwe werkwijze correct toepassen. Uit de analyses van de betalingen van de eerste fases hebben we veel geleerd over de manier van registreren van opleidingsverstrekkers en werkgevers. Vaak voorkomende fouten werden omgezet naar “tips & tricks” die in april 2020 naar de opleidingsverstrekkers werden gecommuniceerd via nieuwsbrieven en infossessies. Controlelijsten werden vertaald naar gepersonaliseerde communicatie met de betrokkenen (opleidingsverstrekkers en werkgevers) om individuele dossiers na te kijken, en indien nodig aan te passen.

Basisgegevens kunnen tot op heden enkel aangepast worden door de bron zelf. In functie van efficiëntie is het aangewezen dat aanwezigheidsattesten en terugbetalingsaanvragen ook door een dossierbehandelaar kunnen aangepast worden, uiteraard mits akkoord van de bron. De ontwikkelingen daarvoor zijn momenteel lopende.

Om te vermijden dat werkgevers op hun betaling moeten wachten tot de eindafrekening van schooljaar 2019-2020 klaar is, wordt de schooljaarafrekening eenmalig uitgesteld. Werkgevers en opleidingsverstrekkers krijgen na ontvangst van het volledige overzicht van (betaalde en niet-betaalde) dossiers 1 maand de tijd om nog aanpassingen door te geven. Dit zal vermoedelijk aanleiding geven tot een nieuwe golf van correcties aan de basisgegevens in het voorjaar van 2022. Daarna volgt de schooljaarafrekening 2019-2020, die de nieuwste set aan gegevens zal gebruiken voor een betaling/terugvordering.

Langer uitstel geven is niet mogelijk, aangezien de schooljaarafrekening ook het aantal opgenomen VOV-uren van het derde kwartaal (Q3) vermeldt. Dat heeft impact op het volgende schooljaar. Q3 heeft immers betrekking op zowel juli en augustus van het lopende schooljaar als op september van het volgende schooljaar. De dossiers van schooljaar 2020-2021 kunnen dus niet behandeld worden zolang er geen schooljaarafrekening is gebeurd voor schooljaar 2019-2020.

Om zeker te zijn dat de beheerstoepassing met alle mogelijke situaties correct omgaat, zal na de schooljaarafrekening 2019-2020 van alle dossiers die niet betaald werden, nagegaan worden of het ontbreken van aanwezigheidsattesten terecht is. Indien er nog lacunes zijn, worden die aangepakt.

De deadline voor het indienen van terugbetalingsaanvragen voor schooljaar 2020-2021 ligt op 30 november 2021. Constructiv heeft als mandaathouder voor 1.500 bouwbedrijven uitstel-gekregen omdat de mandaatregeling waarvan ze gebruik maken pas in augustus klaar was. Deze opleidingsverstrekker heeft de meeste korte opleidingsmodules van minder dan 32 uur. Ongetwijfeld zullen er terugbetalingsaanvragen voor schooljaar 2020-2021 samengevoegd kunnen worden met dossiers van schooljaar 2019-2020 om samen aan de voorwaarde van minimum 32 uur te kunnen voldoen.

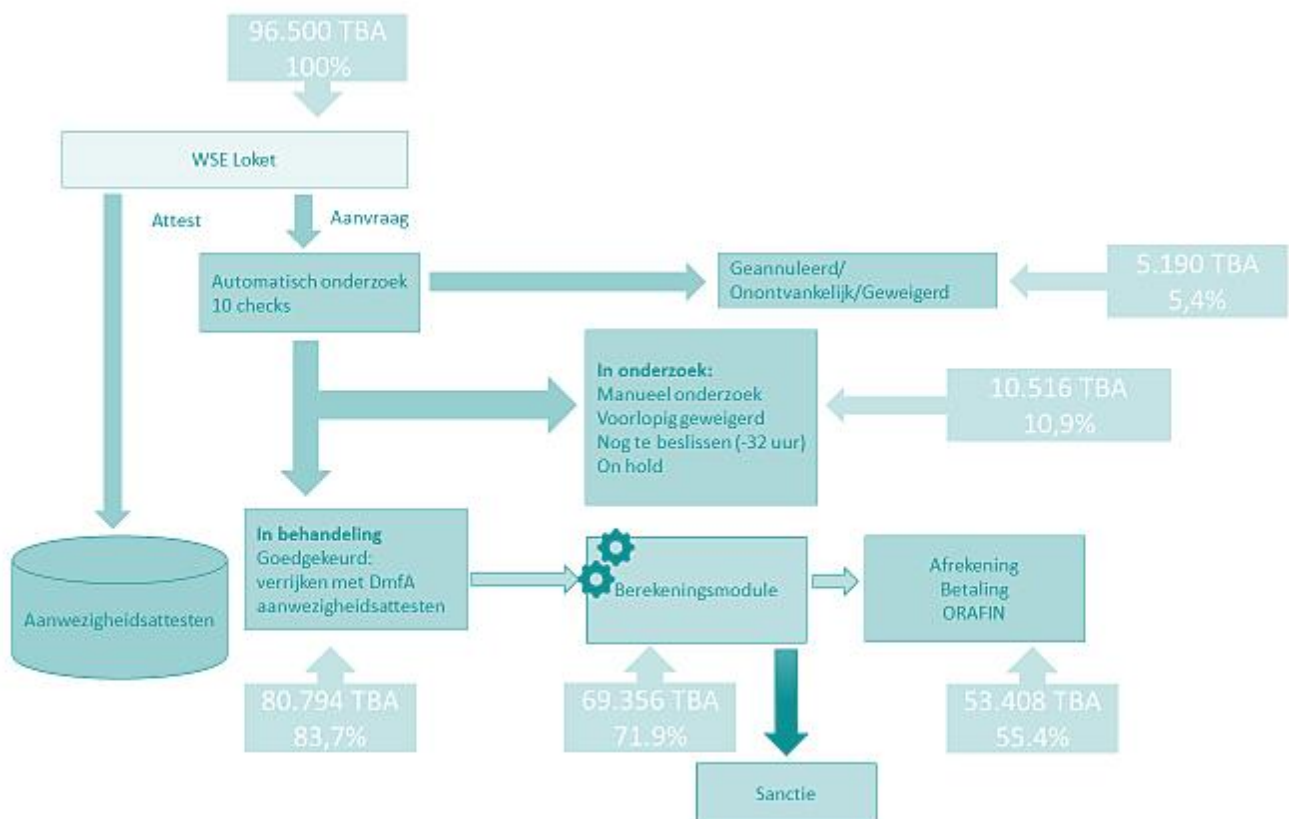
2.2. Stand van zaken schooljaar 2019-2020

Voor schooljaar 2019-2020 werden 96.500 terugbetalingsaanvragen (TBA) ingediend. Daarvan werden er 5% geannuleerd of onontvankelijk verklaard. 11% is nog in onderzoek, voornamelijk omdat de dossiers voorlopig niet voldoen aan het minimum van 32 uren inschrijving.

84% (80.794) van de ingediende terugbetalingsaanvragen is goedgekeurd. Eenmaal een dossier goedgekeurd is, wordt elk kwartaal het aantal opgenomen uren VOV opgehaald uit DmfA. Aanwezigheidsattesten worden aan een terugbetalingsaanvraag gekoppeld van zodra er een overeenkomst is op basis van rijksregisternummer, registratienummer en start- en einddatum. Bij de eerstvolgende berekening worden de gegevens van het aanwezigheidsattest en de DmfA dan vergeleken. Als er (bijkomend) recht is op uren VOV, worden die uren vergoed aan 21,30 euro.

Voor 69.354 dossiers (72% van de ingediende dossiers) werd het recht op VOV door de berekeningsmotor nagekeken. 14% van de goedgekeurde dossiers had geen gekoppeld aanwezigheidsattest en werd dus niet opgenomen in de berekeningsmotor. 53.408 dossiers, of 2/3 van de goedgekeurde dossiers, kregen effectief een betaling. In totaal werd 37,4 miljoen euro betaald in 2020 en 2021 samen voor dossiers van schooljaar 2019-2020.

Figuur 1: Ingediende terugbetalingsaanvragen schooljaar 2019-2020 (situatie op 10/11/2021)

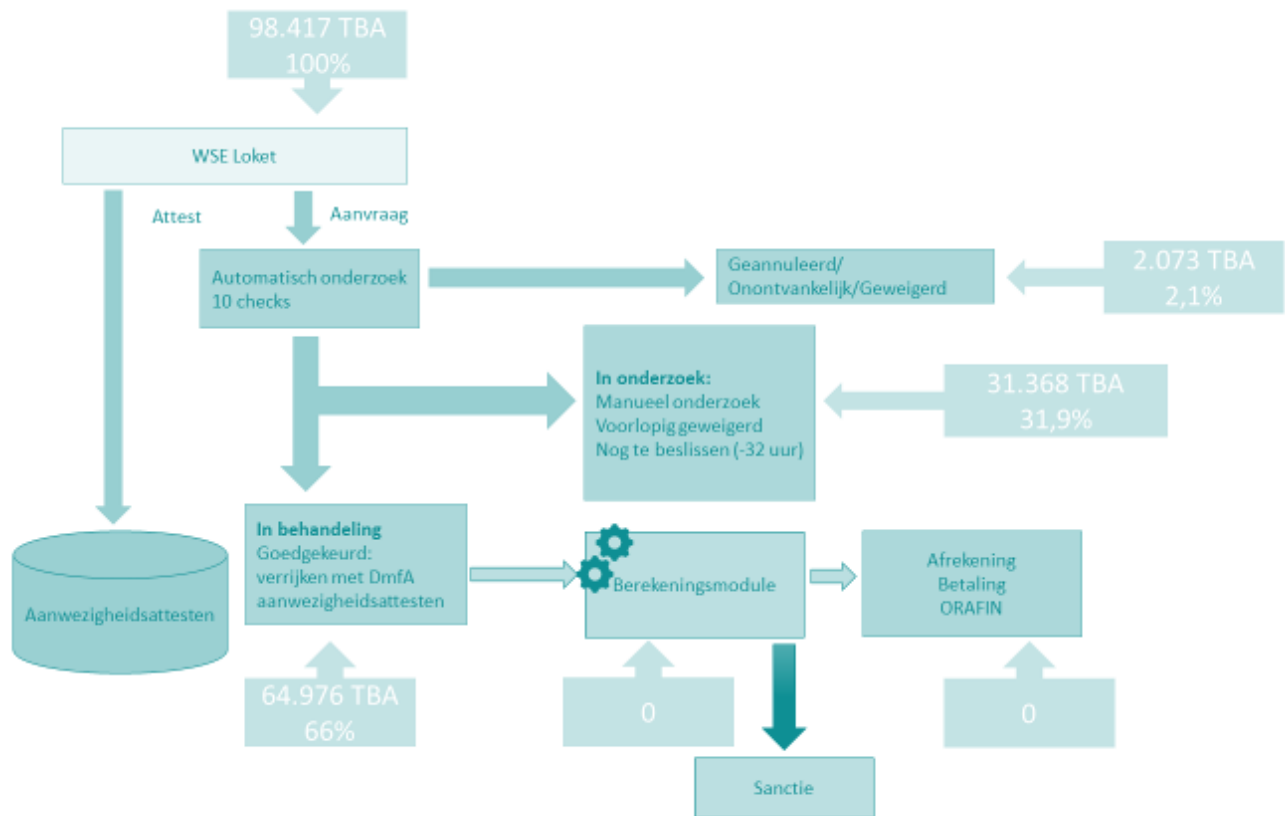

2.3. Stand van zaken schooljaar 2020-2021

Voor schooljaar 2020-2021 zijn er nog geen definitieve cijfers. De deadline voor het indienen van terugbetalingsaanvragen is 30 november 2021. Tot nu toe zijn er 96.417 terugbetalingsaanvragen waarvan 66% werd goedgekeurd en 2% geannuleerd of onontvankelijk werd verklaard. 32% is nog in onderzoek, ofwel omdat ze apart niet voldoen aan de minimum voorwaarde van 32 uur inschrijving ofwel omdat er nog geen persoonlijk maximum kon berekend worden (= aantal uur dat de werknemer recht heeft op VOV voor dat schooljaar). Na de deadline wordt gecontroleerd of er dossiers

samengevoegd kunnen worden om aan minimum 32 uur inschrijving te komen. Als dat het geval is, worden ze alsnog goedgekeurd. Alle goedgekeurde dossiers van schooljaar 2020-2021 worden berekend zodra de schooljaarafrekening van schooljaar 2019-2020 klaar is.

Figuur 2: Ingediende terugbetalingsaanvragen schooljaar 2020-2021 (situatie op 10/11/2021)

Voor schooljaar 2020-2021 werden tot nu toe 5% meer terugbetalingsaanvragen ontvangen dan voor het voorgaande schooljaar. Het aantal werknemers dat VOV wil opnemen, is vergelijkbaar, maar er werd wel voor 7% meer uren ingeschreven.

2.4. Profiel werknemers en werkgevers

De profielgegevens van de werknemers en werkgevers van de ontvangen terugbetalingsaanvragen werden in kaart gebracht, inclusief de koppeling met de opleidingsverstrekker.

2.4.1. Geslacht deelnemers

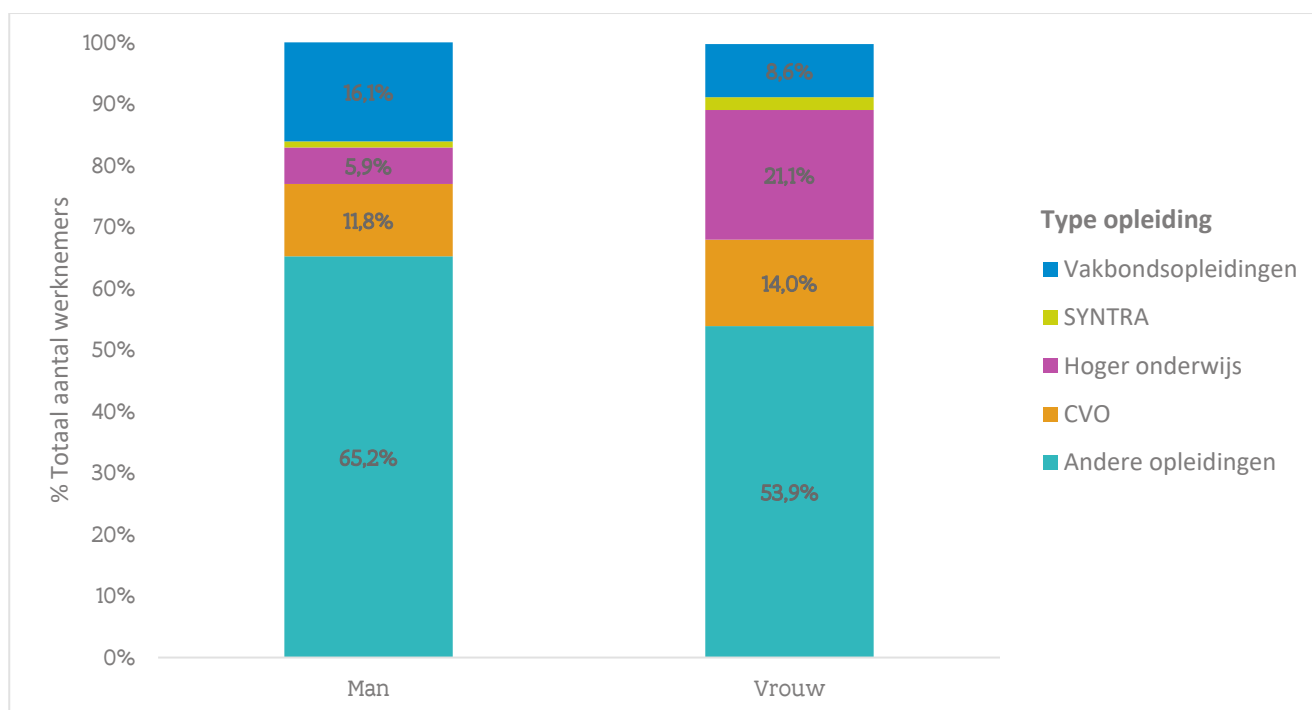
Om te kunnen vergelijken over de twee schooljaren heen, worden de ontvangen terugbetalingsaanvragen als criterium gebruikt. De meeste deelnemers aan VOV zijn mannen: in schooljaar 2019-2020 66%, in schooljaar 2020-2021 62%. Ook in BEV was dat het geval, gemiddeld 60% van de aanvragen waren van mannen.

Tabel 5: Ontvangen terugbetalingsaanvragen naar geslacht deelnemers per opleidingssoort in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021

Schooljaar en geslacht	Andere opleidingen	CVO	HO	SYNTRA	Vakbondsopleidingen	Totaal	
2019-2020	Man	44,2%	8,8%	2,8%	1,8%	9,8%	66,4%
	Vrouw	17,2%	6,4%	5,5%	1,5%	3,4%	33,6%
	Totaal	61,4%	15,2%	8,3%	3,3%	13,2%	100%
2020-2021	Man	40,5%	7,4%	3,7%	1,6%	10,0%	62,3%
	Vrouw	20,2%	5,3%	8,0%	1,4%	3,3%	37,7%
	Totaal	60,7%	12,7%	11,7%	3,0%	13,3%	100%

De indeling naar opleidingsverstrekker geeft een genuanceerder beeld: het aandeel mannelijke deelnemers bij vakbondsopleidingen en overige opleidingen is meer dan dubbel zo groot als het aandeel vrouwelijke deelnemers. Bij SYNTRA gaat het bijna gelijk op. Vrouwen hebben een groter relatief aandeel in CVO. Bij het hoger onderwijs zien we het omgekeerde: daar nemen vrouwen nemen dubbel zo vaak deel als mannen. De grafiek hieronder illustreert dit.

Figuur 3: Ontvangen terugbetalingsaanvragen naar geslacht deelnemers per opleidingssoort in schooljaar 2020-2021

2.4.2. Leeftijd deelnemers

De deelname aan opleiding is bij VOV goed verdeeld over de verschillende leeftijdsklassen, met een piekje bij de werknemers tussen 25 en 30 jaar. Vanaf 55 jaar is de deelname substantieel minder, wat logisch is want de arbeidsparticipatie daalt ook. 2% van de deelnemers zijn ouder dan 60 jaar.

Er zijn opvallende leeftijdsverschillen naargelang het type opleidingsverstrekker. De gemiddelde deelnemer aan vakbondsopleidingen is ouder dan bij de andere opleidingsverstrekkers. Bij het hoger

onderwijs en in mindere mate bij SYNTRA wordt het omgekeerde vastgesteld: de meeste deelnemers zijn tussen 20 en 40 jaar.

Twee opvallende elementen in de vergelijking tussen schooljaar 2020-2021 en schooljaar 2019-2020:

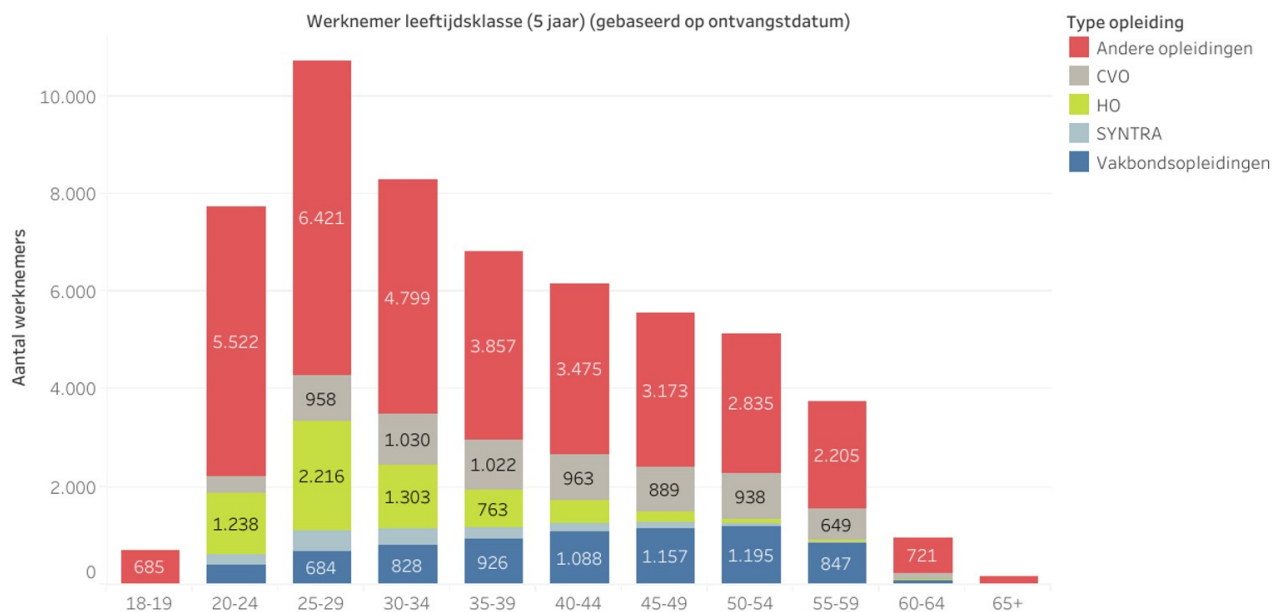
- De deelnemers verjongen: bij de oudere werknemers wordt er minder deelgenomen aan VOV dan bij de jongere werknemers. Wellicht speelt hier een Corona-effect: oudere werknemers zijn gevoeliger voor het risico op Corona en mijden deelname aan opleiding.
- Het aandeel van opleidingen hoger onderwijs stijgt met 42%. Dit gaat vooral ten koste van CVO-opleidingen (- 16%) en de andere opleidingen (- 10%).
- Een mogelijke verklaring is dat hooggeschoolden zich minder snel laten afschrikken door het risico op Corona, en hebben meer digitale vaardigheden, waardoor ze sneller bereid zijn om (online) opleidingen te blijven volgen.

Figuur 4: Leeftijdsverdeling deelnemers VOV per opleidingsverstrekker schooljaar 2019-2020 en 2020-2021

Figuur 5: Terugbetalingsaanvragen schooljaar 2020-2021 naar leeftijdsklasse werknemer volgens opleidingsverstrekker

type opleiding (leeftijd)

2.4.3. Grote werkgevers

De deelname aan VOV is vooral een zaak van werknemers van grote bedrijven. 47% van de werkgevers die een terugbetalingsaanvraag indienden heeft meer dan 50 werknemers, 85% van de werknemers die VOV opnemen, werkt in een bedrijf met meer dan 50 werknemers. De drempel voor werknemers in kleine bedrijven om VOV te nemen ligt hoger, want het is niet altijd evident om de afwezigheid van een werknemer in een klein bedrijf op te vangen.

Opvallend is de toename van het aandeel van grote bedrijven in schooljaar 2020-2021: van 36% in schooljaar 2019-2020 naar 44% van de werknemers en 43% aandeel in ingeschreven uren. De groeiende bekendheid van VOV bij uitzendkantoren, gecombineerd met de tijdelijke werkloosheid bij een aantal grote (metaalproductie)bedrijven wiens werknemers traditioneel veel opleiding met BEV/VOV volgen, is daar vermoedelijk niet vreemd aan. Eenmaal Constructiv al zijn terugbetalingsaanvragen voor schooljaar 2020-2021 ingediend heeft, zal dit beeld nog bijgestuurd worden. Zij hebben immers een mandaat vanwege vele kleine bouwbedrijven.

Tabel 6: Bedrijfsgrootte van de werkgevers in VOV

Aantal werknemers	Schooljaar 2019-2020			Schooljaar 2020-2021		
	Aantal ondernemingen	Aantal werknemers	Uren aangevraagd	Aantal ondernemingen	Aantal werknemers	Uren aangevraagd
Onbekend	9,1%	5,0%	4,5%	8,6%	4,9%	4,3%
0	0,4%	0,1%	0,1%	0,3%	0,1%	0,1%
1 tot 4	12,1%	2,6%	3,0%	9,0%	1,3%	1,9%
5 tot 9	9,9%	2,7%	2,8%	9,0%	1,7%	2,1%
10 tot 19	10,9%	3,1%	3,3%	10,6%	2,4%	2,8%
20 tot 49	17,5%	7,2%	6,6%	17,6%	6,3%	6,3%
50 tot 99	13,2%	7,9%	6,7%	14,9%	6,3%	6,1%
100 tot 199	11,5%	9,7%	8,7%	13,5%	9,4%	8,8%
200 tot 499	9,4%	14,7%	13,4%	10,8%	12,8%	12,6%
500 tot 999	4,0%	12,5%	12,6%	4,6%	11,7%	11,8%
1000 en meer	3,1%	36,5%	38,3%	3,5%	44,8%	43,3%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%

2.5 Gevolgde opleidingen

In onderstaande tabel wordt in kaart gebracht bij welke opleidingsverstrekkers minstens 2% van de werknemers opleiding volgde met VOV, op basis van de terugbetalingsaanvragen.

De meeste terugbetalingsaanvragen betreffen een CVO-opleiding. Het is niet mogelijk een detail te geven per CVO. Het hoger onderwijs neemt met alle instellingen samen de derde plaats in.

Hoewel er nog maar een beperkt aantal terugbetalingsaanvragen ingediend is voor Constructiv in schooljaar 2020-2021 kan op basis van de terugbetalingsaanvragen van schooljaar 2019-2020 worden verondersteld dat Constructiv opnieuw de tweede plaats inneemt.

Naast Constructiv zijn er nog andere sectorale vormingsfondsen die voldoende terugbetalingsaanvragen hebben om opgenomen te worden in de tabel: Cobot, Woodwize. De bewakingssector (SBD, Securitas) heeft de weg gevonden naar VOV als middel om nieuwe werknemers aan een brevet te helpen en om de bestaande werknemers de nodige bijscholingen te laten volgen om de brevetten te laten behouden. Opvallend is dat de opleidingsacademie van Volvo maar liefst 3.649 werknemers in opleiding met VOV heeft. De door de werknemersorganisaties gemandateerde opleidingsverstrekkers nemen samen 13% van de aanvragen voor hun rekening.

Tabel 7: Aantal terugbetalingsaanvragen per opleidingsverstrekker

Opleidingsverstrekker	Aantal unieke werknemers die VOV aanvraag sj 2019-2020	Aantal unieke werknemers die VOV aanvraag sj 2020-2021	Aandeel in totaal sj 2019-2020	Aandeel in totaal sj 2020-2021
CVO	8.102	6.806	15,2%	12,6%
Constructiv	6.478	622*	12,1%	*
<i>Hoger onderwijs</i>			8,3%	11,7%
ITZU Training	2.375	3.784	4,4%	7,0%
VOLVO GROUP				
BELGIUM	493	3.649	0,9%	6,8%
evolution@job	2.009	3.555	3,8%	6,6%
ATELIERS VOOR WERKNEMERS				
VORMING	74	2.287	0,1%	4,2%
SECURITAS ACADEMY	1.903	2.099	3,6%	3,9%
SYNTRA	1.734	1.599	3,2%	3,0%
COMPETENT IN				
ENGAGEMENT vzw	1.377	1.516	2,6%	2,8%
VORMING EN ACTIE	1.693	1.474	3,2%	2,7%
SBD	819	1.348	1,5%	2,5%
WOODWIZE	1.507	1.228	2,8%	2,3%
Cobot	886	1.076	1,7%	2,0%
Totaal	53.393	53.817	100,0%	100%

*Constructiv heeft uitstel van indienen gekregen voor de dossiers schooljaar 2020-2021.

2.4. Type opleidingen

In de tabel hieronder wordt in kaart gebracht voor welke opleidingen minstens 1.000 werknemers VOV aanvroegen. Naast opleidingen in de bewakingssector en startopleidingen voor call agents, verschijnen ook opleidingen uit de transportsector.

Frans, NT2, basis ICT en zorgkundige zijn bij CVO de toppers. In het hoger onderwijs behalen de bachelor verpleegkunde en de educatieve opleidingen net geen 1.000 werknemers, net zoals de opleidingen voor werknemersvertegenwoordigers.

Tabel 8: Opleidingen waarvoor er min 1.000 werknemers waren die gebruik wilden maken in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021

Naam opleiding	# werknemers 2019-2020	% werknemers 2019-2020	# werknemers 2020-2021	% werknemers 2020-2021
Fundamentele vaardigheden voor logistieke medewerkers	2608	2,9%	8363	9,2%
Basistraining klantencontact & call handling	2	0,0%	3768	4,1%
Teamdialoog	300	0,3%	3356	3,7%
Veilig aan boord	3738	4,2%	2335	2,6%
Essentiële administratieve en commerciële vaardigheden voor klantendienst en binnendienstmedewerkers	1609	1,8%	2158	2,4%
NT2	2.631	3%	1.891	1,9%
Suspicious behaviour awareness	677	0,8%	1501	1,7%
Noodsituaties en ongevalsangifte	984	1,1%	1479	1,6%
Bijscholing EHBO	1000	1,1%	1469	1,6%
ICT-vaardigheden van basiskennis tot expert	361	0,4%	1246	1,4%
Werkplekieren in de private bewaking	1205	1,4%	1220	1,3%
Veilig gebruik maken van de vervoersmiddelen	244	0,3%	1149	1,3%
Frans	1.561	1,8%	1.063	1,2%
Zorgkundige	747	0,8%	1006	1,1%

3. OPLEIDINGSCHQUES

Voor opleidingscheques wordt een overzicht gegeven van het aantal aanvragen, goedgekeurde aanvragen en het bedrag waarvoor opleidingscheques aangevraagd werd. Deze variabelen komen terug in vergelijking met bepaalde profielkenmerken van de werknemers die gebruik maken van opleidingscheques.

Door de koppeling met de opleidingsdatabank is het sinds schooljaar 2020-2021 mogelijk om dieper in te zoomen op het soort opleidingen dat gevolgd wordt met een opleidingscheque en kan ook de relatie met het gebruik van andere opleidingsincentives in kaart gebracht worden.

3.1. Algemeen

De opleidingscheque is een betaalmiddel waarmee de werknemer zijn persoonlijk aandeel in de directe kosten van de opleiding, zoals het inschrijvingsgeld, het cursusmateriaal of boeken, kan betalen.

Per schooljaar kan een werknemer, indien deze geen recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming, een opleidingscheque aankopen van maximaal € 250. Daarvan betaalt de werknemer de helft zelf, de Vlaamse overheid betaalt de andere helft. De tegemoetkoming van de Vlaamse overheid bedraagt zo maximaal € 125 per schooljaar. Het saldo voor het nieuwe schooljaar is vanaf 1 september beschikbaar.

Er gelden enkele voorwaarden om opleidingscheques te kunnen aankopen. Alle werknemers werkzaam in de privé sector of publieke sector komen in aanmerking. De werknemer woont in Vlaanderen of het

Brussels Hoofdstedelijk Gewest, of de werknemer woont in een lidstaat van de EU of EER, maar is tewerkgesteld in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest of de werknemer woont in Wallonië maar heeft gebruikgemaakt van de intramobility in de EU en werkt in Vlaanderen of het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Als kort- of middengeschoolde werknemer kunnen er opleidingscheques aangekocht worden voor alle arbeidsmarktgerichte opleidingen die geregistreerd zijn in de opleidingsdatabank, alsook voor loopbaangerichte opleidingen. Een hooggeschoolde werknemer kan enkel opleidingscheques aankopen voor het volgen van loopbaangerichte opleidingen.

In twee gevallen is er recht op een verhoogde tegemoetkoming:

1. Werknemers zonder een diploma secundair onderwijs worden vrijgesteld van het persoonlijk te betalen aandeel (€ 125) van de opleidingscheque. De Vlaamse overheid betaalt het volledige bedrag van € 250. Dit is het geval wanneer de kortgeschoolde werknemer kiest voor een opleiding 'basisgeletterdheid', 'rekenvaardigheid', 'ICT-vaardigheden', of 'Nederlands voor anderstaligen', of een onderwijskwalificatie niveau 4. Nieuw sinds 1 september 2019 is dat het toepassingsgebied voor de verhoogde tegemoetkoming uitgebreid is met opleidingen die leiden tot een knelpuntberoep of een beroepskwalificatie niveau 4.
2. Werknemers in het bezit van ten hoogste een diploma secundair onderwijs, die een opleiding volgen die leidt tot een eerste diploma hoger onderwijs, kunnen een opleidingscheque van maximaal € 500 aankopen. De werknemer betaalt de helft (€ 250), net zoals de Vlaamse overheid (€ 250).

Wanneer er recht is op een verhoogde tegemoetkoming, wordt dit automatisch toegekend bij de aanvraag van de opleidingscheque.

Opleidingscheques worden sinds 1 september 2020 aangevraagd bij DWSE via het WSE-loket waarin een digitaal aanvraagformulier beschikbaar is. Wanneer de aanvraag wordt goedgekeurd, zal Edenred, de uitgever van de opleidingscheque, een betaalverzoek voor de individuele bijdrage verzenden naar de werknemer. Na het ontvangen van de betaling bezorgt Edenred de digitale opleidingscheque aan de werknemer. Vervolgens kan de werknemer de cheque ter waarde van € 250, of maximaal van € 500, gebruiken voor de opleiding waarvoor de cheque werd aangekocht.

Voor 1 september 2020 werden de opleidingscheques beheerd door VDAB. Door de hervorming van de regelgeving en het nieuwe aanvraagproces en de eruit vloeiende nieuwe rapportering is de vergelijking over verschillende schooljaren moeilijk. Daarom zal er alleen een vergelijking gemaakt worden met de cijfers van VDAB betreffende het aantal goedgekeurde aanvragen. De overige rapportering heeft alleen betrekking op schooljaar 2020-2021.

3.2. Aantal aanvragen en nominale waarde opleidingscheques

Sinds schooljaar 2009-2010 kent het aantal goedgekeurde aanvragen en het bedrag van de opleidingscheques een dalende trend. Dit is voornamelijk te verklaren door de bijstellingen in de reglementering. Deze dalende trend zet zich ook voort in schooljaar 2020-2021: er zijn 37% minder goedgekeurde aanvragen t.o.v. het vorige schooljaar.

Oorzaak van deze sterkere daling is vermoedelijk de impact van de coronacrisis op het inschrijvingsgedrag van werknemers. Er loopt een afzonderlijk onderzoek naar de evolutie van de deelnemersaantallen in de

CVO's, SYNTRA en het hoger onderwijs en het gebruik van opleidingscheques. Hierover zal later, in de beleidsmatige evaluatie van de hervorming opleidingsincentives, gerapporteerd worden.

De daling kan deels verklaard worden door het feit dat er in schooljaar 2020-2021 meer aanvragen geweigerd werden omwille van een andere behandelingsprocedure dan bij VDAB. Er wordt strikter toegezien op het gebruik van opleidingscheques voor loopbaangerichte opleidingen. Sinds 1 september 2020 wordt het inschrijvingsattest van de betrokken werknemers vergeleken met het POP-attest. Hierdoor wordt een groter aandeel aanvragen geweigerd, omdat ze niet aan de voorwaarden voldoen.

Het gemiddeld bedrag van de cheque steeg in schooljaar 2020-2021 met € 35,50 t.o.v. het vorige schooljaar. Deze stijging is te verklaren door het feit dat de verhoogde tegemoetkoming voor het volgen van een opleiding hoger onderwijs nu automatisch wordt toegekend bij de aanvraag van een opleidingscheque. Cheques van € 500 voor een opleiding hoger onderwijs zijn eerder de regel dan de uitzondering. Bij VDAB moest deze verhoogde tegemoetkoming aangevraagd worden na afloop van het schooljaar en werd deze niet toegekend onder de vorm van een extra opleidingscheque maar rechtstreeks uitbetaald aan de werknemer.

Tabel 9: Aantal goedgekeurde aanvragen per schooljaar naar nominale waarde opleidingscheques

Schooljaar	Aantal goedgekeurde aanvragen	Evolutie* aantal aanvragen t.o.v. vorig schooljaar	Nominale waarde opleidingscheques**	Evolutie* nominale waarde	Gemiddeld bedrag
2003-2004	165.107		€ 18.532.140		€ 112,2
2004-2005	196.949	19%	€ 22.831.165	23%	€ 115,9
2005-2006	204.259	4%	€ 24.912.955	34%	€ 122,0
2006-2007	222.207	9%	€ 28.828.150	56%	€ 129,7
2007-2008	232.206	4%	€ 32.835.250	77%	€ 141,4
2008-2009	242.200	4%	€ 35.675.630	93%	€ 147,3
2009-2010	207.320	-14%	€ 30.466.780	64%	€ 147,0
2010-2011	122.500	-41%	€ 18.107.270	-2%	€ 147,8
2011-2012	120.250	-2%	€ 18.122.955	-2%	€ 150,7
2012-2013	117.189	-3%	€ 18.520.860	0%	€ 158,0
2013-2014	96.060	-18%	€ 15.469.985	-17%	€ 161,0
2014-2015	72.087	-25%	€ 11.930.940	-36%	€ 165,5
2015-2016	34.295	-52%	€ 6.124.905	-67%	€ 178,6
2016-2017	31.083	-9%	€ 5.684.615	-69%	€ 182,9
2017-2018	27.097	-13%	€ 4.946.650	-73%	€ 182,6
2018-2019	22.654	-16%	€ 4.233.200	-77%	€ 186,9
2019-2020	18.156	-20%	€ 3.460.545	-81%	€ 190,6
2020-2021	11.358	-37%	€ 2.567.892	-86%	€ 226,1

* Schooljaar 2003-2004 wordt als referentiejaar gebruikt.

** De nominale waarde is de waarde die vermeld staat op de aangekochte cheque.

In schooljaar 2020-2021 werden er 16.271 aanvragen ontvangen waarvan er 13.463 werden beslist. Gezien de kinderziekten in de aanvraagprocedure bij de start van schooljaar 2020-2021 moesten er regelmatig aanvragen geannuleerd en opnieuw aangevraagd worden: 2.659 aanvragen, of 16% van het totaal aantal aanvragen, werd geannuleerd. Van de besliste aanvragen werden er 11.358 aanvragen goedgekeurd (84%) en 2.105 aanvragen werden geweigerd (16%).

Tabel 10: Aantal besliste aanvragen schooljaar 2020-2021

Schooljaar 2020-2021	Aantal aanvragen	% t.o.v. totaal
Goedgekeurd	11.358	84%
Geweigerd	2.105	16%
Totaal besliste dossiers	13.463	100%

83% van de besliste aanvragen werd automatisch door de applicatie goedgekeurd of geweigerd. 17% van de besliste aanvragen werd manueel beslist door een dossierbehandelaar. Een dossierbehandelaar oordeelt over die dossiers waarvoor gegevens uit authentieke databronnen niet volstaan om een beslissing te nemen: ingeval van een loopbaangerichte opleiding bijvoorbeeld moet een attest van het loopbaancentrum aan het dossier toegevoegd worden en vergeleken worden met het inschrijvingsattest van de opleidingsverstrekker.

Tabel 11: Aantal besliste aanvragen naar beslissingstype

Beslissing	Aantal besliste aanvragen	Automatisch besliste aanvragen	% t.o.v. aantal besliste aanvragen	Manueel besliste aanvragen	% t.o.v. aantal besliste aanvragen
Goedgekeurd	11.358	10.584	93%	774	7%
Geweigerd	2.105	590	28%	1.515	72%
Eindtotaal	13.463	11.174	83%	2.289	17%

3.3 Aantal uitgegeven opleidingscheques

In schooljaar 2020-2021 werden er 12.494 cheques uitgegeven. Er werden 1.501 cheques geannuleerd (12%). Dit zijn meestal cheques die onder een verkeerd ODB-nummer werden aangevraagd of voor een bedrag hoger dan het factuurbedrag van de opleidingskost.

Voor de opleidingsverstrekker werd de procedure voor de uitbetaling van de cheques vereenvoudigd en gedigitaliseerd. Zij kunnen cheques laten uitbetalen door bijvoorbeeld de QR-code te scannen. 68% van de uitgegeven cheques is uitbetaald aan de opleidingsverstrekker.

Tabel 12: Status opleidingscheques

Schooljaar 2020-2021	Aantal cheques	% t.o.v. totaal
Uitgegeven cheques	2.236	18%
Gebruikte cheques	218	2%
Uitbetaalde cheques	8.539	68%
Geannuleerde cheques	1.501	12%
Eindtotaal	12.494	100%

In schooljaar 2020-2021 werden er 1.615 opleidingscheques uitgegeven waarbij de werknemer geen individuele bijdrage moest betalen. (14% van de goedgekeurde cheques) Er werden 1.471 cheques (13% van

de goedgekeurde cheques) uitgegeven met een nominale waarde van meer dan € 250 (en max € 500) voor het volgen van een opleiding in het hoger onderwijs die leidt naar een eerste graduaats- of bachelor diploma.

Tabel 13: Aantal uitgegeven opleidingscheques met recht op verhoogde tegemoetkoming

Verhoogde tegemoetkoming	Aantal uitgegeven cheques	Nominale waarde opleidingscheques	Gemiddeld bedrag
Werknemers zonder diploma secundair onderwijs die een opleiding basisgeletterdheid, een diploma secundair onderwijs willen behalen of een knelpuntopleiding volgen worden vrijgesteld van de individuele bijdrage van de cheque.	1.615	€ 297.279,21	€ 184,07
Werknemers in het bezit van ten hoogste een diploma secundair onderwijs die een opleiding volgen die leidt naar een eerste diploma hoger onderwijs kunnen een cheque van max € 500 aankopen.	1.471	€ 702.455,65	€ 477,54

3.4. Profielkenmerken

In schooljaar 2020-2021 werd 76% van de goedgekeurde aanvragen ingediend door middengeschoolde werknemers en 18% door kortgeschoolde werknemers. Het aandeel van de hooggeschoolden is met 6% het kleinst: hooggeschoolde werknemers kunnen enkel een opleidingscheque aankopen voor loopbaangerichte opleidingen.

Tabel 14: Aantal goedgekeurde aanvragen naar scholingsgraad

Scholingsgraad	Aantal goedgekeurde aanvragen	% Goedgekeurde aanvragen	Nominale waarde opleidingscheques	Gemiddeld bedrag
Hooggeschoold	648	6%	€ 151.227,40	€ 233
Middengeschoold	8.657	76%	€ 2.017.337,14	€ 233
Kortgeschoold	2.053	18%	€ 399.328,37	€ 195
Eindtotaal	11.358	100%	€ 2.567.892,91	€ 226

Het gemiddelde bedrag van de opleidingscheque is hetzelfde bij hooggeschoolde en middengeschoolde werknemers, namelijk € 233. Bij de kortgeschoolde werknemers ligt het gemiddelde bedrag van de cheque lager, namelijk € 195. Dit is logisch want het inschrijvingsgeld bij een CVO waar de kortgeschoolde werknemer meestal zijn opleidingscheque afgeeft, ligt lager dan bij het hoger onderwijs.

53% van de goedgekeurde aanvragen werd ingediend door een vrouw. Bij de kortgeschoolde werknemers kopen evenveel mannen als vrouwen opleidingscheques aan. Bij de middengeschoolde werknemers zijn er 2% meer vrouwen dan mannen die een cheque kopen en bij de hooggeschoolde werknemers kopen 5 keer zoveel vrouwen als mannen een cheque.

Tabel 15: Status opleidingscheques

Scholingsgraad en geslacht	Aantal goedgekeurde aanvragen	% goedgekeurde aanvragen	Nominale waarde opleidingscheques	Gemiddeld bedrag
Hooggeschoold	648	6%	€ 151.227,40	€ 233
Man	122	1%	€ 29.418,40	€ 241
Vrouw	526	5%	€ 121.809,00	€ 232
Middengespoold	8.657	76%	€ 2.017.337,14	€ 233
Man	4.239	37%	€ 1.010.685,39	€ 238
Vrouw	4.418	39%	€ 1.006.651,75	€ 228
Kortgeschoold	2.053	18%	€ 399.328,37	€ 195
Man	1.015	9%	€ 201.102,72	€ 198
Vrouw	1.038	9%	€ 198.225,65	€ 191
Eindtotaal	11.358	100%	€ 2.567.892,91	€ 226

Werknemers tussen 25 en 54 jaar hebben het grootste aandeel in het aantal goedgekeurde aanvragen (81%). Dit betreft ook de leeftijdscategorie met de hoogste werkzaamheidsgraad in België. Het aandeel van werknemers van 55 jaar of ouder bedraagt 11%. Werknemers jonger dan 25 jaar hebben het laagste aandeel in de goedgekeurde aanvragen (8%).

Tabel 16: Aantal goedgekeurde aanvragen naar leeftijdscategorie t.o.v. werkzaamheidsgraad in België in 2020

Leeftijdscategorie	Aantal goedgekeurde aanvragen	% t.o.v. totaal	Werkzaamheidsgraad in België naar leeftijd in 2020 %
Jonger dan 25 jaar	881	8%	24,1%
Tussen 25 en 54 jaar	9.254	81%	80,3%
55 jaar en ouder	1.223	11%	53,3%
Eindtotaal	11.358	100%	

94% van de goedgekeurde aanvragen is voor werknemers die in het Vlaamse Gewest wonen. Bij 5% van de goedgekeurde aanvragen woont de werknemer in het buitenland en in slechts 1% van de goedgekeurde aanvragen woont de werknemer in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. In Limburg en West-Vlaanderen worden relatief meer cheques goedgekeurd dan hun aandeel in de populatie. Voor Antwerpen en Vlaams Brabant geldt het omgekeerde.

Tabel 17: Aantal goedgekeurde aanvragen naar woonplaats werknemer

Gewest aanvrager	Aandeel in populatie in 2019	Aantal goedgekeurde aanvragen	% t.o.v. totaal
Vlaams Gewest		10.728	94%
Provincie Antwerpen	27,60%	2.515	22%
Provincie Limburg	13,10%	1.913	17%
Provincie Oost-Vlaanderen	23,60%	2.725	24%
Provincie Vlaams-Brabant	17,60%	1.000	9%
Provincie West-Vlaanderen	18,20%	2.575	22%
Brussels Hoofdstedelijk Gewest		98	1%
Andere		532	5%
Eindtotaal		11.358	100%

3.5. Type opleidingsverstrekker

In schooljaar 2020-2021 worden opleidingscheques voornamelijk gebruikt voor het volgen van opleidingen georganiseerd door Centra voor Volwassenenonderwijs, door het hoger onderwijs en door SYNTRA (91%).

Tabel 18: Aantal uitgegeven opleidingscheques naar type opleidingsverstrekker

Opleidingsverstrekker	Aantal cheques	% t.o.v. totaal
CVO	6.068	55%
HO	2.694	25%
SYNTRA	1.224	11%
Andere	1.006	9%
Eindtotaal	10.992	100%

noot: 'Andere' omvatten opleidingen goedgekeurd door de VOC, examencommissie, loopbaangerichte opleidingen.

3.6. Type opleiding

Sinds schooljaar 2020-2021 is de aanvraag van opleidingscheques gekoppeld aan een ODB-registratienummer van de opleiding. Zo krijgen we een gedetailleerd inzicht in de gevolgde opleidingen.

Opleidingscheques worden het meest gebruikt voor het volgen van opleidingen rond digitale basisvaardigheden ICT (11%). Op de 2e plaats worden cheques gebruikt voor loopbaangerichte opleidingen (6%) en op de 3e plaats voor opleidingen verpleegkunde (6%).

Daarna volgen de opleidingen fietshersteller en fietsvakhandelaar (samen 5%) en de opleiding zorgkundige (4%). Ook de taalopleidingen Frans (4%) en Engels (3%) zijn populair.

Op de 8e plaats volgen de lasopleidingen (3%), op de 9e plaats de lerarenopleidingen (3%) en tot slot de kookopleidingen.

Tabel 19: Meest gevolgde opleidingen met OC

Opleiding	Aantal goedgekeurde dossiers	% t.o.v. totaal
Cluster digitale basisvaardigheden ICT	1.233	10,9%
Loopbaangerichte opleidingen - (POP/Persoonlijk ontwikkelingsplan)	702	6,2%
Cluster verpleegkunde	668	5,9%
Cluster fiets	524	4,6%
Cluster zorgkundige	458	4,0%
Cluster talen Frans	393	3,5%
Cluster talen Engels	346	3,0%
Cluster lassen	346	3,0%
Cluster educatieve bachelor	313	2,8%
Cluster kok	310	2,7%
Cluster kinderbegeleider	249	2,2%
Cluster fotograaf	242	2,1%
Bachelor in het bedrijfsmanagement	229	2,0%
Cluster meubelmaker	207	1,8%
Cluster boekhouden	152	1,3%
Cluster vastgoed	145	1,3%
Bachelor in de toegepaste informatica	139	1,2%
Multimedia operator standaard	136	1,2%
Bachelor in de gezinswetenschappen	131	1,2%
Cluster talen Nederlands	127	1,1%
Bachelor in organisatie & management	115	1,0%
Cluster bakker	111	1,0%
Graduaat in de accounting administration	110	1,0%
Residentieel Elektrotechnisch Installateur	100	0,9%
Totaal aantal goedgekeurde dossiers	1.1358	65,9%

Opleidingscheques voor opleidingen in het kader van loopbaanbegeleiding (loopbaangerichte opleidingen) worden aangevraagd met ODB-nummer ODB-P000001. Daarachter zitten verschillende opleidingen die opgenomen zijn in het persoonlijk ontwikkelingsplan van de aanvrager. In het kader van de beleidsmatige evaluatie van de hervorming opleidingsincentives zal in kaart gebracht worden welke opleidingen hiermee voornamelijk gevolgd worden.

In schooljaar 2019-2020 keurde VDAB 1.892 aanvragen opleidingscheques voor loopbaangerichte opleidingen goed. In schooljaar 2020-2021 werden er bij DWSE 2.205 aanvragen opleidingscheques geregistreerd voor loopbaangerichte opleidingen. Daarvan werden 702 aanvragen goedgekeurd (32%) en 1.503 aanvragen geweigerd (68%).

Sinds schooljaar 2020-2021 worden de voorwaarden van de loopbaangerichte opleidingen gecontroleerd aan de hand van het inschrijvingsattest van de werknemer dat wordt vergeleken met het POP-attest. Bij VDAB volstond een verklaring op eer dat het ging om een loopbaangerichte opleiding.

Tabel 20: Beslissingen voor aanvragen opleidingscheques in kader van loopbaanbegeleiding

Beslissing	Aantal aanvragen	% t.o.v. totaal
Goedgekeurd	702	32%
Geweigerd	1.503	68%
Eindtotaal	2.205	100%

Er zijn 2 garanties ingebouwd bij VOV die een impact hebben op opleidingscheques:

1. Overgangmaatregel BEV: een werknemer die het voorgaande schooljaar een meerjarige opleiding volgde en voor die opleiding BEV opnam in Vlaanderen, die hij betaalde met opleidingscheques, kan diezelfde opleiding voortzetten met gebruik van BEV. De opleiding kan betaald worden met een opleidingscheque. Opleidingscheques in het kader van de overgangmaatregel BEV worden aangevraagd onder een algemeen ODB-nummer: ODB-P000008. Er werden 59 cheques uitgegeven onder dit ODB-nummer.
2. Garantiemaatregel stopgezette VOV-opleiding: een werknemer die een opleiding start met VOV of VOK kan diezelfde opleiding continueren met VOV of VOK, ook als die opleiding haar registratie in de opleidingsdatabank verliest. Als de werknemer die opleiding betaalde met een opleidingscheque, kan dit ook gecontinueerd worden. Opleidingscheques in het kader van de garantiemaatregel stopgezette VOV-opleiding worden aangevraagd onder een algemeen ODB-nummer: ODB-P000009. Er werden 10 cheques uitgegeven onder dit ODB-nummer.

Tabel 21: Aantal uitgegeven cheques naar overgangmaatregel

Overgangmaatregel	ODB-registratienummer	Aantal cheques
Overgangmaatregel BEV	ODB-P00008	59
Overgangmaatregel stopgezette VOV-opleiding	ODB-P00009	10
Eindtotaal		69

3.7. Budget en uitgaven opleidingscheques

VDAB leverde nog tot 31 augustus 2020 papieren opleidingscheques af. Vanaf 1 september 2020 is DWSE verantwoordelijk voor de uitgifte van digitale opleidingscheques. In totaal werd er voor 2020 een budget van € 2.780.000 voorzien voor de uitgaven van opleidingscheques. 2021 is het eerste jaar dat DWSE een volledig kalenderjaar verantwoordelijk is voor het beheer van opleidingscheques. Er is voor 2021 een gelijkaardig budget van €2.780.000 voorzien.

Tabel 22: Budget en uitgaven opleidingscheques

Instantie	2020		2021	
	Budget	Uitgaven	Budget	Uitgaven*
VDAB	€ 900.000	€ 770.901	-	-
DWSE	€ 1.880.000	€ 1.209.757	€ 2.780.000	€ 544.507
Eindtotaal	€ 2.780.000	€ 1.980.658	€ 2.780.000	

*Uitgaven hebben betrekking op datum tot en met 30/09/2021

4. VLAAMS OPLEIDINGSKREDIET

In dit onderdeel wordt een overzicht gegeven van het aantal unieke personen en goedgekeurde aanvragen, de verdeling naar onderbrekingspercentage, enkele profielkenmerken van gebruikers van het VOK, zoals geslacht, scholingsgraad, de woonplaats, alsook het aandeel van alleenstaanden ten opzichte van het aantal aanvragen. De resultaten zijn gebaseerd op data gaande van het schooljaar 2016-2017 tot en met 2020-2021. In het derde jaarrapport wordt een vergelijking gemaakt tussen de aanvragen voor het VOK en de gebruikersaantallen van het federaal tijdscrediet met motief opleiding.

Sinds de hervorming van het VOK in 2019 wordt ook de scholingsgraad van gebruikers van VOK bijgehouden, alsook het type opleiding dat gevolgd wordt. Zo kunnen we een vergelijking maken tussen de verwachtingen van de hervormingen van het VOK en het resultaat van de eerste werkingsjaren.

4.1. Algemeen

De toekenning van de Vlaamse aanmoedigingspremie opleidingscrediet is sinds 1 september 2019 afgestemd op het nieuwe stelsel van het VOV en de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives (hierna: opleidingsdatabank).

Werknemers kunnen hun loopbaan onderbreken voor het volgen van een opleiding via tijdscrediet. Hiervoor krijgt de werknemer van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA) een onderbrekingsuitkering voor de volledige duur van de loopbaanonderbreking. Een werknemer kan door middel daarvan enerzijds tijd creëren om de opleiding te volgen, anderzijds wordt een financiële tegemoetkoming ter compensatie van het gederfde loon voorzien. Voor werknemers tewerkgesteld in het Vlaams gewest in de privé sector of private social profit² kent de Vlaamse overheid een extra aanmoedigingspremie toe ter aanvulling op de RVA-premie. De aanmoedigingspremie voor het volgen van een opleiding, het opleidingscrediet, is één van de instrumenten die de Vlaamse overheid inzet om de participatie aan opleiding bij werknemers te stimuleren. De aanvraag wordt schriftelijk ingediend bij DWSE, nadat het tijdscrediet met motief opleiding werd verkregen bij RVA.

Om recht te hebben op het VOK, moet er aan een aantal voorwaarden voldaan zijn.

Allereerst dient RVA goedkeuring te geven om tijdscrediet op te nemen voor het volgen van een opleiding. Op federaal niveau komen enkel opleidingen die minstens 360 uren tellen of 27 studiepunten op jaarbasis bevatten, in aanmerking voor tijdscrediet met motief opleiding.

Bijkomend moet de opleiding opgenomen zijn in de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives en is ze ofwel onderwijs- of beroepskwalificerend, of gericht op het aanleren van een knelpuntberoep of past de opleiding in een ondernemerschapstraject. Ook loopbaangerichte opleidingen geven recht op opleidingscrediet.

Kort- en middengeschoolden kunnen opleidingscrediet aanvragen voor alle vermelde opleidingen. Hooggeschoolden kunnen enkel voor loopbaangerichte opleidingen opleidingscrediet nemen.

De Vlaamse aanmoedigingspremie kan aangevraagd worden voor dezelfde periode als de periode die wordt toegekend door de RVA. Het tijdscrediet met motief opleiding van RVA kan zowel met als zonder

² De organisaties moeten ofwel behoren tot de Vlaamse gezondheids- en welzijnssector en Vlaamse subsidies ontvangen ofwel tot de Vlaamse socio-culturele sector behoren. De meeste organisaties die behoren tot de paritaire comités 318.02, 319.01, 329.01, 327.01 en 331 voldoen aan deze voorwaarden.

de onderbrekingsuitkering opgenomen worden. Enkel werknemers met de onderbrekingsuitkering kunnen de Vlaamse premie toegekend worden.

De Vlaamse overheid betaalt de premie maandelijks uit. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de bedragen van de aanmoedigingspremie, die afhankelijk zijn van het tewerkstellingspercentage. Alleenstaanden ontvangen een maandelijks toeslag van € 51,81 bruto (€ 46,11 netto) bovenop de vermelde bedragen.

Tabel 23: Gesubsidieerde bedragen van de aanmoedigingspremie in de privé sector en private social profit sinds 1 september 2021

U werkte in het jaar voor uw onderbreking	U werkt tijdens uw onderbreking	Bruto maandelijks premie	Netto maandelijks premie
Minimaal 75%	0%	€ 589,48	€ 524,64
Minimaal 75%	50%	€ 312,24	€ 277,89
Minimaal 50%	0%	€ 312,24	€ 277,89
Tussen 20 en 50%	0%	€ 175,03	€ 155,78
Minimaal 75%	80%	€ 175,03	€ 155,78

4.2. Aantal aanvragen en goedgekeurde dossiers

Het toepassingsgebied van de Vlaamse private social profit is kleiner dan dat van de privé sector. Dit verklaart het verschil in het aantal unieke aanvragers³ en het aantal goedgekeurde dossiers tussen de privé sector en de private social profit gedeeltelijk.

Opmerkelijk is de stijgende evolutie van de aantallen in de privé sector. In het schooljaar 2020-2021 is het aantal unieke personen met 44% gestegen en het aantal goedgekeurde dossiers met 90% ten opzichte van het schooljaar 2016-2017. Dit in tegenstelling tot de private social profit die een daling kent: het aantal unieke personen is in het schooljaar 2020-2021 met 14% gedaald, alsook het aantal goedgekeurde dossiers (-14%) ten opzichte van het schooljaar 2016-2017.

In beide sectoren is een stijging van het aantal unieke aanvragers en goedgekeurde dossiers op te merken ten opzichte van het vorig schooljaar. Er is een positieve evolutie in het aantal aanvragen (22%) en goedgekeurde dossiers (36%) in de privé sector. In de private social profit is het aantal aanvragen met 28% gestegen en het aantal goedgekeurde dossiers met 45% ten opzichte van het schooljaar 2019-2020.

Tabel 24: Evolutie aantal unieke personen en goedgekeurde dossiers per sector

Schooljaar	Privé sector				Private social profit			
	Aantal unieke personen	Evolutie tov schooljaar 16-17	Goedgekeurde dossiers	Evolutie	Aantal unieke personen	Evolutie tov schooljaar 16-17	Goedgekeurde dossiers	Evolutie
2016-2017	230		429		86		156	
2017-2018	232	0,9%	438	2,1%	66	-23,3%	132	-15,4%
2018-2019	262	13,9%	509	18,6%	76	-11,6%	144	-7,7%
2019-2020	270	17,4%	599	39,6%	58	-32,6%	122	-21,8%
2020-2021	330	43,5%	815	90,0%	74	-14,0%	177	13,5%

³ Een werknemer kan meerdere dossiers hebben. Indien het tijdskrediet in blokken wordt aangevraagd (bv. per 3 maand) dan zorgt dit voor meerdere dossiers per persoon. Een werknemer kan ook meerdere opleidingen combineren om het minimale aantal uur opleidingskrediet te halen. Als de werknemer een meerjarige opleiding volgt, en daarvoor ieder schooljaar een dossier indient.

Bij de hervorming van het VOK werd uitgegaan van een stijging met 43% in het aantal dossiers in de privé sector door de aanpassingen. Dit enerzijds door het verhogen van de aanmoedigingspremies, inclusief VOK, en het optrekken van de maximum onderbrekingsduur van 2 jaar naar 3 jaar, in combinatie met een lager aantal uren opleidingsverlof die een werknemer kan krijgen voor het volgen van een knelpuntopleiding. Anderzijds door het invoeren van de mogelijkheid om 1/5e tijdskrediet te nemen met een Vlaamse aanmoedigingspremie van € 175,03 (plus € 51,81 voor een alleenstaande).

Na het tweede werkingsjaar van de hervormde aanmoedigingspremie is het aantal goedgekeurde dossiers in vergelijking met het schooljaar 2018-2019 vóór de hervormingen van de maatregel met 60% gestegen. De doelstelling voor de privé sector is bereikt.

Voor de private social profit werd een stijging met 50% verwacht van het aantal goedgekeurde dossiers, waardoor er op jaarbasis 290 dossiers zouden goedgekeurd worden. Tot vorig schooljaar was een sterke daling op te merken in het aantal aanvragen en goedgekeurde dossiers in de private social profit. Op basis van het afgelopen schooljaar is weer een stijging op te merken. Ten opzichte van het schooljaar voor de hervorming van het VOK, is het aantal goedgekeurde dossiers gestegen met 23%. Hiermee is bijna de helft van de vooropgestelde stijging van 50% behaald.

4.3. Profielkenmerken

Het opleidingskrediet wordt voornamelijk gebruikt door vrouwen.

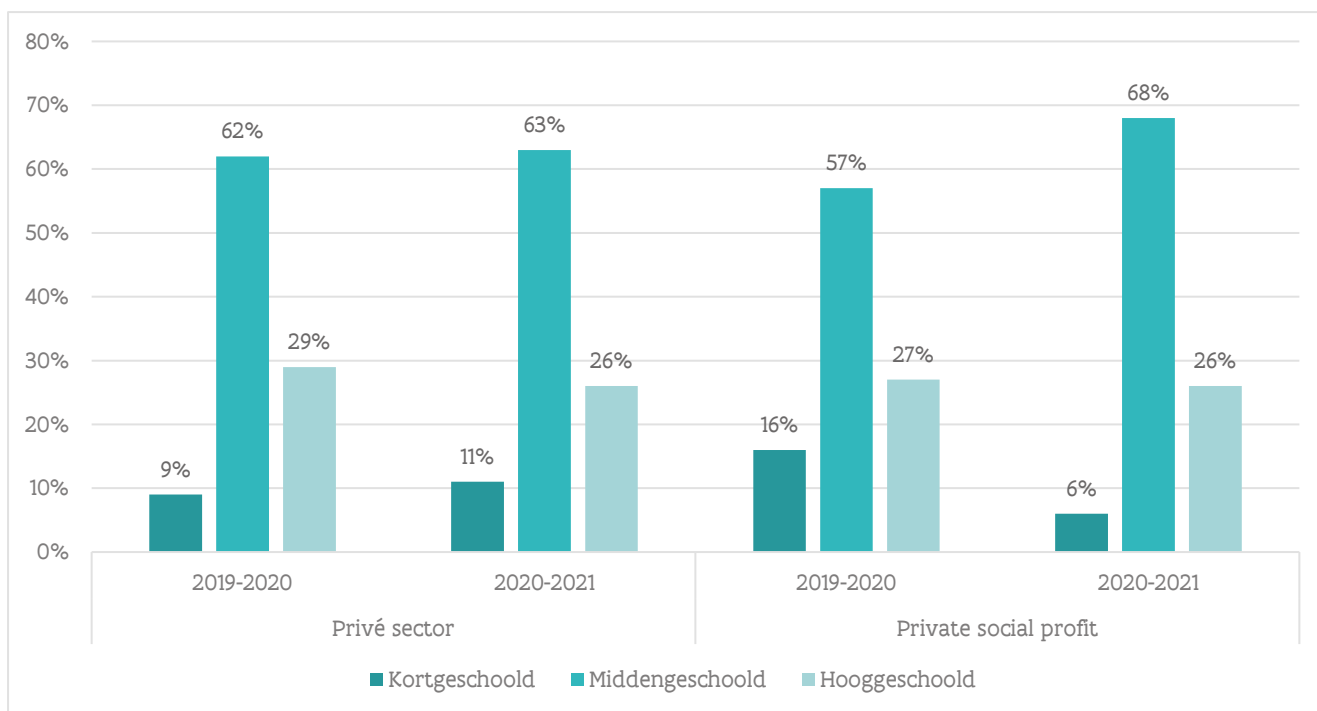
In de privé sector wordt ten opzichte van het schooljaar vóór de hervorming van het opleidingskrediet een stijging waargenomen bij de mannen. In het schooljaar 2019-2020 was dit een stijging van 16% en in het schooljaar 2020-2021 9%. In de private social profit wordt in vergelijking met schooljaar 2018-2019 een stijging in het percentage voor mannen (schooljaar 2019-2020: 7%) opgemerkt. In schooljaar 2020-2021 is er bij beiden geen verschil ten opzichte van schooljaar 2018-2019.

Tabel 25: Verdeling naar geslacht

Schooljaar	Privé sector		Private social profit	
	Man	Vrouw	Man	Vrouw
2016-2017	31%	69%	10%	90%
2017-2018	32%	68%	15%	85%
2018-2019	32%	68%	15%	85%
2019-2020	37%	63%	16%	84%
2020-2021	35%	65%	15%	85%

De scholingsgraad wordt sinds het schooljaar 2019-2020 bijgehouden. Wat betreft de scholingsgraad is er weinig verschil tussen de privé sector en de private social profit sector. In beide sectoren is het aandeel van middengeschoolde gebruikers (privé sector 63%; private social profit 68%) van VOK het grootst. In onderstaande figuur is zichtbaar dat kortgeschoolden (privé sector 11%; private social profit 6%) ondervertegenwoordigd en middengeschoolden oververtegenwoordigd zijn.

Figuur 6: Verdeling naar scholingsgraad (schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021)

In de privé sector is er een stijging van het aantal kortgeschoolden (22%), in tegenstelling tot de private social profit waar een daling met -63% waarneembaar is ten opzichte van schooljaar 2019-2020. Wellicht vinden kortgeschoolden in mindere mate hun weg vinden naar systemen van loopbaanonderbreking om andere reden dan zorgtaken. Daarnaast komen kortgeschoolden voor heel wat opleidingen niet in aanmerking die middengespoolden wel kunnen volgen met opleidingskrediet, omdat ze niet over een diploma secundair onderwijs beschikken.

In beide sectoren is er een stijging voor middengespoolden (privé sector: 2%; private social profit: 19%). Eveneens is voor de privé sector (-10%) en private social profit (-4%) een daling op te merken bij hooggeschoolden. Toch blijft het aandeel van hooggeschoolden die gebruik maken van het VOK hoog, ondanks het aanpassen van de regelgeving waardoor hooggeschoolden enkel in aanmerking komen indien het volgen van de opleiding past binnen het POP (persoonlijk ontwikkelplan).

Tabel 26: Evolutie naar scholingsgraad

Scholingsgraad	Privé sector			Private social profit		
	2019-2020	2020-2021	Evolutie	2019-2020	2020-2021	Evolutie
Kortgeschoold	9%	11%	22,2%	16%	6%	-62,5%
Middengespoold	62%	63%	1,6%	57%	68%	19,3%
Hooggeschoold	29%	26%	-10,3%	27%	26%	-3,7%

In de verdeling naar leeftijd is 74%/66% van de aanvragers tussen de 30 en 40 jaar oud. Er wordt een afname vastgesteld voor de leeftijdscategorie 20-29 jarigen. Het gebruik van opleidingskrediet in de leeftijdscategorieën 50 en ouder blijft continu zeer klein in beide sectoren. Opleidingskrediet is een maatregel voor werknemers die zich willen herscholen en een tweede carrière beginnen; dit gebeurt meestal nadat men reeds enkele jaren actief was op de arbeidsmarkt en vóór de leeftijd van 40 jaar.

Tabel 27: Verdeling naar leeftijd in de privé sector

Schooljaar	Privé sector					Totaal
	20-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60-65+	
2016-2017	28,0%	64,3%	6,5%	1,2%	0,0%	100%
2017-2018	21,0%	63,0%	14,6%	1,4%	0,0%	100%
2018-2019	18,7%	71,1%	9,8%	0,4%	0,0%	100%
2019-2020	12,2%	78,5%	8,8%	0,5%	0,0%	100%
2020-2021	6,7%	83,8%	9,2%	0,2%	0,0%	100%
Eindtotaal	15,6%	74,1%	9,7%	0,6%	0,0%	100%

Tabel 28: Verdeling naar leeftijd in de private social profit

Schooljaar	Private social profit					Totaal
	20-29 jaar	30-39 jaar	40-49 jaar	50-59 jaar	60-65+	
2016-2017	17,9%	64,7%	16,0%	1,3%	0,0%	100%
2017-2018	28,0%	57,6%	12,1%	2,3%	0,0%	100%
2018-2019	16,0%	62,5%	16,7%	4,9%	0,0%	100%
2019-2020	12,3%	64,8%	20,5%	2,5%	0,0%	100%
2020-2021	6,2%	78,0%	15,3%	0,6%	0,0%	100%
Eindtotaal	15,6%	66,2%	16,0%	2,2%	0,0%	100%

De verdeling naar regio blijft doorheen de jaren stabiel. Antwerpenaren gebruiken het meest VOK. Niet onlogisch aangezien de provincie het meeste aantal inwoners telt. In Vlaams Brabant wordt er minder gebruik gemaakt van VOK dan hun relatief aandeel in de populatie.

Tabel 29: Verdeling naar provincie van de gebruikers VOK en de populatie

Provincie	Privé sector	Private social profit	Populatie
	2019-2020	2019-2020	2019
Antwerpen	33,90%	32,20%	27,60%
Oost-Vlaanderen	20,10%	21,50%	23,60%
West-Vlaanderen	11,90%	24,30%	18,20%
Vlaams Brabant	11,50%	10,70%	17,60%
Limburg	20,20%	9,00%	13,10%
Brussel	1,10%	1,70%	
Andere	1,20%	0,60%	

Bron: Statwork RSZ (Bewerking departement)

De regelgeving voorziet een extra premie voor alleenstaanden⁴ bovenop de aanmoedigingspremie, ongeacht het onderbrekingspercentage. Het aandeel van alleenstaanden dat gebruik maakt van het VOK was dalend, maar ten opzichte van de voorgaande schooljaren is er sinds 2019-2020 een toename. Ten opzichte van 2019-2020 is in beide sectoren een sterke stijging van het aandeel alleenstaanden dat gebruik maakt van VOK (privé sector: 45%; private social profit: 100%). Deze stijging werd bij de hervorming van het VOK verwacht.

⁴ U woont alleen; ofwel samenwonend met minstens 1 kind dat recht geeft op kinderbijslag. Als u bijvoorbeeld 4 inwonende kinderen hebt, van wie er 3 werken en nog 1 ten laste is, kan kunt u de verhoging als alleenwonende krijgen.

Tabel 30: Aandeel alleenstaanden van totaal aantal goedgekeurde dossiers per schooljaar

Schooljaar	Privé sector	Evolutie t.o.v. 2016-2017	Private social profit	Evolutie t.o.v. 2016-2017
2016-2017	13%		13%	
2017-2018	8%	-38%	8%	-38%
2018-2019	8%	-38%	4%	-69%
2019-2020	11%	-15%	10%	-23%
2020-2021	16%	23%	20%	54%

Sinds 2019-2020 is het mogelijk om 1/5 onderbreking te nemen met gebruik van de aanmoedigingspremie. Het gebruik van dit type onderbrekingspercentage is in de privé sector met 18% gestegen ten opzichte van schooljaar 2019-2020. In de private social profit is dit gestegen met 34%. Deze evolutie werd bij de hervorming van de aanmoedigingspremie verwacht en is een positieve evolutie: de werknemer is minder afwezig op de werkvloer om een opleiding te volgen dankzij de mogelijkheid om 1/5 onderbreking te nemen. Aangezien er een groter inkomensverlies is bij volledig tijdscrediet, is de werknemer meer geneigd om het tijdscrediet te beperken, zowel in de tijd als in omvang.

Tabel 31: Verdeling naar onderbrekingspercentage

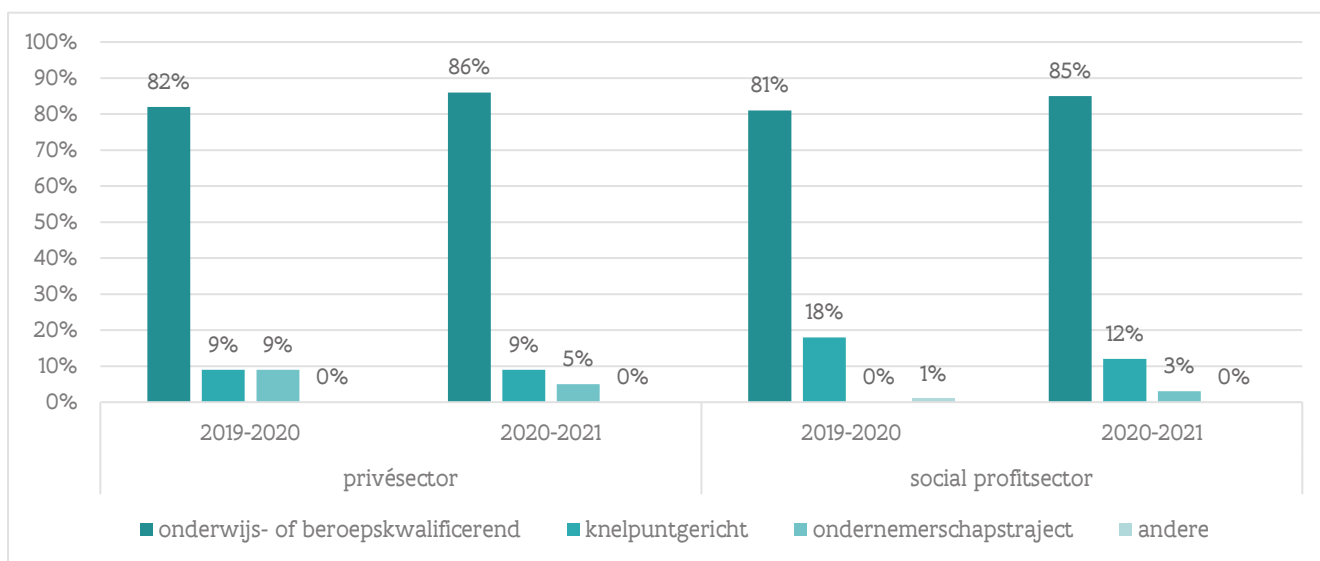
Schooljaar	Privé sector			Private social profit		
	Voltijds	Halftijds	1/5 ^{de}	Voltijds	Halftijds	1/5 ^{de}
2016-2017	59,2%	40,8%	0,0%	66,0%	34,0%	0,0%
2017-2018	68,5%	31,5%	0,0%	60,6%	39,4%	0,0%
2018-2019	66,0%	34,0%	0,0%	53,5%	46,5%	0,0%
2019-2020	55,9%	31,4%	12,7%	59,0%	32,8%	8,2%
2020-2021	56,0%	29,0%	15,0%	59,0%	30,0%	11,0%

4.4. Type opleiding

VOK wordt ook in schooljaar 2020-2021 grotendeels aangevraagd voor het volgen van een onderwijs- of beroepskwalificerende opleiding (privé sector: 86%; private social profit: 85%). Dit type opleiding kent een toename van 5% ten opzichte van vorig schooljaar in beide sectoren. Gezien de criteria waaraan opleidingen moeten voldoen, zijn de meeste opleidingen die in aanmerking komen voor VOK onderwijsopleidingen. In de privé sector wordt de aanmoedigingspremie ook nog gebruikt voor knelpuntgerichte opleidingen (9%) en ondernemerschapstrajecten (9%). In de private social profit is 12% van de goedgekeurde aanvragen voor het volgen van een knelpuntgerichte opleiding. Een daling van 33% ten opzichte van het voorgaande schooljaar.

Belangrijk bij de interpretatie van deze gegevens is dat het type opleiding dat gevolgd wordt met gebruik van VOK eenmalig werd meegeteld per dossier. Concreet, een opleiding verpleegkunde is zowel een onderwijskwalificerende als knelpuntgerichte opleiding. Deze wordt uitsluitend meegerekend onder het type 'onderwijs- of beroepskwalificerend'. De knelpuntgerichte opleidingen omvatten voornamelijk CVO-opleidingen en ondernemerschapstrajecten voornamelijk opleidingen georganiseerd door SYNTRA vzw's. In de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives geven 2.398 van het totaal aantal geregistreerde opleidingen recht op VOK.

Figuur 7: Vergelijking type van de gevolgde opleiding in schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021

4.5. Budget en uitgaven Vlaams opleidingskrediet

Onderstaande tabel geeft een overzicht van het betaalde bedrag per sector met het voorziene budget van de Vlaamse overheid voor dat kalenderjaar. Het uitbetalen op budget per kalenderjaar loopt vanaf februari tot en met januari van het jaar erop. Het uitbetalen van de premie VOK gebeurt in de maand volgend op de maand waarop de premie betrekking heeft. Bijvoorbeeld in januari 2021 worden de premies voor de maand december 2020 uitbetaald met de middelen van het budget 2020.

Tabel 32: Betaald bedrag op budget per jaar

Jaar	Privé sector	Private social profit	Totaal
2017	€ 301.080	€ 88.831	€ 389.911
2018	€ 311.800	€ 78.587	€ 390.387
2019	€ 335.122	€ 79.043	€ 414.164
2020	€ 847.230	€ 173.719	€ 1.020.949

Onderstaande tabel geeft de vergelijking weer tussen de twee werkingsjaren sinds de hervorming van het opleidingskrediet en het voorziene budget van de Vlaamse overheid en hetgeen uitbetaald werd op budget. Er is in 2020 minder uitbetaald dan voorzien omdat er minder aanvragen waren dan verwacht. Voor 2021 zal de inschatting beter benaderd worden.

Tabel 33: Vergelijking jaar 2020 en 2021 budget en uitbetaald

Sector	2020		2021	
	Budget	Uitbetaald	Budget	Uitbetaald
Privé sector	€ 1.181.000	€ 847.230	€ 1.156.000	€ 952.405
Private social profit	€ 393.000	€ 173.719	€ 302.000	€ 189.033
Eindtotaal	€ 1.574.000	€ 1.020.949	€ 1.458.000	€ 1.141.438

DEEL 2: ARBEIDSMARKTGERICHTE OPLEIDINGEN

1. HET BEOORDELINGSSYSTEEM

De eerste bouwsteen van de hervorming is een arbeidsmarktgerichte en toekomstgerichte focus. Die krijgt vorm door de selectie van opleidingen aan de hand van vier oriëntaties. Deze vier oriëntaties zitten vervat in een beoordelingssysteem (schematische voorstelling in bijlage 1) zoals wettelijk bepaald in het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende het VOV van 21 december 2018 en gespecificeerd in Ministerieel besluit van 8 februari 2019. Het beoordelingssysteem wordt sinds 1 mei 2019 toegepast op alle nieuwe aanmeldingen ter registratie in de opleidingsdatabank en bij de jaarlijkse evaluatie. Omdat het Ministerieel besluit nog marge voor interpretatie laat voor het beoordelen van opleidingen, werd op 19 juli 2019 een handleiding gepubliceerd. Door het opbouwen van ervaring in het beoordelen van opleidingen voor het formuleren van advies ter voorbereiding van de Vlaamse opleidingscommissie, werd een nieuwe versie van de handleiding goedgekeurd door het directiecomité op 18 maart 2020. Door het hanteren van dit beoordelingssysteem komen alle beoordelaars⁵ onafhankelijk tot eenzelfde conclusie met betrekking tot de arbeidsmarktgerichtheid van een opleiding.

De criteria van het beoordelingssysteem liggen vast, maar de toepassing ervan kan variëren in de tijd volgens de actuele situatie van de Vlaamse arbeidsmarkt. De handleiding beoordelingssysteem arbeidsmarktgerichte opleidingen wordt jaarlijks geüpdatet nadat VDAB de nieuwe knelpuntberoepenlijst publiceert, zo garanderen we dat er een actueel opleidingsaanbod is dat recht geeft op de Vlaamse opleidingsincentives.

De handleiding die in schooljaar 2020-2021 van toepassing is en gehanteerd wordt voor het opstellen van dit jaarrapport, werd gepubliceerd op 13 april 2021 op de webpagina van het VOV voor opleidingsverstrekkers. De beoordelaars worden rechtstreeks op de hoogte gebracht van de nieuwe versie van de handleiding en de datum vanaf wanneer die moet toegepast worden.

Een opleiding is arbeidsmarktgericht als ze tot één van volgende competentiegroepen behoort:

1. Basiscompetentie: de competentie die relevant is voor alle werkenden en cruciaal is om inzetbaar te zijn in de huidige en toekomstige arbeidsmarkt. Ze verkleint de afstand tot de arbeidsmarkt; De opleiding voldoet aan minstens één van de volgende voorwaarden:
 - a) ze is gericht op basisgeletterdheid, rekenvaardigheid en/of ICT-basisvaardigheid;
 - b) ze betreft een opleiding Nederlands, Frans, Duits of Engels, die geënt is op het Europees Referentiekader voor Talen en leidt tot de verwerving van het niveau B1 of lager van het Europees Referentiekader voor Talen en is onderhevig aan extern toezicht op het kwaliteitsniveau van de opleiding;
 - c) ze betreft een opleiding Nederlands voor anderstaligen.

2. Beroepsspecifieke competentie: de theoretische kennis en/of de praktische kennis en vaardigheid die in een bepaald (vak)technisch gebied nodig is om de kerntaken van een functie of beroep uit te oefenen; De opleiding voldoet aan minstens één van de volgende voorwaarden:

⁵ Beoordelende instanties zijnde de Dienst Competenties van de Afdeling Tewerkstelling en Competenties van het Departement Werk en Sociale Economie, de Vlaamse opleidingscommissie, de beroepscommissie, Departement Onderwijs, VLAIO, en de gemandateerde opleidingsverstrekkers van de werknemersorganisaties (i.e. vakbonden).

- a) ze is gericht op het aanleren van competenties die deel uitmaken van een knelpuntberoep zoals gepubliceerd in de lijst van knelpuntenberoepen op de VDAB-website;
 - b) ze is gericht op het aanleren van technologische, technische, exact-wetenschappelijke of wiskundige kennis en de toepassing ervan in beroepen. STEM-opleidingen en zorg STEM-opleidingen die gepubliceerd worden op onderwijskiezer.voldoen aan deze voorwaarde.
 - c) ze speelt in op een toekomstig sectoraal tekort aan competenties aangetoond door een competentieprognose uitgevoerd volgens de methodiek van het VLAMT (Vlaams Arbeidsmarktonderzoek voor de toekomst) of door een op wetenschappelijk verantwoorde, onderbouwde en aantoonbare wijze;
 - d) ze leidt tot een wettelijk verplicht attest of certificaat dat in België vereist is voor de uitoefening van een beroep.
3. Algemene arbeidsmarktcompetentie: de competentie die bijdraagt tot het goed functioneren van alle werkenden op de huidige en de toekomstige arbeidsmarkt, over de grenzen van statuten, functies, organisaties en sectoren heen.

De opleiding voldoet aan minstens drie van de volgende voorwaarden:

- a) ze is gericht op de competentiepijler 'communicatie en samenwerking', en leidt tot de volgende competentie: effectief en efficiënt uitwisselen van informatie in een werkcontext. Hieronder wordt verstaan taalopleidingen specifiek gericht op een werkcontext en opleidingen rond persoonlijke interactie (mening uiten, omgaan met andere culturen, assertiviteit, omgaan met conflicten, onderhandelen en werken in teams);
- b) ze is gericht op de competentiepijler 'sociaal overleg en arbeidsverhoudingen in de onderneming', en leidt tot de volgende competentie: op een actieve en democratische manier kunnen deelnemen aan sociaal overleg. Hieronder wordt verstaan een opleiding rond sociaal overleg, sociale wetgeving, het proces van sociale verkiezingen en het functioneren van de sociaal overlegorganen de ondernemingsraad en het comité voor preventie en bescherming op het werk;
- c) ze is gericht op de competentiepijler 'omgaan met informatie', en leidt tot de volgende competentie: kritisch en systematisch kunnen opzoeken, verwerken en gebruiken van relevante informatie. Hieronder wordt verstaan een opleiding rond het gericht opzoeken van informatie, het gebruik van kantoor software, het verwerven van inzicht in de bediening, mogelijkheden en beperkingen van technologie en rond het evalueren van de betrouwbaarheid van informatiebronnen;
- d) ze is gericht op de competentiepijler 'ontwikkelingspotentieel', en leidt tot de volgende competentie: kunnen identificeren en benutten van mogelijkheden om als werkende het eigen functioneren op de arbeidsmarkt te blijven verbeteren. Hieronder wordt verstaan een opleiding over competentiegericht denken, het omgaan met feedback, het leren uit ervaring, over het kennismanagement en kennisoverdracht en het leren omgaan met een veranderende omgeving;
- e) ze is gericht op de competentiepijler 'ondernemingszin en ondernemerschap', en leidt tot de volgende competentie: kunnen ontwikkelen en vertalen van ideeën naar producten of diensten en naar activiteiten om de werking van de organisatie te optimaliseren. Hieronder wordt verstaan een opleiding financieel, economisch en juridisch inzicht (financiële analyse en marketing), HR-management (werving en selectie, leiderschap en coachen, opleidingen plannen), werkorganisatie (projectmanagement, productiviteit en zelfsturing) en ethisch en duurzaam ondernemen.

Naast opleidingen die arbeidsmarktgericht zijn op basis van bovengenoemde competentiegroepen, worden ook opleidingen die leiden tot het behalen van een diploma als arbeidsmarktgericht beschouwd. Het gaat over opleidingen die leiden tot onderstaande diploma's:

1. een eerste diploma van secundair onderwijs;
2. een eerste diploma gegradueerde;
3. een eerste bachelorsdiploma;
4. een eerste masterdiploma;
5. een eerste beroepskwalificatie van hoogstens niveau 7 van de Vlaamse kwalificatiestructuur.

De Vlaamse Regering wenst dat elke werknemer minstens over een diploma secundair onderwijs beschikt. Wie nog geen diploma secundair onderwijs heeft, kan dit diploma behalen met gebruik van de Vlaamse opleidingsincentives. Uiteraard hoort het afleggen van examens bij de Vlaamse Examencommissie (basisonderwijs en secundair onderwijs) daar ook bij.

Een graduaats-, bachelor- of masterdiploma (niveau 5-7 VKS) is een troef voor elke werknemer. Wie een diploma heeft van VKS-niveau 4, 5 of 6 kan een diploma van een nog niet behaald VKS-niveau 5-7 behalen met gebruik van het VOV.

Werknemers die nog geen beroepskwalificatie hebben behaald van een bepaald VKS-niveau, kunnen deze behalen met gebruik van de Vlaamse opleidingsincentives, inbegrepen alle deelkwalificaties die deel uitmaken van dezelfde beroepskwalificatie, alsook nieuwe deelkwalificaties van een beroepskwalificatie die de werknemer al heeft.

2. PROCEDURE OM EEN OPLEIDING TE REGISTREREN

De registratie van arbeidsmarktgerichte opleidingen verloopt volgens een welomschreven procedure:

1. De opleidingsverstrekker die een opleiding wil laten registreren in de opleidingsdatabank meldt deze ten minste drie maanden vóór de start van de opleiding aan ter registratie.
2. DWSE evalueert de aanvraag op volledigheid en verwijst deze in geval van volledigheid door naar de bevoegde goedkeuringsinstantie. De aanvrager wordt in geval van een onvolledig dossier gevraagd om de ontbrekende gegevens en documenten aan te leveren binnen een termijn van dertig dagen.
3. Na een correcte en volledige aanmelding ter registratie van een opleiding, bezorgt DWSE de registratie-aanvraag aan de Vlaamse Opleidingscommissie of het bevoegde paritair comité. DWSE bepaalt welke goedkeuringsinstantie bevoegd is. Beide goedkeuringsinstanties beslissen op basis van het beoordelingssysteem over de registratie-aanvragen.
4. De bevoegde goedkeuringsinstantie oordeelt over de arbeidsmarktgerichtheid van de opleiding en beslist binnen een termijn van zes weken na ontvangst van de aanmelding ter registratie of ze de registratie goedkeurt of weigert.

DWSE brengt de aanvrager schriftelijk op de hoogte van de beslissing. Als de opleiding voldoet aan de criteria dan registreert ze de opleiding in de opleidingsdatabank. Ingeval de opleidingsverstrekker een beslissing van de Vlaamse Opleidingscommissie of van een bevoegd paritair comité betwist, tekent hij op gemotiveerde wijze beroep aan bij de Beroeps- en Evaluatiecommissie (BEC).

2.1. Goedkeuringsinstanties: Vlaamse opleidingscommissie en paritaire comités

De Vlaamse opleidingscommissie (VOC) heeft als voornaamste opdracht het oordelen of opleidingen voldoen aan de criteria vastgelegd in het beoordelingssysteem en het intrekken van opleidingen die hier niet langer aan voldoen. Daarnaast volgt de VOC de budgettaire situatie van de regeling over het VOV op en geeft advies over alle elementen met betrekking tot het VOV.

De VOC heeft na de ontvangst van een volledige en ontvankelijke registratie-aanvraag zes weken de tijd om te beslissen over het arbeidsmarktgerichte karakter van de aangemelde opleiding. Er zijn specifieke kwaliteitsvoorwaarden waar dienstverleners aan moeten voldoen alvorens zij opleidingen in de opleidingsdatabank kunnen laten registreren. Alleen opleidingen van dienstverleners die voldoen aan het kwaliteits- en registratiemodel kunnen geregistreerd worden in de opleidingsdatabank. Dit is het generieke kwaliteitskader dat werd uitgewerkt voor alle dienstverleners binnen DWSE. De dienst gaat bij iedere registratie-aanvraag na of de opleidingsverstrekker over een geldig kwaliteitslabel beschikt. Daarna worden de voorwaarden voor het registreren van de opleiding nagegaan, namelijk bevat de opleiding minstens 32 uur of 3 studiepunten. Als aan deze 2 voorwaarden voldaan is, is een registratie-aanvraag ontvankelijk.

De VOC is opgericht door de Vlaamse Regering en is samengesteld uit (1) een gelijk aantal leden van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties, (2) een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor het tewerkstellingsbeleid (3) een vertegenwoordiger van de Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs (4) een voorzitter en (5) tenslotte een secretaris. DWSE is belast met het secretariaat van de Opleidingscommissie.

De VOC wordt maandelijks opgeroepen door de voorzitter. Deze laatste bepaalt op basis van de agendapunten of de vergadering fysiek doorgaat of dat er een schriftelijke procedure gevolgd wordt. Ingeval van een fysieke bijeenkomst nodigt de secretaris de effectieve en plaatsvervangende leden van de VOC minstens een week op voorhand uit per e-mail. De uitnodiging bevat de agenda van de vergadering en bijhorende documenten.

De VOC kan slechts geldig beraadslagen wanneer de voorzitter, de meerderheid van de representatieve werknemersorganisaties en de meerderheid van de representatieve werkgeversorganisaties aanwezig zijn. Bij elke vergadering wordt verslag opgemaakt, dat schriftelijk overgemaakt wordt aan alle leden, en pas definitief is na schriftelijke goedkeuring.

De dienst bepaalt welke goedkeuringsinstantie (VOC of bevoegd paritair comité) het meest aangewezen is. Paritaire comités komen in tegenstelling tot de VOC niet maandelijks samen en hebben bijgevolg meer tijd nodig om dossiers te behandelen. Hun regelgeving staat geen schriftelijke procedure toe om beslissingen te nemen. Ten gevolge van de bevinding dat paritaire comités de wettelijke voorziene termijnen niet naleven (zie jaarrapport 2019-2020) besliste DWSE om slechts uitzonderlijk nog dossiers door te verwijzen naar paritair comités.

2.1.1. Registratie-aanvragen in cijfers

In schooljaar 2020-2021 werden in totaal 1.352 registratie-aanvragen afgehandeld⁶. Van de 1.352 dossiers die in de periode van 1 september 2020 t.e.m. 31 augustus 2021 werden afgewerkt, werden er 705 in de

⁶ De opleiding werd ofwel geregistreerd, geweigerd, geannuleerd of onontvankelijk verklaard.

opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives geregistreerd als gevolg van een positieve beslissing van de VOC. 185 registratie-aanvragen werden geweigerd door de VOC. Geweigerde registratie-aanvragen worden niet in de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives geregistreerd en geven geen recht op de Vlaamse opleidingsincentives.

Tabel 34: Aantal besliste registratie-aanvragen (periode 1/9/2020 t.e.m. 31/08/2021)

Beslissing dossier	Aantal dossiers	Percentage
Geweigerd	185	20,8%
Geregistreerd	705	79,2%
Eindtotaal	890	100%

Een vergelijking tussen schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021 op niveau van het aantal besliste dossiers levert volgend inzicht: de VOC heeft het afgelopen schooljaar (2020-2021) ten opzichte van het eerste werkingsjaar van de hervormde opleidingsincentives minder registratie-aanvragen behandeld. Er is een daling met de helft in het aantal besliste dossiers.

De verklaring voor dit fenomeen is dat schooljaar 2019-2020 het eerste schooljaar was dat opleidingen aangemeld konden worden ter registratie in de opleidingsdatabank.

Opleidingsverstrekkers die hun cursisten de mogelijkheid wilden bieden om opleiding te volgen met gebruik van een of meerdere Vlaamse opleidingsincentives, hebben het eerste werkingsjaar massaal hun aanbod aangemeld.

Eens een opleiding in de opleidingsdatabank geregistreerd is, is het niet nodig om deze ieder schooljaar opnieuw aan te melden. Als de opleiding inhoudelijk bijgestuurd wordt, moet een nieuwe registratie-aanvraag ingediend worden. Dit betekent dat in schooljaar 2020-2021 enkel nieuwe opleidingen en/of bijgestuurde versies van bestaande opleidingen aangemeld werden.

Tabel 35: Vergelijking besliste dossiers schooljaar 2019-2020 en schooljaar 2020-2021

Schooljaar	Aantal besliste dossiers
2019-2020	1.767
2020-2021	890

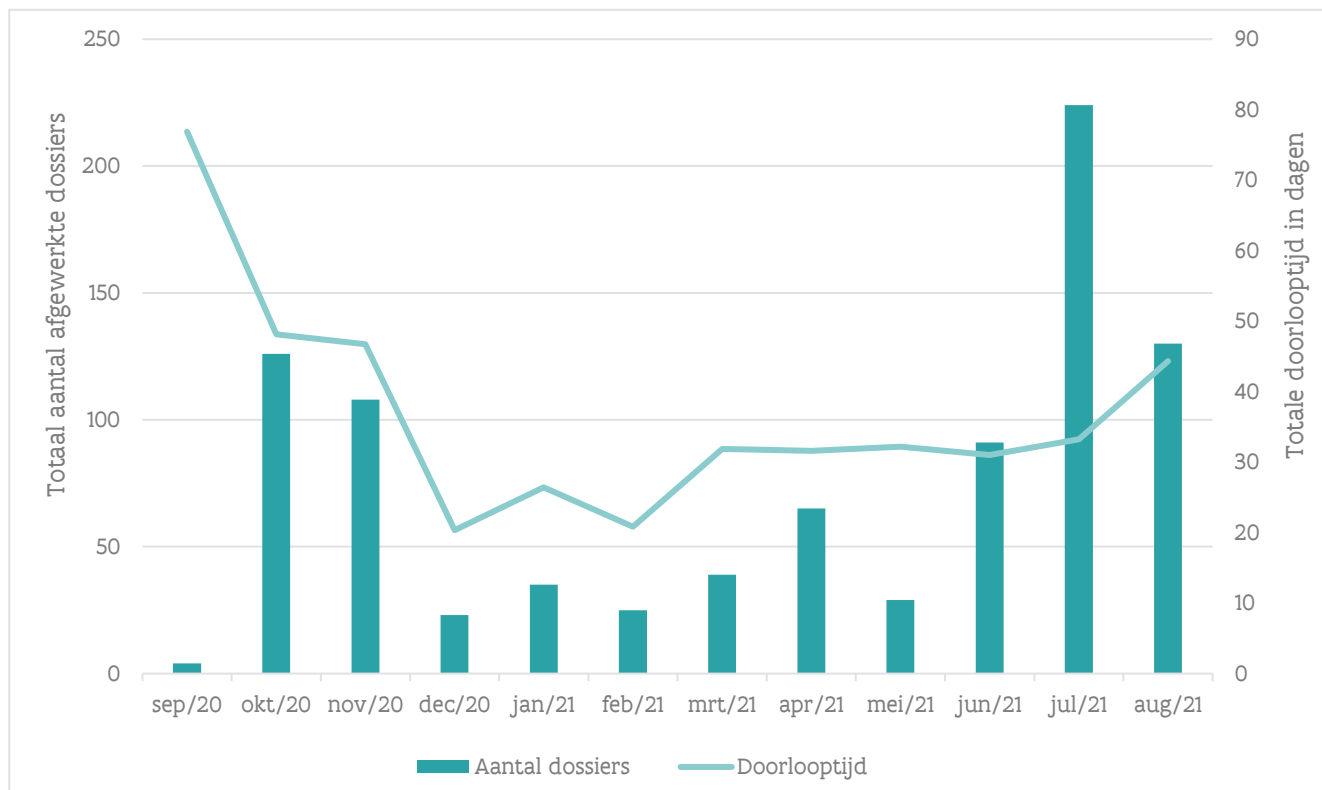
Naast de besliste dossiers werden in totaal 139 registratie-aanvragen onontvankelijk verklaard en 323 geannuleerd. De meest voorkomende reden waarom een aanvraag onontvankelijk wordt verklaard is dat de opleiding niet voldoet aan de minimale voorwaarde qua opleidingsduur (32 uur/3 studiepunten, uitgezonderd mentoropleidingen). Een andere veel voorkomende fout is dat de opleidingsverstrekker geen competenties aanduidde in de registratie-aanvraag. Wanneer de aanvrager de zelfanalyse niet (correct) invult wordt de aanvraag door het systeem onontvankelijk verklaard. Onontvankelijke en geannuleerde aanvragen worden niet door de VOC behandeld.

Tabel 36: Aantal geannuleerde en onontvankelijke registratie-aanvragen (periode t.e.m. 31/08/2021)

Fase	Aantal dossiers	Percentage
Geannuleerd	323	69,9%
Onontvankelijk	139	30,1%
Eindtotaal	462	100%

De norm betreffende de doorlooptijd voor de dossierbehandeling van registratie-aanvragen bedraagt drie maanden gerekend vanaf de indieningsdatum tot en met de beslissing. Binnen deze termijn moet de aanvrager een goedkeuring of weigering ontvangen. Onderstaande grafiek biedt een overzicht van de totale doorlooptijd van registratie-aanvragen, beslist door de VOC, voor de periode van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2021.

Figuur 8: Totale doorlooptijd registratie-aanvragen

Uit bovenstaande grafiek kan geconcludeerd worden dat de maximum doorlooptijd van 3 maanden gerespecteerd werd. Gemiddeld wordt een registratie-aanvraag binnen de één à anderhalve maand beslist. De piekperiode qua aantal afgewerkte dossiers is juni-augustus: aanmeldingen om vanaf het nieuwe schooljaar gebruik te kunnen maken van de Vlaamse opleidingsincentives. Begin augustus is er geen zitting van de VOC: daardoor loopt de doorlooptijd in de zomer wat op. Een speciale zitting eind augustus garandeert dat alle registratie-aanvragen die administratief volledig in orde zijn, beslist worden voor de start van het nieuwe schooljaar.

2.2. Beroeps-en Evaluatiecommissie

De Beroeps-en Evaluatiecommissie (BEC) is een door de Vlaamse Regering opgerichte commissie, samengesteld uit een voorzitter en secretaris vanuit DWSE en vijf deskundigen, aangesteld door de minister. Deze commissie heeft twee doelstellingen. Ten eerste heeft zij als opdracht registratie-aanvragen te behandelen waarvoor beroep werd aangetekend (i.e. beroepsprocedure). De BEC is hiernaast bevoegd voor het intrekken van het recht op het VOV van een opleiding (i.e. evaluatieprocedure). Artikel 6, § 2 van het decreet van 12 oktober 2018, houdende het VOV en diverse bepalingen betreffende het beleidsdomein

Werk en Sociale Economie, beschrijft de specifieke gevallen waarin het recht van een opleiding op de Vlaamse opleidingsincentives kan worden ingetrokken.

Naar aanleiding van een concrete case bleek dat de regelgeving geen bepalingen bevatte over de procedure die de BEC moet volgen wanneer zij het recht op VOV van een opleiding wil intrekken. In het BvR waarin blended leren werd toegevoegd als methodiek voor VOV, werd dit rechtgezet. De procedure werd opgenomen in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 december 2018 tot uitvoering van afdeling 6 –toekenning van BEV in het kader van voortdurende vorming van de werknemers –van hoofdstuk IV van de herstellwet van 22 januari 1985 houdende sociale bepalingen en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2013 betreffende de loopbaanbegeleiding, wat betreft opleidingen via blended leren en de intrekking van het recht op VOV door de Beroeps-en Evaluatiecommissie.

2.2.1 Beroepen in cijfers

De Beroeps-en Evaluatiecommissie (BEC) behandelde in de periode van 1 september 2020 tot 31 augustus 2021 in totaal 163 beroepen. Dit zijn zowel beroepen tegen een weigering van registratie-aanvragen door de Vlaamse opleidingscommissie alsook beroepen tegen een negatieve evaluatie naar aanleiding van de eerste jaarlijkse evaluatie van het schooljaar 2019-2020. Er wordt in dit rapport enkel gerapporteerd over ontvankelijke beroepen. Dit zijn de beroepen, ingediend binnen de wettelijke termijn van dertig dagen, gerekend vanaf de dag na de bekendmaking van de beslissing. Enkel ontvankelijke beroepen worden door de BEC behandeld.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de beroepen die de BEC behandelde en de bijhorende beslissingen. Van de 163 beroepen waren er 63 (39%) gegrond en 100 (61%) ongegrond. De gegronde beroepen (i.e. de BEC verworpt de weigering van de VOC) naar aanleiding van een weigering van een registratie-aanvraag resulteren in een registratie van desbetreffende opleidingen in de opleidingsdatabank. In geval van een gegrond beroep tegen een negatieve evaluatie, behoudt de opleiding haar registratie. Bij ongegronde beroepen volgt de BEC het oordeel van de VOC/ DWSE dat de opleiding niet in aanmerking komt voor registratie in de opleidingsdatabank.

Tabel 37: Aantal beroepen BEC (periode 1/9/2020 t.e.m. 31/08/2021)

Type beroep	Beslissing	Beroepen	Percentage
Beroep tegen een weigering registratie-aanvraag	Gegrond	8	
Beroep tegen een negatieve evaluatie naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie	Gegrond	55	
Totaal		63	38,7%
Beroep tegen een weigering registratie-aanvraag	Ongegrond	34	
Beroep tegen een negatieve evaluatie naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie	Ongegrond	66	
Totaal		100	61,4%
Eindtotaal		163	100,00%

In 2020 werd voor de eerste maal het volledige aanbod in de opleidingsdatabank geëvalueerd op de criteria van arbeidsmarktgerichtheid. Deze evaluatie leidde tot 756 negatieve evaluaties zoals gerapporteerd in het jaarrapport schooljaar Vlaamse opleidingsincentives 2019-2020⁷.

In totaal werden 121 beroepen ingediend bij de BEC tegen deze negatieve evaluatie. Hiervan werden 55 gegrond bevonden en 66 ongegrond.

⁷ <https://www.vlaanderen.be/publicaties/jaarrapport-vlaamse-opleidingsincentives>

Als een opleiding in kader van de jaarlijkse evaluatie negatief wordt geëvalueerd, wordt deze uit de opleidingsdatabank Vlaamse opleidingsincentives verwijderd op 31 december van het jaar volgend op de negatieve evaluatie. 66 opleidingen waarvoor het beroep ongegrond verklaard werd, worden op 31 december 2021 uit de opleidingsdatabank verwijderd, net zoals de opleidingen met een negatieve evaluatie die niet in beroep gingen, in totaal verdwijnen dus 701 opleidingen uit de opleidingsdatabank, waardoor ze vanaf 1 januari 2022 geen recht meer geven op de Vlaamse opleidingsincentives.

De BEC stelde vast dat de dienst niet consequent is geweest bij de evaluatie van 2 types opleidingen, nl preventieadviseurs en psychotherapeuten. De criteria werden voor opleidingen die toeleiden naar beide beroepen scherp gesteld en opnieuw afgetoetst bij alle opleidingen in de opleidingsdatabank.

De voorwaarde om een basiscursus voor preventieadviseurs (niveau 3) te registreren is dat de opleidingsverstrekker opgenomen is op de lijst van FOD WASO met alle instellingen die een basiscursus voor preventieadviseurs verstrekken. Deze bijsturing leidde tot een positieve evaluatie van 12 opleidingen preventieadviseur niveau 3 die initieel negatief werden geëvalueerd, ook als ze niet in beroep gingen tegen de beslissing.

Psychotherapie mag enkel beoefend worden door personen die een specifieke opleiding van minimum 70 ECTS in de psychotherapie gevolgd hebben aan een universiteit of hogeschool. Het criterium om een specifieke opleiding psychotherapie in de opleidingsdatabank te registreren, is daarop afgestemd, nl dat de opleiding georganiseerd wordt door, of in samenwerking met een universiteit of hogeschool én dat de opleiding minstens 70 ECTS telt. 18 opleidingen die bij de vorige evaluatie positief werden geëvalueerd, kregen een negatieve evaluatie en 3 opleidingen die bij de vorige evaluatie negatief geëvalueerd werden, kregen een positieve evaluatie.

2.2.2 Verzoekschriften Raad van State

Er werden sinds de hervorming van de Vlaamse opleidingsincentives drie verzoekschriften ingediend bij de Raad van State tot nietigverklaring van de beslissing van de BEC om drie postgraduataten niet te aanvaarden in het kader van het VOV. Deze verzoekschriften werden ingediend door Hogeschool PXL en betreffen de postgraduataten anti-coach, methodische behandelingsconcepten bij leer- en ontwikkelingsproblemen en somato-psychoopedagogie.

De BEC trok naar aanleiding van deze verzoekschriften haar beslissing m.b.t. het postgraduaat somato-psychoopedagogie in. Deze intrekking leidde tot een nieuwe evaluatie van de opleiding en resulteerde opnieuw in een negatieve beslissing. De intrekking van de beslissing door de BEC heeft een stopzetting van de procedure tot gevolg. Momenteel zijn er nog twee dossiers bij de Raad van State in behandeling, waarover zij nog een uitspraak moet doen.

2.3. Aanbod in de opleidingsdatabank

Opleidingsverstrekkers moeten zelf actie ondernemen om hun opleiding te laten registreren in de opleidingsdatabank. Voor drie types opleidingen is er een uitzondering: het regulier aanbod van de Vlaamse onderwijsinstellingen, de ondernemerschapstrajecten van SYNTRA⁸ en de opleidingen van de

⁸ Het Agentschap voor Ondernemersvorming Syntra Vlaanderen werd als gevolg van het regeerakkoord 2019-2024 stopgezet. Haar diensten werden overgeheveld naar andere organisaties om de continuïteit van de dienstverlening te waarborgen. De ondernemerschapsopleidingen werden hierbij geïntegreerd in het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) die de opleidingen registreert in de opleidingsdatabank, maar worden gegeven door SYNTRA MIDDEN VLAANDEREN,

door werknemersorganisaties gemandateerde opleidingsverstrekkers. De eerste twee type opleidingen worden geregistreerd via gegevensuitwisseling. Het aanbod van SYNTRA en de CVO's en HO wordt na afstemming met de betrokken instanties in de opleidingsdatabank geregistreerd. Dit garandeert een gelijke behandeling van vergelijkbare opleidingen van het Vlaams onderwijs en SYNTRA.

De door werknemersorganisaties gemandateerde opleidingsverstrekkers beoordelen hun opleidingen zelf aan de hand van het beoordelingssysteem en registreren ze vervolgens in de opleidingsdatabank. Tijdens de jaarlijkse evaluatie beoordeelt DWSE de arbeidsmarktgerichtheid van deze opleidingen.

Tabel 38: Huidig aantal opleidingen in de opleidingsdatabank op 11/10/2021

Registratie status	Aantal registraties	Percentage
Actief	6.906	92,5%
In stopzetting	560	7,5%
Eindtotaal	7.466	100%

Op 11 oktober 2021 waren 7.466 opleidingen in de opleidingsdatabank geregistreerd. Van de 7.466 geregistreerde opleidingen hebben 560 opleidingen een stopzettingsdatum. Dat wil zeggen dat het recht op de Vlaamse opleidingsincentives vervalt voor cursisten die starten met de opleiding na de vermelde datum. Het gaat bijvoorbeeld over de opleidingen die in het kader van de jaarlijkse evaluatie in het schooljaar 2019-2020 een negatieve evaluatie kregen. Deze worden op 31 december 2021 effectief stopgezet en verwijderd uit de opleidingsdatabank (cfr.2.2.1. Beroepen n.a.v. negatieve evaluatie jaarlijkse evaluatie). Opleidingsverstrekkers kunnen zelf ook hun opleiding stopzetten.

Als een opleiding wordt stopgezet, verschijnt de stopzettingsdatum in de opleidingsdatabank. Zo hebben de raadplegers steeds actuele informatie over de geldigheidsduur van de registratie van opleidingen.

2.3.1. Nieuwe methodieken in VOV

Om een antwoord te kunnen bieden aan de uitdagingen die de Coronamaatregelen inhielden voor opleidingen werd de definitie van contactleren aangepast zodat ook rechtstreekse digitale contacten en de methodiek van blended leren toegelaten zijn voor VOV. De maatregel werd tijdelijk ingevoerd voor schooljaar 2020-2021, maar werd definitief van kracht vanaf 1 september 2021.

Sinds april 2021 is het mogelijk om een opleiding met de methodiek 'blended leren' te registreren in de opleidingsdatabank. Een opleiding 'blended leren' moet georganiseerd zijn via een weloverwogen combinatie van face-to-face leren en afstandslernen. De opleidingsverstrekker maakt daarbij gebruik van een 'learning management systeem' (LMS) om het leerproces van de cursisten te evalueren en op te volgen. Op 22 oktober 2021 waren er 19 opleidingen 'blended leren' geregistreerd.

2.3.2. Franstalige opleidingsverstrekkers

De regionalisering van het BEV heeft impact op werkgevers en werknemers die in een ander gewest wonen of opleiding volgen dan waar ze tewerkgesteld zijn. De vestigingseenheid waar de werknemer werkt, bepaalt welke regelgeving van toepassing is en niet de woonplaats noch de plaats waar men

SYNTRA PROVINCIËS ANTWERPEN EN VLAAMS-BRABANT, SYNTRA WEST en SYNTRA LIMBURG. Om verwarring te voorkomen praten we over de ondernemersopleidingen van SYNTRA.

opleiding volgt. Dit heeft impact op de opleidingsverstrekkers. Als ze hun cursisten gebruik willen laten maken van VOV dan moeten ze hun opleiding laten registreren in het gewest waar de cursist tewerkgesteld is.

DWSE heeft meerdere inspanningen geleverd om alle opleidingsverstrekkers, te informeren over de VOV-regelgeving en hen te ondersteunen in het administratief proces. Voor de opleidingsverstrekkers van het Waalse en het Brussels Hoofdstedelijk gewest werden extra faciliterende maatregelen genomen om Franstalige opleidingsverstrekkers doorheen de erkenningsprocedure van de opleidingsdatabank te loodsen:

- Bij de lancering van de opleidingsdatabank voorzag DWSE een tweetalig aanspreekpunt voor het behandelen van praktische vragen, zoals het aanmelden in het WSE-loket en registreren van opleidingen in de opleidingsdatabank.
- Franstalige opleidingsverstrekkers worden, indien noodzakelijk geacht, in het Frans telefonisch verder geholpen.
- DWSE stelt een video⁹ ter beschikking op de website VOV waarin stap voor stap de procedure voor het aanmelden van opleidingen ter registratie in de opleidingsdatabank wordt uitgelegd. Deze video is voorzien van ondertitels en de mogelijkheid om de snelheid aan te passen. Deze video is ter vervanging of ter ondersteuning van de handleiding voor het aanmelden van opleidingen in de opleidingsdatabank¹⁰ voor alle opleidingsverstrekkers.
- Het Ministerieel besluit, dat de wettelijke kwaliteitssystemen vastlegt voor de dienstverleners binnen het beleidsdomein Werk en Sociale Economie en zorgt voor een collectieve erkenning voor de Franstalige onderwijsinstellingen, werd op 17 juli 2020 ondertekend door de bevoegde minister.
- In samenwerking met het Ministerie voor het Franstalig onderwijs werd in april 2020 een infosessie georganiseerd om de werking toe te lichten. Deze werd door de coronapandemie geannuleerd en vervangen door een brief van het Ministerie voor het Franstalig onderwijs waarin alle relevante informatie, vertaald in het Frans, werd overgemaakt. In een overlegorgaan van het Franstalig onderwijs werd de VOV-werking toegelicht.
- De aanvragen van het Franstalig onderwijs kregen een retroactieve goedkeuringsdatum zodat ze al vanaf 1/9/2019 in aanmerking kwamen in plaats van de effectieve datum van registratie in de opleidingsdatabank.
- Samen met het Ministerie voor het Franstalig onderwijs werd in mei 2021 een aparte infosessie georganiseerd voor Franstalige opleidingsverstrekkers met betrekking tot de (tijdelijke) wijzigingen in het kader van VOV en blended leren. Een medewerker van het Ministerie voor het Franstalig onderwijs vertaalde de volledige infosessie.

Deze inspanningen hebben ertoe geleid dat er momenteel 442 opleidingen van Franstalige opleidingsverstrekkers geregistreerd zijn de opleidingsdatabank.

3. AANPAK JAARLIJKSE EVALUATIE ARBEIDSMARKTGERICHTHEID

DWSE maakt jaarlijks een evaluatie van de arbeidsmarktgerichtheid van de opleidingen in de opleidingsdatabank met de meest recente handleiding beoordelingssysteem als norm.

⁹ [Video - Hoe meldt u een opleiding aan?](#)

¹⁰ [Handleiding voor opleidingsverstrekkers voor het aanmelden van opleidingen in de opleidingsdatabank](#)

3.1. Dataset

Alle opleidingen die in het schooljaar 2020-2021 geregistreerd zijn in de opleidingsdatabank zijn voorwerp van de jaarlijkse evaluatie: zowel de opleidingen die al een eerste keer de jaarlijkse evaluatie ondergaan hebben, als de opleidingen die nieuw zijn toegevoegd aan de opleidingsdatabank in de loop van het schooljaar 2020-2021.

De gegevens zijn afkomstig uit de ODB-applicatie. De jaarlijkse evaluatie van opleidingen gebeurde tussen 1 januari 2021 en 27 oktober 2021.

3.2. Aanpak evaluatie opleidingen

Fase 1: Aanbod Vlaams onderwijs en SYNTRA

Om een gelijke behandeling van vergelijkbare opleidingen van het Vlaams onderwijs en SYNTRA te garanderen, werd ook dit jaar het nieuwe aanbod van beide instanties in samenspraak met het Departement Onderwijs en Vorming en Vlaio beoordeeld. Toch is het mogelijk dat opleidingen van CVO's wel geregistreerd zijn en varianten bij SYTRA niet. De reden daarvan is het onderwijskwalificerende karakter: de opleidingen van de CVO's kunnen leiden tot het behalen van een diploma secundair onderwijs terwijl de variant bij SYNTRA niet leidt tot een diploma.

Met het departement Onderwijs en Vorming werd afgesproken dat de opleidingen van het hoger onderwijs niet geëvalueerd worden per opleiding, maar per studiegebied. Het is niet altijd evident om te bepalen naar welke beroepen een opleiding hoger onderwijs leidt. Het gaat in ieder geval niet meer om basiscompetenties. In elke opleiding hoger onderwijs worden competenties aangeleerd uit de competentiegroep algemene arbeidsmarktcompetenties, met name 'omgaan met informatie' en 'ontwikkelingspotentieel'. Echter is een derde pijler noodzakelijk om in aanmerking te komen via deze competentiegroep. Daarom werd volgende pragmatische afspraak gemaakt: een tweede opleiding hoger onderwijs kan enkel nog gevolgd worden met opleidingsincentives als de thematische vakinhoud voldoet aan de overige criteria arbeidsmarktgerichtheid, dit wil zeggen ofwel de beroepsspecifieke competenties ofwel een derde competentiepijler binnen de algemene arbeidsmarktcompetenties: 'communicatie en samenwerking', 'sociaal overleg en arbeidsverhoudingen' en 'ondernemerszin en ondernemerschap'.

Volgende studiegebieden voldoen niet aan de hierboven vermelde redenering, en kunnen dus niet gevolgd worden door personen die al een diploma van dat VKS-niveau hebben:

- Archeologie en kunstwetenschappen
- Audiovisuele en beeldende kunst
- Geschiedenis
- Godsdienstwetenschappen, kerkelijk recht
- Muziek- en podiumkunsten
- Politieke en sociale wetenschappen
- Taal- en letterkunde
- Wijsbegeerte en moraalwetenschappen

Alle opleidingen uit andere studiegebieden kunnen door iedere werknemer gevolgd worden met recht op de Vlaamse opleidingsincentives.

Opleidingen van Franstalige onderwijsinstellingen worden behandeld conform de overeenkomstige Nederlandstalige opleiding.

Het nieuw en/of bijgestuurd opleidingsaanbod van CVO werd in januari en mei 2021 geëvalueerd. Het nieuwe aanbod van SYNTRA werd eveneens in mei 2021 geëvalueerd. Per opleiding werd beoordeeld of ze onderwijskwalificerend, beroepskwalificerend is of arbeidsmarktgericht om een andere reden.

Fase 2: evaluatie aanbod werknemersorganisaties nieuw geregistreerd in schooljaar 2020-2021

De door werknemersorganisaties gemandateerde opleidingsverstrekkers registreren hun opleidingen rechtstreeks in de opleidingsdatabank, na ze zelf gescreend te hebben conform het beoordelingssysteem. Deze opleidingen werden niet door DWSE gescreend noch voorgelegd aan een goedkeuringsinstantie voordat ze gepubliceerd werden. De opleidingen worden daarom door DWSE grondig gescreend naar aanleiding van de jaarlijkse evaluatie.

Fase 3: Herziening evaluaties 2019-2020

Wanneer het beoordelingssysteem wordt gewijzigd, worden alle geregistreerde opleidingen in de opleidingsdatabank die gevat worden door de bijgestuurde richtlijnen onderworpen aan een herevaluatie conform het nieuwe beoordelingssysteem.

Een herziening van de evaluatie gedaan in schooljaar 2019-2020 is noodzakelijk in volgende situaties:

- Een opleiding werd geregistreerd omdat het toeleidt naar een knelpuntberoep, dat niet meer is opgenomen in de recentste VDAB-knelpuntberoepenlijst. Als na screening blijkt dat de opleiding aan geen enkel ander criterium voldoet, dan krijgt ze een negatieve evaluatie.
- De Beroeps- en Evaluatiecommissie stelde inconsequentie vast in de evaluatie van gelijkaardige opleidingen door DWSE, cfr. 2.2.2. Alle betrokken opleidingen worden opnieuw gescreend cfr. de meest recente afspraken.
- Nieuw ontvangen informatie die impact heeft op de beoordeling.

4. RAPPORTERING EVALUATIE SCHOOLJAAR 2020-2021

1.081 opleidingen werden geëvalueerd in fase 2 en 3 van de jaarlijkse evaluatie, waarvan 1.017 (94%) opleidingen positief en 64 (6%) negatief. De meeste opleidingen worden geregistreerd omdat ze toeleiden naar een knelpuntberoep, een STEM-opleiding zijn of communicatie en samenwerking op de werkvloer bevorderen.

Bij het lezen en interpreteren van de cijfers in tabel 39 is het belangrijk te weten dat eenzelfde opleiding meerdere keren kan voorkomen in de resultaten. Bijvoorbeeld een opleiding die geëvalueerd werd op de pijlers knelpuntberoep en STEM-opleiding en de pijlers 'communicatie en samenwerking' en 'ontwikkelingspotentieel', zal zowel in de totalen van de competentiegroepen 'beroepsspecifieke en/of technische competenties' meegerekend worden als in 'algemene arbeidsmarktcompetenties' én in de totalen per pijler. Het is dus mogelijk dat eenzelfde opleiding gerapporteerd wordt bij meerdere competentiegroepen en competentiepijlers. Het is niet mogelijk om een optelsom te maken van de pijlers om aan het subtotaal van de competentiegroepen te komen en om de subtotaal van de competentiegroepen op te tellen om tot het totaal van de positief geëvalueerde opleidingen te komen.

Tabel 39 geeft uitsluitend per competentiegroep- en pijler aan hoeveel opleidingen daarop gescoord hebben. In onderstaande paragrafen wordt per competentiegroep aangegeven hoeveel opleidingen binnen die competentiegroep gescoord hebben op één of meerdere pijlers.

118 opleidingen van de 1.017 positief geëvalueerde opleidingen scoorden op de competentiegroep 'Basiscompetenties'. Ook in deze competentiegroep is het mogelijk dat een opleiding voldoet aan meerdere pijlers binnen en buiten dezelfde competentiegroep. Binnen deze competentiegroep zijn er 28 opleidingen die voldoen aan 2 pijlers van basiscompetenties. Al deze opleidingen voldoen zowel aan de pijler 'Taalopleiding' als aan de pijler 'Nederlands voor anderstaligen'. 90 opleidingen voldeden aan één pijler van de competentiegroep 'Basiscompetenties', namelijk ofwel aan de pijler 'basisvaardigheden', 'Nederlands voor Anderstaligen', 'Taalopleiding'.

627 opleidingen van de 1.017 positief geëvalueerde opleidingen kwamen tegemoet aan één of meerdere competenties van de competentiegroep 'beroepsspecifieke- en/of technische competenties'. 378 opleidingen komen tegemoet aan de competentiepijler 'Knelpuntberoep'. Dit is de voornaamste reden om geregistreerd te worden in de opleidingsdatabank, gevolgd door STEM-opleiding.

Van het totaal aantal positief geëvalueerde opleidingen werden 395 opleidingen geëvalueerd op één of meerdere competentiepijlers van de competentiegroep 'algemene arbeidsmarktcompetenties'. Daarbij voldoen 248 (63%) opleidingen aan 3 pijlers van de algemene arbeidsmarktcompetenties, 42 (11%) aan 4 pijlers. Deze opleidingen (N=290) voldoen aan minstens drie pijlers van de competentiegroep algemene arbeidsmarktcompetenties wat zorgt voor een positieve evaluatie.

Tabel 39: Positieve evaluaties naar competentiegroepen en pijlers

Jaarlijkse evaluatie resultaat criteria	Aantal opleidingen
Basiscompetenties	118
Basisvaardigheden	15
Taalopleiding	36
Nederlands voor anderstaligen	95
Specifieke beroeps-/technische competenties	627
Knelpuntberoep	378
STEM-opleiding	333
Toekomstig competentietekort	0
Verplicht attest/certificaat	158
Algemene arbeidsmarktcompetenties	395
Communicatie en samenwerking	332
Sociaal overleg	181
Omgaan met informatie	201
Ontwikkelingspotentieel	150
Ondernemerszin en ondernemerschap	167
Positief	1.017

(!) Noot: Dit is niet de som van bovenstaande subtotalen. Er kan geen optelsom gemaakt worden van de competentiegroepen- en pijlers, daar opleidingen kunnen scoren op meerdere competentiegroepen- en pijlers.

Een opleiding krijgt een negatieve evaluatie als ze niet tegemoet komt aan minstens één pijler van de competentiegroep 'basiscompetenties' of minstens één pijler van de competentiegroep 'beroepsspecifieke en/of technische competenties' of minstens drie pijlers van de competentiegroep 'algemene

arbeidsmarktcompetenties'. Van de 1.081 geëvalueerde opleidingen werden er 64 (6%) negatief geëvalueerd.

26 (41%) opleidingen voldoen aan geen enkele pijler van de algemene arbeidsmarktcompetenties. 17 (27%) van de negatief geëvalueerde opleidingen komt tegemoet aan één pijler AAMC en 21 (33%) opleidingen bevatten twee pijlers van desbetreffende competentiegroep. De tabel hieronder geeft een overzicht van het aantal opleidingen naar de gescoorde pijler(s).

Tabel 40: Negatief geëvalueerde opleidingen naar geëvalueerde competentiepijlers

Criteria	Aantal opleidingen
Geen pijlers	26
Voldoet aan 1 pijler	17
Ondernemerszin en ondernemerschap	1
Sociaal overleg	16
Voldoet aan twee pijlers	21
Pijler 'Communicatie en samenwerking' en 'omgaan met informatie'	1
Pijler 'Communicatie en samenwerking' en 'Sociaal overleg'	13
Pijler 'Ondernemerszin en ondernemerschap' en 'Sociaal overleg'	7
Negatief	64

7 beroepen van de VDAB-knelpuntberoepenlijst 2020 zijn niet meer knelpuntgericht in 2021: boekhouder¹¹, bestuurder van betonnerings- en asfalteringsmachines, operator textielveredeling, stoffeerder, trein- en metrobestuurder, werktuigkundige scheepvaart, en wijnkelner. Daarom moesten 57 opleidingen die toeleiden tot deze knelpuntberoepen opnieuw geëvalueerd worden. De meeste opleidingen voldoen echter ook aan een ander criterium van de beroepsspecifieke competenties en werden alsnog positief geëvalueerd.

De opleidingen tot wijnkelner (sommelier) werden wel negatief beoordeeld en zouden dus op 31 december 2022 verwijderd worden uit de opleidingsdatabank. De reden waarom sommelier niet meer knelpuntgericht is, komt mogelijk door de sluiting van de horeca tijdens de coronapandemie. Als blijkt dat sommelier in 2022 opnieuw een knelpuntberoep is, dan kan krijgen de opleidingen een positieve evaluatie bij de derde jaarlijkse screening in najaar 2022 en blijven ze alsnog geregistreerd in de opleidingsdatabank. De screening van de opleidingen van onderwijs en SYNTRA gebeurt voorafgaand aan een nieuw schooljaar. De beslissing heeft impact op het schooljaar 2021-2022, een jaar sneller dan bij de andere opleidingsverstrekkers. De sommelieropleidingen zouden dus vanaf september 2022 verwijderd worden uit de opleidingsdatabank, maar omdat de knelpuntgerichtheid van sommelier mogelijk slechts tijdelijk is, werd er uitstel gegeven. Pas als sommelier niet meer opgenomen wordt in de knelpuntberoepenlijst 2022 worden alle sommelieropleidingen, inclusief die van CVO en SYNTRA, verwijderd uit de opleidingsdatabank.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de 45 opleidingen waarvoor de jaarlijkse evaluatie werd herzien n.a.v. de knelpuntgerichtheid van het beroep. 12 opleidingen werden buiten beschouwing gelaten omdat ze eerder stopgezet werden door de opleidingsverstrekker.

¹¹ Op de knelpuntberoepenlijst van 2021 is dit beroep vervangen door boekhouder-accountant

Tabel 41: Herziening jaarlijkse evaluatie n.a.v. wijziging knelpuntgerichtheid

Competentielabel	Aantal opleidingen
Knelpuntberoep	17
Boekhouder-accountant	14
Wijnkelner (sommelier)	3
STEM-opleiding	28
Eindtotaal	45

DEEL 3: TEVREDENHEIDSBEVRAGINGEN

Van zowel VOV als OC zijn de procedures na de hervorming fundamenteel bijgestuurd. Daarom werd de klant uitgebreid bevestigd naar zijn ervaringen. Deze input dient voor het verder optimaliseren van de dienstverlening van beide Vlaamse opleidingsincentives.

1. VLAAMS OPLEIDINGSVERLOF: TEVREDENHEIDSBEVRAGING BIJ WERKGEVERS

De tevredenheidsbevestiging voor VOV werd vormgegeven aan de hand van panelgesprekken met werkgevers. Hoewel de werknemer de ware begunstigde is van VOV, hij mag immers een opleiding naar keuze volgen tijdens zijn werktijd, is het de werkgever die actie moet ondernemen om van de Vlaamse overheid een compensatie te krijgen voor de loonkost van de uren VOV die de werknemer opneemt. Een vlotte administratieve afhandeling zorgt ervoor dat de werkgever met een positieve ingesteldheid zijn werknemers gebruik laat maken van VOV.

De dienst ging met de werkgevers in gesprek om genuanceerde feedback te krijgen. Niet enkel de beleving van de (huidige) werking is relevant. In deel 1 punt 2 van het jaarrapport werd de stand van zaken van de ontwikkeling van de beheerstoepassing beschreven. De volledige oplevering zal minstens een jaar vertraging oplopen. Vele werkgevers werden geconfronteerd met kinderziekten. Deze worden systematisch weggewerkt, maar hebben wel impact hebben op de beleving van de hervormde maatregel. De feedback over ontbrekende functionaliteiten, prioriteiten,... kan gebruikt worden bij keuzes over het vervolg van het digitaliseringsproces.

Er werden 4 panelgesprekken georganiseerd, waarvan er twee online doorgingen in september 2021. De deelnemers waren grote bedrijven en sociale secretariaten en een sectorvormingsfonds die allen veel actuele VOV-dossiers hebben.

Bij het gesprek kwamen zes thema's aan bod. Elk thema werd ingeleid met één of twee vragen die via een online poll werden bevestigd. Het resultaat van de poll in combinatie met een aantal gerichte vragen gaf de deelnemers een aanzet om hun ervaringen te delen. Het panelgesprek werd geleid door twee personeelsleden van de dienst.

1.1. Bekendheid

Het VOV is voor de deelnemers gekend. Zij waren ook vertrouwd met BEV, de voorloper van VOV. De opleidingsdatabank is gekend, maar de deelnemers gaven aan dat de gewenste info niet altijd gemakkelijk te vinden is of dat de info niet altijd duidelijk is. De Wegwijzer Vlaamse opleidingsincentives werd pas in augustus 2021 gelanceerd en is dus bij de meesten nog niet gekend. In deze online applicatie beantwoordt de burger enkele gerichte vragen om zo te ontdekken voor welke incentives hij in aanmerking komt. Daarnaast verwijst de Wegwijzer ook naar nuttige informatie rond loopbaanbegeleiding of opleidingsondersteuning voor zelfstandigen, werkzoekenden en tijdelijk werklozen.

1.2. Initiatief

De meeste deelnemers gaven aan dat het initiatief om opleiding te volgen van de werknemer komt. Een deelnemer biedt een open opleidingsaanbod aan hun werknemers aan waarvoor ze VOV gebruiken. De werknemer is op de hoogte dat er VOV wordt aangevraagd: dit wordt duidelijk gecommuniceerd. Het sectoraal vormingsfonds gaf aan dat het initiatief meer van de werkgever komt. In hun sector zijn er verplichte opleidingen om de job te mogen blijven uitoefenen.

Het begrip 'gemeenschappelijk initiatiefrecht' was nog niet helemaal duidelijk. De communicatie erover op verschillende plaatsen werd als verwarrend ervaren. De dienst heeft op deze feedback gereageerd door een extra nieuwsbericht te verspreiden en de uitleg op de website bij te sturen.

1.3. Informatie

Hoewel de deelnemers VOV ingewikkeld vinden, vinden ze de info op de website voldoende en duidelijk. Ze zijn er zich van bewust dat niet alle details en uitzonderingen vermeld kunnen worden, maar weten dat ze voor meer uitleg het document 'Richtlijnen voor werkgevers' kunnen raadplegen.

Om meer info te verkrijgen over VOV, chatten sommige deelnemers met de Vlaamse infolijn 1700. De deelnemers vinden ook hun weg naar de dienst zelf via mail en telefoon voor meer specifieke en uitzonderlijke situaties.

Ze zijn zeer tevreden over de communicatie vanuit de dienst en vinden dat er kort op de bal wordt gespeeld. De openheid en het proactief handelen wordt zeer positief onthaald. De testsessies, infosessies, mailings en ook deze mondelinge tevredenheidsbevraging tonen de klantgerichtheid aan. De dienst vermeldt er graag bij dat de deelnemers hun dienst beschouwen als een voorbeeld voor andere administraties.

1.4. VOV in de praktijk

Het grote verschil tussen VOV en BEV is dat de procedure bij VOV volledig digitaal en proactief verloopt, terwijl dat bij BEV volledig retroactief en op papier verliep. De verantwoordelijkheid lag bij BEV volledig bij de werkgever: die diende ook de aanwezigheidsattesten van de opleidingsverstrekker te verzamelen.

In de poll werd gevraagd of men VOV een administratieve vereenvoudiging vindt in vergelijking met BEV. Het antwoord hierop was unaniem 'Ja'. Men wil niet meer terug naar de papieren rompslomp. Desondanks schoven de deelnemers tijdens het gesprek ook verbeterpunten naar voren.

Een eerste positief gevolg van de digitalisering is dat de werkdruk voor het indienen van de terugbetalingsaanvragen meer gespreid kan worden. Ten tijde van BEV ervoeren grote werkgevers en sociale secretariaten het najaar als een enorm drukke periode om de terugbetalingsaanvragen tijdig te kunnen indienen. De werkgevers hadden tijd vanaf het einde van de opleiding t.e.m. 31 december om alle documenten te verzamelen en te versturen naar de dienst BEV. Bij VOV hebben de werkgevers tijd vanaf 3 maanden voor de start van de opleiding tot en met 3 maanden na het einde van het schooljaar om een terugbetalingsaanvraag in te dienen. De oorspronkelijke deadline van 3 maanden na de start van de opleiding zou voor velen niet haalbaar zijn. Ze hebben meer vrijheid om hun terugbetalingsaanvraag in te dienen.

Een tweede positief element is dat ze geen aanwezigheidsattesten meer moeten verzamelen. De opleidingsverstrekkers bezorgen die digitaal aan DWSE.

De werknemer bezorgt de werkgever het inschrijvingsattest van de opleiding om afspraken te kunnen maken over de opname van VOV en om de terugbetalingsaanvraag in te dienen. Hierbij werd een aandachtspunt gemeld: het ODB-nummer staat vaak niet op het inschrijvingsattest. De regelgeving laat de opleidingsverstrekker de mogelijkheid tot het vermelden van het ODB-nummer of het eigen referentienummer. Helaas is het eigen referentienummer niet altijd opgenomen in opleidingsdatabank. De naam van de opleiding in de opleidingsdatabank is ook niet altijd dezelfde als de naam op het inschrijvingsattest wat leidt tot verschillen tussen terugbetalingsaanvragen en aanwezigheidsattesten.

1.5. De terugbetalingsaanvraag

De meeste deelnemers vinden het indienen van een terugbetalingsaanvraag in het WSE-loket eenvoudig. Het gelijktijdig opladen van verschillende dossiers via een CSV-bestand wordt beschouwd als een meerwaarde.

Volgende werkpunten werden gesignaleerd:

- De beslissingsmail is niet altijd duidelijk of liet ruimte voor interpretatie. Ondertussen heeft de dienst de teksten aangepast.
- De omschrijving van de statussen en fases van de dossiers is niet duidelijk.
- De bic-code wordt niet meer automatisch gegenereerd.
- Bij het aanmelden voor verschillende ondernemingen via de tab 'Mijn ondernemingen' wordt de gekozen filtering of sortering niet onthouden.
- De dossiers van alle schooljaren staan door elkaar.

1.6. De betaling

Bij BEV had de werkgever de zekerheid dat ze maximaal 1 jaar na de uiterste indientermijn van het dossier de terugbetaling kregen met een volledig overzicht van de weerhouden uren per werknemer. Dat de timing van de betaling voor het eerste schooljaar afhankelijk is van het soort opleiding wordt ervaren als verwarrend.

Van de betaalde dossiers kan de werkgever in het WSE-loket berekeningsnota's per betaling (=overzicht van de bedragen per werknemer + details) en per werknemer raadplegen. Deze worden op zich positief bevonden, maar met de volgende verbeterpunten:

- Men vraagt berekeningsnota's in Excel-formaat. Nu zijn het pdf's.
- De functie voor het opzoeken van berekeningsnota's moet uitgebreider, er kan bijvoorbeeld enkel gezocht worden op rijksregisternummer, niet op naam.
- Het verschil tussen 'berekend bedrag' en 'afgerekend bedrag' is niet duidelijk.

Er is nog geen overzicht van alle ingediende terugbetalingsaanvragen per schooljaar, de daarbij horende aanwezigheidsattesten en DmfA-aangifte waardoor het moeilijk is om bij te houden of er al betaald is, wat er al betaald is en of de betaling volledig is.

Kortom, de tussentijdse betalingen vragen meer opvolgingswerk.

Sociale secretariaten geven aan tevreden te zijn met de mail die de dienst manueel verstuurt met als bijlage een Excel van de klanten waarvoor betaald werd: zo weten ze voor welke klant er nieuwe betalingen zijn.

Op het moment van de panelgesprekken is een deel van schooljaar 2019-2020 nog niet betaald. De vooropgezette betaaltermijnen worden telkens opgeschoven.

Voor de niet betaalde dossiers kan de werkgever geen details raadplegen. Antwoorden op vragen als 'Was de werknemer voldoende aanwezig in de les? Nam hij deel aan de eindbeoordeling? Werden de opgenomen VOV-uren al correct ingegeven in DmfA? Diende de opleidingsverstrekker al de nodige input in?' kan de werkgever nog niet vinden in het WSE-loket.

Conclusie

Na het panelgesprek blijkt het algemene gevoel van de deelnemers ten aanzien van VOV en de informatieverspreiding door de dienst positief tot zeer positief.

De werkgevers geven wel aan dat het niet evident is om hun dossiers op te volgen. Het gebrek aan voorspelbaarheid van de betalingen en overzicht in het WSE-loket zijn de voornaamste aandachtspunten. Hierdoor is de totale administratieve last voor het VOV niet minder dan vroeger, maar het werk kan wel gespreid worden.

Volgende bedenkingen gaan over de regelgeving, en niet de dienstverlening:

- De bekendmaking van het VOV-recht (half januari) komt in bepaalde gevallen te laat. De berekening gebeurt op basis van de DmfA-gegevens van september van het lopende schooljaar. De werkgever weet meestal zelf of en hoeveel recht op VOV de werknemer heeft als hij in september in dienst was. Enkel voor de meer complexe situaties (bijvoorbeeld werknemers met contracten bij verschillende werkgevers, interimarissen...) is het voor de werkgever noodzakelijk om op de beslissingsmail te wachten om het exacte aantal uren VOV te kennen.
- Een sanctie wegens het niet nauwgezet volgen van de opleiding kan pas na de schooljaarafrekening bepaald worden., maar dat is pas twee jaar later.

2. VLAAMSE OPLEIDINGS-CHEQUES: TEVREDENHEIDSBEVRAGING BIJ WERKNEMERS

In juni 2021 werd een tevredenheidsbevraging verstuurd naar alle werknemers die sinds 1 september 2020 een aanvraag indienden voor opleidingscheques. Enerzijds werd gepeild naar hoe en via welk kanaal de werknemers opleidingscheques hebben leren kennen. Anderzijds peilden enkele vragen naar de nieuwe werking en dienstverlening van opleidingscheques. In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van alle vragen en de antwoorden. Hieronder volgt een samenvatting.

De responsgraad bedroeg 11%, wat zeer hoog is. Van het totaal aantal respondenten (N=1.013) is 15% kortgeschoold, 67% middengeschoold en 18% hooggeschoold. Van de kortgeschoolden kreeg 89% een goedkeuring, van de middengeschoolden 92%, van de hooggeschoolden 44%. Het responspercentage van kort- (10%) en middengeschoolden (10%) ligt lager dan dat van hooggeschoolden (15%). De responsgraad van kort- en middengeschoolden met een weigering ligt significant hoger dan de responsgraad van zij met een goedkeuring terwijl dat dat bij hooggeschoolden het omgekeerde is.

Tabel 42: Populatie in verhouding met responsgraad tevredenheidsmeting naar beslissing aanvraag en scholingsgraad

Beslissing	Scholingsgraad	Populatie	% populatie	Respons	% Respons
Goedgekeurd	Kortgeschoold	1.299	13,9%	122	9,4%
	Middengeschoold	6.184	66,3%	622	10,1%
	Hooggeschoold	509	5,5%	112	22,0%
	Totaal	7.992	85,7%	856	10,7%
Geweigerd	Kortgeschoold	155	1,7%	29	18,7%
	Middengeschoold	525	5,6%	61	11,6%
	Hooggeschoold	651	7,0%	67	10,3%
	Totaal	1.331	14,3%	157	11,8%
Totaal		9.323	100%	1.013	100%

Het globaal resultaat van de tevredenheid over opleidingscheques is positief.

Hoe leerden respondenten opleidingscheques kennen? De meerderheid ontving informatie via de opleidingsverstrekker (44%) of via een persoonlijk contact (48%).

63% vond gemakkelijk zijn weg op de website van de OC. Voor 1/5 van de respondenten is dit echter niet het geval. Ouderen (55-plussers) en hooggeschoolden zijn hier het meest ontevreden over. Over de begrijpbaarheid en duidelijkheid is de meerderheid tevreden (63%). Hooggeschoolden (22%) en respondenten ouder dan 55 jaar (24%) zijn het minst tevreden over de begrijpbaarheid en duidelijkheid van de website.

Voor 63% verliep het aanmelden in het WSE-loket probleemloos, in tegenstelling tot 21% van de respondenten die problemen ondervonden bij het aanmelden. Oudere respondenten (27%) en kortgeschoolden (26%) ondervinden meer problemen bij het aanmelden. Als men problemen had, ging dit ofwel over het aanmelden in het WSE-loket, onduidelijke informatie over hoe men zich moet aanmelden, en het gebruik van toebehoren (bv kaartlezer) om zich te kunnen aanmelden.

Met het invullen van het aanvraagformulier ondervond 66% geen problemen. Wel is 1/5 van de respondenten niet tevreden over het digitale proces, vooral wie ouder dan 55 jaar is en kortgeschoold. 1/4 van de respondenten rapporteerde problemen met het vinden en/of toevoegen van de opleidingscode, vindt het een omslachtige aanvraagprocedure, door onduidelijke vragen in het aanvraagformulier, of de voorwaarden inzake opleidingscheques en/of het in aanmerking komen.

61% van de respondenten vroeg in het verleden al een opleidingscheque aan en kan dus vergelijken tussen de aanvraagprocedure van VDAB en DWSE. 67% van de respondenten verkiest de nieuwe digitale aanvraagprocedure voor opleidingscheques. Respondenten ouder dan 55 jaar (38%) en kortgeschoolden (33%) kiezen meer voor de oude procedure.

Opvallend is dat de aard van de beslissing een impact heeft op de appreciatie van de digitalisering van de opleidingscheques. In de respondentengroep met een geweigerde aanvraag geeft een kleine meerderheid de voorkeur aan de nieuwe procedure, terwijl bij respondenten met een goedgekeurde aanvraag de voorkeur voor de nieuwe procedure duidelijk is.

Respondenten die eerder een aanvraag deden voor opleidingscheques bij VDAB scoren de vraag over het vlot invullen van de aanvraag lager dan respondenten die voor de eerste keer een aanvraag indienden.

Vermoedelijk speelt de controle op de loopbaangerichte opleidingen een rol bij de waardering van de verschillende procedures.

44% van de respondenten heeft bij de aanvraag van opleidingscheques contact opgenomen met de dienst. De meeste contactnames gebeurden per mail (20%). Hooggeschoolden (54%) en respondenten jonger dan 25 jaar (53%) namen het meest contact op.

76% van de respondenten was tevreden over de manier waarop ze werden te woord gestaan bij de contactname. 9% van de respondenten was ontevreden over de behulpzaamheid en vriendelijkheid bij de contactname. De meerderheid is tevreden over de duidelijkheid van de informatie die werd ontvangen, 16% is ontevreden. Er is een verband tussen de beoordeling van de manier waarop ze te woord werden gestaan en de tevredenheid over de informatie die werd verkregen. Hoe vriendelijker en behulpzamer iemand te woord wordt gestaan, hoe beter de verkregen informatie wordt gescoord. 15% is niet tevreden over de snelheid waarmee er geantwoord werd. Ook hier is een verband met de tevredenheid over de duidelijkheid van informatie en de snelheid waarmee de informatie werd gegeven. Hoe sneller informatie wordt verleend, hoe beter de verkregen informatie wordt gescoord.

Wat betreft de behandelingstermijn is 9% van de respondenten ontevreden. Hooggeschoolden (15%) zijn het minst tevreden, middengeschoolden (75%) zijn het meest tevreden. De tevredenheid over de behandeltermijn is sterk afhankelijk van de beslissing van de aanvraag. Wanneer de aanvraag goedgekeurd werd, is 75% tevreden over de behandeltermijn. Bij een weigering van de aanvraag is 45% tevreden.

8% is niet tevreden over de duidelijkheid van de beslissing. Hooggeschoolden zijn hierover het minst tevreden. Respondenten met een goedgekeurde aanvraag (32%) zijn in het algemeen meer tevreden over de duidelijkheid van de beslissing dan respondenten met een geweigerde aanvraag (12%).

10% van de respondenten deed een voorstel om de beslissing duidelijker te motiveren.

De tevredenheidsmeting werd afgesloten met een open vraag naar verbeteringen. De meeste suggesties gaan over het vereenvoudigen van de aanvraagprocedure (31%), het verbeteren van de dienstverlening (18%) en het uitbreiden van het recht op opleidingscheques.

CONCLUSIES

BEV kan als overgangsmaatregel voor werknemers die in schooljaar 2019-2020 een meerjarige opleiding willen continueren waarvoor ze in het voorafgaande schooljaar BEV gebruikten. 4.844 werknemers of 10% van de werknemers die BEV gebruikten in schooljaar 2018-2019 hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Hun werkgevers kregen in totaal 6,4 miljoen euro loonkostcompensatie.

Het ontwikkelen van de beheerstoepassing voor VOV verliep niet volgens de vooropgezette timing, doordat de vele gegevensuitwisselingen die moesten opgezet worden om de administratieve last bij werkgevers en opleidingsverstrekkers minimaal te houden, een grotere doorlooptijd in beslag namen dan ingeschat. Hierdoor zijn er nog geen definitieve resultaten voor schooljaar 2019-2020. Werkgevers zijn wel al vergoed voor alle dossiers waarvoor de ontvangen gegevens overeenstemden. Dat was voor 2/3 van de goedgekeurde dossiers het geval. Dit resulteerde in een uitgave van 37,4 miljoen euro. Na de betaling van alle ontvangen correcties in december, is een data-analyse van de niet vergoede dossiers gepland om de sluitendheid van de toepassing te garanderen. Het hoge uitvalspercentage kan aan Corona, nieuwe administratieve verplichtingen die nog niet gekend genoeg zijn, stopzetting van opleiding, ... te wijten zijn; maar mag niet toe te schrijven zijn aan de opzet van de beheerstoepassing.

Het profiel van de VOV-gebruikers en hun werkgevers werd in kaart gebracht, 62% mannen, leeftijd vooral 25-54 jaar. De combinatie van geslacht, leeftijd en opleidingsverstrekker brengt interessante observaties. Bv jonge vrouwen nemen 3 keer zoveel deel aan een opleiding hoger onderwijs als mannen. Een opvallende toename van het aandeel van het hoger onderwijs in schooljaar 2020-2021, vooral ten koste van CVO. Bij de vakbondsopleidingen zijn mannelijke 50plussers opvallend goed vertegenwoordigd. Bij de meest gevolgde opleidingen hebben zowel korte, functiegerichte opleidingen hun plaats als intensievere (om)scholingen, taalopleidingen en basis ICT.

Uit de feedback van de werkgevers tijdens 2 panelgesprekken over hun ervaringen met VOV blijkt dat ze een algemeen positief gevoel hebben ten aanzien van VOV in het algemeen en de informatieverspreiding van de dienst in het bijzonder. De digitalisering en de administratieve vereenvoudiging waarderen ze. De werkgevers geven wel aan dat het niet evident is om hun dossiers op te volgen. Het gebrek aan voorspelbaarheid van de betalingen en overzicht in het WSE-loket zijn de bezorgdheden.

De opleidingscheques worden sinds 1 september 2020 door DWSE, in samenwerking met Edenred uitgegeven. Dit heeft de jarenlange daling van het gebruik van OC niet tegengehouden: er was een daling van het aantal uitgegeven OC met 37% ten opzichte van schooljaar 2019-2020. De nominale waarde van de uitgegeven OC is met 14% gedaald. De nieuwe werkwijze voorziet in een onmiddellijke verhoogde tegemoetkoming voor werknemers die recht hebben op een verhoogde tegemoetkoming. Hierdoor steeg het gemiddelde bedrag tot 226 euro. 53% van de gebruikers is een vrouw. 76% is middengeschoold, 18% kortgeschoold. OC worden vooral gebruikt voor basis ICT-opleidingen en taalopleidingen bij CVO, loopbaangerichte opleidingen, maar ook voor beroepsspecifieke opleidingen bij de voornaamste ontvangers van OC, nl CVO, HO en SYNTRA.

11% van de OC-klanten nam deel aan een uitgebreide tevredenheidsenquête in juni 2020: zij zijn algemeen tevreden over de dienstverlening. Tijdens de bevraging werd ook gepeild naar hoe en via welk kanaal de werknemer OC heeft leren kennen. Voornaamste aandachtspunt is het aanmelden in het WSE-loket die vooral voor ouderen en kortgeschoolden een drempel vormt.

Het VOK kende in schooljaar 2020-2021 een sterke toename in de privé-sector en in mindere mate bij de private social profit. Desondanks is het met in totaal 404 werknemers die hiervan gebruik maken zeker niet de oplossing voor werknemers die behoefte hebben aan tijd voor opleiding. VOK wordt voor 65% in de privésector en 85% in de private social profit sector opgenomen door vrouwen, voornamelijk in de leeftijdscategorie tot 40 jaar, en dit vooral voor onderwijskwalificerende opleidingen.

In schooljaar 2019-2020, het eerste werkingsjaar van de opleidingsdatabank werden alle opleidingen die als overgangsmaatregel op basis van een BEV-erkenning geregistreerd werden in de opleidingsdatabank geëvalueerd op arbeidsmarktgerichtheid. Dit resulteerde in 756 negatieve beslissingen die in december 2020 via aangetekende brief meegedeeld werd aan de opleidingsverstrekker. Voor 113 van deze opleidingen ontving de BEC in januari 2021 een ontvankelijk beroep. De BEC oordeelde dat voor 55 opleidingen terecht beroep werd aangetekend. Voor 2 beslissingen van de BEC is een procedure lopende bij de Raad van State om de beslissing nietig te verklaren. De opleidingen die een negatieve evaluatie behouden, worden op 31/12/2021 uit de opleidingsdatabank verwijderd.

In het tweede werkingsjaar werden de helft minder dossiers beslist dan in schooljaar 2019-2020. 21% van de dossiers die voorgelegd worden aan de VOC werden negatief beoordeeld. Voor 42 dossiers werd een beroep ingediend bij de BEC, waarvan er 6 gegrond werden beoordeeld.

Het aantal opleidingen dat geregistreerd is in de opleidingsdatabank blijft stabiel, 7.500 opleidingen. Van de mogelijkheid om ook opleidingen met de methodiek blended leren te laten registreren, wordt zeer weinig gebruik gemaakt.

Jaarlijks wordt van alle opleidingen uit de opleidingsdatabank gecontroleerd of ze nog voldoen aan de criteria arbeidsmarktgerichtheid. Voor registratie-aanvragen die het goedkeuringsproces via VOC doorlopen is dat enkel zinvol voor wie een goedkeuring kreeg op basis van een in de tijd variabel criterium, bv knelpuntberoep, of als er nieuwe informatie beschikbaar is. Registraties die nog niet voorgelegd werden aan een goedkeuringsinstantie worden door DWSE onder de loep genomen. 64 opleidingen kregen een negatieve evaluatie.

De aandachtspunten uit de tevredenheidsmetingen worden als volgt aangepakt:

- We communiceren op de OC-website dat wie er niet in slaagt om zelf een aanvraag in te dienen in het WSE-loket beroep kan doen op een medewerker die, als blijkt dat er effectief (ICT-technische) belemmeringen zijn de aanvraag voor de klant zelf registreert. Zo geven we de ouderen en kortgeschoolden een oplossing.
- De behoefte van werkgevers en sociale secretariaten om een beter overzicht te hebben van hun VOV-dossiers en de ontvangen attesteringen werd geprioriteerd.
- Aan de vraag van de werkgevers en sociaal secretariaten naar een beter voorspelbare betaalkalender voor VOV zal voldaan worden nadat de beheerstoepassing volledig ontwikkeld is. We maken ons sterk dat die kan gehonoreerd worden vanaf het derde werkingsjaar, schooljaar 2021-2022.
- De algemene vraag van klanten, maatregeloverschrijdend om de gebruiksvriendelijkheid van het WSE-loket te verhogen, geeft aanleiding gegeven tot een project in het kader van de Vlaamse Veerkracht en zou eind 2022 tot een vernieuwd loket moeten leiden.
- Om minder administratieve fouten in de VOV-terugbetalingsaanvragen en OC-aanvragen te hebben, zal er in samenspraak met het departement onderwijs & vorming actie ondernomen worden ten aanzien van de opleidingsverstrekkers om het ODB-registratienummer steeds op hun inschrijvingsbewijzen te vermelden. Vooral bij CVO-opleidingen is het niet evident voor de klanten om het juiste ODB-registratienummer en de juiste naam van de onderwijsinstelling te vinden.

AANBEVELING

Na 2 schooljaren waarin de hervormingen van de Vlaamse opleidingsincentives van kracht zijn is er veel informatie omtrent de profielen van de gebruikers van de 3 opleidingsincentives, de gevolgde opleidingen en de financiële impact voor OC en VOK. Er zijn evenwel nog geen gevalideerde gegevens over de financiële impact van VOV voor een volledig schooljaar.

De start van de hervorming viel samen met 2 schooljaren die geïmpacteerd zijn door Corona. Uit het jaarrapport 'Opleidingsdeelname en opleidingsinspanningen van de werkgevers in Vlaanderen' blijkt dat de opleidingsdeelname in coronajaar 2020 daalde in Vlaanderen.

Een onderzoek van de deelnemersgegevens van de grootste ontvangers van OC, nl CVO, HO en SYNTRA in combinatie met de 3 hervormingen van OC zal inzicht geven in de oorzaak van de continue daling van de uitgegeven opleidingscheques.

Bij de besluitvorming over de hervorming van de Vlaamse opleidingsincentives werd afgesproken om 3-jaarlijks het jaarrapport uit te breiden met enkele, specifieke kwalitatieve gegevens om zo te komen tot een beleidsevaluatie.

- 1° een onderzoek naar de evolutie van het gebruik van het VOV, het profiel van de werknemers die er gebruik van maken, de noodzaak om de beoordelingscriteria aan te passen en daaraan gekoppeld een inschatting of er behoefte is aan bijsturing van de periode waarin het maximum aantal uren gebruikt kan worden, de hoogte van het maximum aantal uren en de eventuele overdraagbaarheid van niet-opgenomen uren VOV;
- 2° een onderzoek naar de inhoud van de loopbaangerichte opleidingen, de omvang en het profiel van de werknemers die ervan gebruikmaken, en de meerwaarde ervan voor de arbeidsmarkt;
- 3° een onderzoek naar het gebruik van werkplekleren, de omvang en het profiel van de werknemers en opleidingen die ervan gebruikmaken.

De aanbeveling uit het vorig jaarrapport om het beoordelingssysteem en meer specifiek de competentiecluster algemene arbeidsmarktcompetenties en de focus op knelpuntberoepen en STEM bij de beroepsspecifieke competentiecluster te heroverwegen, werd in samenspraak met de VOC aangegrepen om in de schoot van de SERV begin 2022 een evaluatie te maken van het beoordelingssysteem zodat er bij eventuele aanbevelingen kan rekening gehouden worden met de financiële impact van de hervorming. Wat betreft de opleidingen gebarentaal werd beslist om niet te wachten op een bijsturing van het beoordelingssysteem en gebarentaal al te beschouwen als een basiscompetentie zodat deze opleidingen kunnen geregistreerd worden in de opleidingsdatabank.

De beleidsmatige suggesties van de werkgevers tijdens de werkgeverspanels, nl het VOV-recht baseren op een vroegere referentieperiode zodat bij de start van het schooljaar duidelijk is op hoeveel uren VOV een werknemer heeft, alsook de laattijdigheid en quasi onmogelijkheid om ingeval van sancties voor werknemers die niet nauwgezet een opleiding volgen, het loon terug te vorderen, zullen onderzocht worden op hun relevantie voor schooljaar 2019-2020. Het resultaat van dit onderzoek wordt opgenomen in het derde jaarrapport.

Gezien de timing van het derde jaarrapport Vlaamse opleidingsincentives, eind 2022, zal er voldoende data beschikbaar om een globale evaluatie te maken van de hervorming van de 3 opleidingsincentives en een oordeel te vellen over de mate waarin de hervorming haar doelstellingen heeft gerealiseerd.

Als de hierboven vermelde onderzoeken resulteren in onderbouwde beleidsaanbevelingen zullen die het derde jaarrapport opgenomen zijn.

BIJLAGE 1: SCHEMATISCH OVERZICHT BEOORDELINGSSYSTEEM

Basiscompetenties

Opleiding gericht op basisgeletterdheid, rekenvaardigheden en/of ICT-basisvaardigheden

Opleiding betreft een taalopleiding (Nederlands, Frans, Duits, Engels) tem Europees referentiekader B1, extern kwaliteitstoezicht

Nederlands voor anderstaligen, uitgezonderd niveau 3 en 4

Beroepsspecifieke competenties

Aangeleerde competenties maken deel uit van een knelpuntberoep.

Aangeleerde competenties maken deel uit van een STEM of STEM zorg-opleiding.

Opleiding speelt in op een toekomstig tekort aan competenties volgens een prognose/onderzoek/... van de sector

Opleiding leidt tot een attest of certificaat nodig voor de uitoefening van een beroep.

Algemene arbeidsmarktcompetenties (min 3)

Communicatie en samenwerking	Sociaal overleg en arbeidsverhoudingen	Omgaan met informatie	Ontwikkelingspotentieel	Ondernemerszin en ondernemerschap
<p><i>Het effectief en efficiënt uitwisselen van informatie in werkcontext</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ talen binnen professionele context (ERK B2 of meer!) ☐ Persoonlijke interactie <ul style="list-style-type: none"> Vb. opleiding gericht op <ul style="list-style-type: none"> • Mening uiten • Omgaan met andere culturen • Assertiviteit • Omgaan met conflicten • Onderhandelen • Werken in teams 	<p><i>Op een actieve en democratische manier deelnemen aan sociaal overleg</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Basis sociaal overleg ☐ Sociale wetgeving ☐ Proces sociale verkiezingen ☐ Functioneren van overlegorganen <ul style="list-style-type: none"> • Ondernemingsraad • Comité voor preventie en bescherming op het werk 	<p><i>Het kritisch en systematisch kunnen opzoeken, verwerken en gebruiken van relevante informatie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Gericht informatie opzoeken ☐ Gebruik van kantoorsoftware (type Word, Excel, PowerPoint) ☐ Inzicht in de bediening, mogelijkheden en beperkingen van technologie (ICT) ☐ De betrouwbaarheid van informatiebronnen kunnen evalueren 	<p><i>Mogelijkheden identificeren en benutten om als werkende het eigen functioneren op de arbeidsmarkt te blijven verbeteren</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Competentiegericht denken ☐ Omgaan met feedback ☐ Leren uit ervaring ☐ Kennismanagement en kennisoverdracht ☐ Leren omgaan met een veranderende omgeving (cf. flexibiliteit) 	<p><i>Ideeën ontwikkelen en vertalen naar producten of diensten + activiteiten om de werking van de organisatie te optimaliseren</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Innovatie en anders organiseren ☐ Financieel, economisch en juridisch inzicht <ul style="list-style-type: none"> • Financiële analyse • Marketing • ... ☐ HR-management: <ul style="list-style-type: none"> • Werving en selectie • Leiderschap, coachen • Opleidingen plannen • ... ☐ Werkorganisatie <ul style="list-style-type: none"> • Projectmanagement • Productiviteit • Zelfsturing ☐ Ethisch en duurzaam ondernemen

BIJLAGE 2: OVERZICHT VRAGEN TEVREDENHEIDSBEVRAGING OPLEIDINGSSCHEQUES EN RESPONS

Hoe informeerde de respondent zich over opleidingscheques?		
VRAAG 1: Via welke organisatie of instelling heb je opleidingscheques leren kennen?	# Respondenten	%
Respons	990	97,7%
VDAB	238	24,0%
Vlaamse Overheid/Departement Werk en Sociale Economie	58	5,9%
School of opleidingsverstrekker	448	45,3%
OCMW	5	0,5%
Vakbond	49	4,9%
Leerwinkel	3	0,3%
Agentschap Integratie en Inburgering	1	0,1%
Bericht in de pers	23	2,3%
Werkgever	62	6,3%
Familie, vrienden of collega's	234	23,6%
Opleidingsdatabank Vlaamse Opleidingsincentives	66	6,7%
Overige	56	5,7%
VRAAG 2: Op welke manier heb je deze informatie ontvangen?	# Respondenten	%
Respons	1.009	99,6%
Via een website	479	47,5%
In een persoonlijk contact	481	47,7%
Via een folder of informatiebrochure	66	6,5%
Via sociale media	32	3,2%
Overige	41	4,1%
Gebruik van de website van de Vlaamse overheid		
VRAAG 3: Ik vond gemakkelijk de weg naar de juiste informatie over Opleidingscheques op de website van de Vlaamse Overheid.	# Respondenten	%
Respons	989	97,6%

Zeer mee eens	183	18,5%
Eens	453	45,8%
Noch oneens, noch eens	155	15,7%
Oneens	127	12,8%
Zeer mee oneens	71	7,2%
VRAAG 4: De website geeft duidelijke en begrijpelijke informatie.	# Respondenten	%
Respons	990	97,7%
Zeer mee eens	171	17,3%
Eens	462	46,7%
Noch oneens, noch eens	178	18,0%
Oneens	126	12,7%
Zeer mee oneens	53	5,4%
Aanvraagprocedure opleidingscheques		
VRAAG 5: Aanmelden in het WSE-loket verliep probleemloos.	# Respondenten	%
Respons	991	97,8%
Zeer mee eens	168	17,0%
Eens	474	47,8%
Noch oneens, noch eens	136	13,7%
Oneens	137	13,8%
Zeer mee oneens	76	7,7%
VRAAG 6: Welke problemen ondervond je bij het aanmelden in het WSE-loket?	# Respondenten	%
Respons	283	27,9%
Open vraag		
Probleem met het aanmelden in het systeem	75	
Onduidelijke website en te veel doorverwijzingen om aan te vragen	32	
Moeilijkheden met/bij het invullen van de aanvraag	31	
Moeilijkheden met de opleidingscode	29	
Onvoldoende/onduidelijke informatie m.b.t. aanmelden	26	
Toebehoren nodig om aan te melden	14	
De vorige procedure was gemakkelijker	15	
Opmerking met betrekking tot de voorwaarden van opleidingscheques	17	
Alles verliep vlot	10	

Probleem met het aanmelden via GSM	6	
Bepaalde browsers ondersteunen aanmeldingssysteem niet	3	
Duurtijd	3	
Nieuwe aanvraagprocedures en werking niet duidelijk	1	
Opleidingscheque was niet geldig	1	
Niet relevant	20	
VRAAG 7: Ik kon de aanvraag voor een Opleidingscheque vlot invullen.	# Respondenten	%
Respons	961	94,9%
Zeer mee eens	186	19,4%
Eens	481	50,1%
Noch oneens, noch eens	100	10,4%
Oneens	135	14,0%
Zeer mee oneens	59	6,1%
VRAAG 8: Welke problemen ondervond je bij het invullen van de aanvraag?	# Respondenten	%
Respons	253	25,0%
Open vraag		
Moelijkheden met het vinden/toevoegen van de opleidingen	81	
Omslachtig systeem	43	
Onduidelijke vragen	35	
Onduidelijkheid voorwaarden opleidingscheques	20	
Opmerking m.b.t. niet in aanmerking komen	16	
Te veel documenten en informatie moeten opgeven	11	
Alles verliep vlot	7	
Onduidelijke vragen/Te veel documenten en informatie moeten opgeven	1	
Omslachtig systeem/Negatieve opmerking op dienstverlening	1	
Negatieve opmerking op dienstverlening	1	
Niet relevant	37	
VRAAG 9: Is dit de eerste keer dat je Opleidingscheques aanvraagt?	# Respondenten	%
Respons	950	93,8%
Ja	335	35,3%
Neen, ik heb eerder ook bij de VDAB papieren Opleidingscheques aangevraagd.	615	64,7%
VRAAG 10: Welke procedure verkies je voor de aanvraag en het gebruik van uw Opleidingscheques?	# Respondenten	%

Respons	917	90,5%
een volledig digitaal proces	682	74,4%
de oude procedure waarbij de aanvraag via VDAB/Mijn loopbaan verliep	235	25,6%
VRAAG 11: Waarom heb je deze voorkeur?	# Respondenten	%
Respons	867	85,6%
Open vraag		
De nieuwe manier werkt niet	16	
Digibeet	5	
Eenvoudig	360	
Eenvoudig en milieugerelateerd	8	
Eenvoudig en snel	115	
Eenvoudig, maar nog aanpassingen nodig aan digitaal aanvraagformulier	16	
Gaat mee met de tijd	25	
Gebeurt volledig anoniem	2	
Geen risico op verlies van cheque	8	
Geen van beiden, moet digitaal automatisch gekoppeld worden aan ID	1	
Geen voorkeur	4	
Gewoonte	16	
Makkelijk zelf te doen	67	
Milieugerelateerd	20	
Negatieve opmerking op dienstverlening	8	
Ondersteuning bij aanvraag	41	
Opmerking m.b.t. niet in aanmerking komen	16	
Oude manier werkte niet	1	
Papieren cheques waren voor opleidingsinstellingen makkelijker	6	
Snel	89	
Snel en milieugerelateerd	3	
Status dossierbehandeling is beter	3	
Toegankelijk voor iedereen	5	
Wijzigingen mogelijk in de aanvraag	2	
Niet relevant	30	
VRAAG 12: Kunnen we het aanvraagproces voor u verbeteren?	# Respondenten	%

Respons	796	78,6%
Open vraag		
Neen, er hoeft niets te wijzigen aan de nieuwe aanvraagprocedure	351	
Ja, de nieuwe aanvraagprocedure kan verbeterd worden (antwoord zonder concrete voorstellen)	111	
De aanvraagprocedure is omslachtig/onduidelijk	59	
Geen idee hoe de aanvraagprocedure verbeterd kan worden	43	
Matching met opleidingsdatabank verbeteren om problemen met opleidingscode/opleidingsinstelling te voorkomen	27	
Duidelijkheid op de website voorzien (Voorwaarden, vernieuwingen, hoe aanvragen met stappenplan, animatievideo...)	24	
Opmerking m.b.t. niet in aanmerking komen	18	
Terug naar het vorige systeem	18	
Cheques niet koppelen aan specifieke opleiding, opleidingsinstelling, geldigheidsduur, of per schooljaar	14	
Mogelijkheid voorzien voor digibeten/personen die moeilijkheden hebben met beantwoorden van de vragen	14	
Opleidingscheques automatisch koppelen aan ID of automatisch via de opleidingsverstrekker	14	
Zoeken in de opleidingsdatabank	10	
Voorwaarden opleidingscheques te verduidelijken	8	
Problemen met aanmelden oplossen	8	
Sneller reageren op contactnames met de dienst	8	
Betalingsproces optimaliseren	7	
Opslaan van gegevens bij nieuwe aanvraag	7	
Meerdere cheques in één aanvraag mogelijk maken	5	
Keuze laten tussen beide systemen	4	
Opleidingsverstrekkers uitleg van nieuwe werking geven	4	
De aanvraagprocedure is omslachtig/onduidelijk en ondersteuning bij aanvraag voorzien	4	
Aanvraagprocedure via GSM	3	
Bedrag opleidingscheques verhogen	3	
De aanvraagprocedure duurt te lang	3	
Wijzigingen in aanvraag mogelijk maken	2	
Beslissing dossier sneller communiceren	1	
Idem aan het Waals systeem	1	
Mogelijkheid voor opvragen van bedrag en datum	1	
Overzicht van aangevraagde opleidingscheques	1	

Niet relevant

18

Geen mening

5

Dienstverlening met betrekking tot opleidingscheques		
VRAAG 13: Heb je contact opgenomen met het team Opleidingscheques?	# Respondenten	%
Respons	915	90,3%
Ja, telefonisch (1700 of rechtstreeks nummer)	152	16,6%
Ja, via e-mail	205	22,4%
Ja, via telefoon en E-mail	90	9,8%
Neen	468	51,1%
VRAAG 14: Wat was de reden van uw contactname?	# Respondenten	%
Respons	434	42,8%
Aanmeldingsproblemen	65	15,0%
Vragen over het invullen van de online aanvraag	107	24,7%
Vragen over de dossierbehandelingstermijn	43	9,9%
Vragen over de beslissing van mijn aanvraag	96	22,1%
Vragen over de termijn van uitreiking van mijn Opleidingscheques	31	7,1%
Overige	92	21,2%
VRAAG 15: Ik werd vriendelijk en behulpzaam te woord gestaan.	# Respondenten	%
Respons	435	42,9%
Zeer mee eens	151	34,7%
Eens	193	44,4%
Noch oneens, noch eens	50	11,5%
Oneens	21	4,8%
Zeer mee oneens	20	4,6%
VRAAG 16: Ik ontvang voldoende en duidelijke informatie.	# Respondenten	%
Respons	436	43,0%
Zeer mee eens	120	27,5%
Eens	187	42,9%
Noch oneens, noch eens	58	13,3%
Oneens	36	8,3%
Zeer mee oneens	35	8,0%
VRAAG 17: Ik kreeg snel een antwoord op mijn vragen.	# Respondenten	%

Respons	436	43,0%
Zeer mee eens	119	27,3%
Eens	200	45,9%
Noch oneens, noch eens	48	11,0%
Oneens	30	6,9%
Zeer mee oneens	39	8,9%
VRAAG 18: Ik ben tevreden over de behandelingstermijn van mijn dossier.	# Respondenten	%
Respons	905	89,3%
Zeer mee eens	304	33,6%
Eens	411	45,4%
Noch oneens, noch eens	95	10,5%
Oneens	47	5,2%
Zeer mee oneens	48	5,3%
VRAAG 19: De beslissing die ik kreeg was duidelijk en helder gemotiveerd.	# Respondenten	%
Respons	906	89,4%
Zeer mee eens	290	32,0%
Eens	434	47,9%
Noch oneens, noch eens	102	11,3%
Oneens	41	4,5%
Zeer mee oneens	39	4,3%
VRAAG 20: Hoe kunnen we voor u de beslissing duidelijker motiveren?	# Respondenten	%
Respons	133	13,1%
Open vraag		
Aanvraag automatisch laten verlopen via ID of opleidingsverstrekker	3	
Aanvraagprocedure verduidelijken (reduceert foutieve beslissing)	33	
Aanvraagtermijn voor opleidingscheques niet logisch	1	
Berekening was foutief	2	
Correcte informatie geven bij contact	4	
De beslissing was duidelijk	10	
Duidelijkheid m.b.t. waarvoor opleidingscheques gebruikt kunnen worden	2	
Eenduidigheid in de beslissing (geen meerdere redenen)	2	
Erkennen van opleidingen in de opleidingsdatabank	1	

Foutieve beslissing	3
Onduidelijkheid over regels rond goedkeuren en afkeuren	5
Overgang van VDAB naar DWSE onduidelijk (inclusief nieuwe regelgeving)	7
Recht op opleidingscheques uitbreiden	12
Verbeteren van de dienstverlening	21
Zie opmerkingen vorige vragen	4
Geen idee	11
Niet relevant	12

VRAAG 21: Heb je nog opmerkingen over deze enquête of misschien heb je suggesties om de dienstverlening van

het team Opleidingscheques te verbeteren?

Respons

Respondenten

%

175

17,3%

Open vraag

Aanvraagprocedure vereenvoudigen	54
Verbeteren van de dienstverlening	32
Recht op opleidingscheques uitbreiden	22
Verbeteren van bekendheid regelgeving opleidingscheques naar alle betrokken partijen	14
Terug naar het vorige systeem	7
Aanvraag automatisch laten verlopen via ID of opleidingsverstrekker	6
Moeilijkheden m.b.t. opleidingscode verhelpen	6
Terugbetaling vlotter laten verlopen	6
Aanvraagtermijn voor opleidingscheques niet logisch	5
Meerdere cheques mogelijk maken	5
Softwareproblemen oplossen	5
Behandeltermijn duurde te lang	3
Verduidelijken welke opleidingen in aanmerking komen	3
Automatisch opslaan van gegevens in functie van volgende aanvraag	2
Data van VDAB overnemen zodat gebruiker dit niet moet herhalen	1
Ik weet het niet	1
App maken voor GSM	1
Mogelijkheid om een betaalbevestiging te ontvangen	1
Tijdig updaten van informatie op website	1

Colofon

Samenstelling

Vlaamse overheid

Departement Werk en Sociale Economie

Koning Albert II-laan 35 bus 20

1030 Brussel

02 553 08 57

opleidingsdatabank@vlaanderen.be

www.vlaanderen.be/departement-wse

Verantwoordelijke uitgever

Dirk Vanderpoorten

Secretaris-generaal

Uitgave

maand 2021

depotnummer XXXXX